

Architektů nícké

BULLETIN

3/19

sou- těže

Nové GGU Black

Protože na designu záleží

Limitovaná designová edice bezúdržbového
střešního okna VELUX

www.velux.cz/odbornici

VELUX®

Milé kolegyně, milí kolegové,

dovolte mi, abych vás pozval ke čtení třetího Bulletinu ČKA v roce 2019. Volba uvést toto číslo naší pravidelné publikace padla na moji osobu proto, že je obsahově zaměřená na témata, kterým se v ČKA dlouhodobě věnuji – architektonické soutěže a výběr architekta.

Jasně vymezené tematické zaměření Bulletinu neznamená, že by měl být ochuzen o informace o aktuálním dění.

Pro všechny členy ČKA je důležité, že Kancelář po turbulentních událostech v počátku roku pracuje velmi dobře a spolehlivě. Představenstvo ČKA rozhodlo, že na základě výběrového řízení bude od 1. 1. 2020 novou ředitelku Kanceláře Dagmar Petrová, která dosud působí na pozici manažera České ceny za architekturu. Znalost problematiky chodu Kanceláře i největšího projektu ČKA je pro Dagmar Petrovou jasnou výhodou.

Představenstvo též vybralo nového sekretáře ČKA, kterým je od září 2019 architekt a právník Milan Kopeček, člen Stavovského soudu ČKA. I v případě Milana Kopečka je velkou výhodou jeho znalost problematiky ČKA a předpoklady pro nahlížení na dění v Komoře z pohledu profesního i právního.

Za úspěšnou akci lze určitě označit setkání architektů na střeše a těsně pod střechou paláce Lucerna 7. 8. 2019. Panelová diskuse „Zelené ostrovy uprostřed města“ přilákala desítky zájemců a lze jen litovat, že pro něj nebyl vymezen větší prostor. A navazující setkání architektů na střeše Lucerny bylo i přes nepříznivé počasí velmi příjemným setkáním lidí z Komory a jejich přátel a spolupracovníků.

Téma „Architektonické soutěže a další způsoby výběru architekta“ není hlavním tématem Bulletinu poprvé. Osobně s oblibou uvádím, že každá soutěž nás učí něčemu novému, otevírá nové otázky a ukazuje nové možnosti řešení. Proto je na místě se k tématu soutěží a výběrových řízení vracet s aktuálními informacemi a pohledy. Jako velice žhavý příklad uvedu povinnou elektronizaci komunikace u podlimitních a nadlimitních zakázek dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Požadavek na elektronickou komunikaci se nevyhnul ani soutěžím o návrh a soutěžním dialogům, které jsou součástí velkého balíku forem architektonických soutěží.

Příspěvky k hlavnímu tématu Bulletinu jsou zaměřeny především prakticky a jsou koncipovány tak, aby pomohly zadavatelům, porotcům i soutěžícím v dosti komplikované situaci kolem zadávání zakázek. Doufám, že se tento náš záměr podaří naplnit.

Přeji vám příjemné a inspirativní čtení a pohodový a úspěšný podzimní čas.

Milan Svoboda
2. místopředseda České komory architektů

- 1 Úvodník (Svoboda)
- 2 Obsah
- 4 Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

- 6 Pozvánka na vyhlášení výsledků Přehlídky diplomových prací
- 6 Galavečer České ceny za architekturu 2019
- 7 Z Nominačního večera České ceny za architekturu 2019 (Zemanová)
- 7 Jiří Suchomel a Ivar Otruba ocenění Poctou ČKA (Zemanová, Velička)
- 9 Výstava nominovaných děl ČCA – Velké Meziříčí, Plasy, Slavonice, Litomyšl (Zemanová)
- 10 Zelené ostrovy uprostřed města (Zemanová)
- 12 Odešel slovenský architekt Ferdinand Milučký (Pražanová)
- 12 Zemřel architekt Pavel Kupka (Pražanová)
- 13 Nekrolog – Zdeněk Kuna (Pražanová, Chalupníček)
- 14 Český pavilon EXPO 2020 v Dubaji (Pražanová)
- 14 Vítěz Bienále architektury Barbara Cappochin
- 15 Přihlášky do soutěžní přehlídky Úsporný dům 2019
- 16 ACE prosazuje vysokou kvalitu architektury a prostředí pro každého (Martinek)
- 17 Jak dosáhnout kvality vystavěného prostředí: zaručené nástroje a systémy (Fišer)
- 18 Priority pracovních skupin ACE pro zadávání veřejných zakázek a architektonické soutěže (Fišer)

SERVIS

- 20 Akce (Pražanová)
- 28 Nové knihy (Pražanová)
- 30 Celoživotní profesní vzdělávání (Slaná)

LEGISLATIVA

- 32 Nové právní předpisy (Rybková)
- 33 Otázky a odpovědi (Faltusová)
- 34 Stanovisko ČKA k návrhu zákona o ochraně památkového fondu (Faltusová)
- 34 Rekodifikace stavebního práva (Rybková)

Architektonické soutěže

38	Architektonické soutěže a další způsoby výběru architekta (Pražanová)
40	Rozdělovník zadávacích řízení (Faltusová)
48	Taháky pro zadavatele, organizátory, soutěžící a porotce (Svoboda)
60	Otázky k soutěžím (Svoboda)
62	Změny Soutěžního řádu ČKA (Svoboda)
65	Elektronizace soutěže o návrh a její úskalí (Kulhánková)
70	Soutěžní workshop a soutěžní dialog jako ideální forma výběrového řízení pro složité záměry (Melková)
73	Design and Build – hrozba, nebo přínos? (Lešek)
74	Postup v jednacím řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh (Faltusová)
76	Postup v jednacím řízení s uveřejněním – při zadávání veřejných zakázek z oblasti architektury a designu (Habrová)
78	Zkušenosti – soutěžení v zahraničí (Sitta)
79	Stavovský soud ČKA řešil pochybení při organizaci užší soutěže o návrh (Rybková)
80	Podpora obcí při přípravě stavebních projektů (Vácha)
81	Architektonické soutěže jako výzkumné téma (Zdvihal)
82	Anketa – co byste v procesu hledání projektanta prostřednictvím soutěže o návrh změnili? (Beránek, Buryška, Mikulášek, Hnilička, Holý, Kadrmanová-Chytilová, Kloudová, Kovačević, Němečková, Rada, Schwarz, Sosna, Velička, Tuček, Veselý, Vodák)

SOUTĚŽE

89	Výsledky soutěží
94	Probíhající soutěže
96	Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
autorizovaných architektů ČR

číslo 3/2019, ročník 26

Datum expedice

16. 9. 2019

Náklad

4700 ks

Registrace

MK ČR E 11062

ISSN

1804-2066

Vydavatel

Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce

PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Lucie
Kadrmanová Chytilová
Ing. arch. Ivan Plicka
RNDr. Milan Svoboda
Ing. Petr Velička

Jazyková korektura

Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design

studio Jakub Straka
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk

Triangl, a. s.

Distribuce

Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA a investičním
odborům magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla

29. 10. 2019

Upozornění

U inzercí a podepsaných článků
se redakce nemusí ztotožňovat
s obsahem. Pokud není uvedeno
jinak, obrázky pocházejí z
archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení
na www.cka.cz.

Praha

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny

po–čt 8–16 h

út 8–17 h

pá 8–15 h

office manager

Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce

Tereza Konvičková
recepce@cka.cz
T +420 273 167 480

pověřena řízením

Kanceláře ČKA, právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
pracovní skupina Legislativa,
právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky

Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

autorizace, databáze,

dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA

Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

agenda České ceny za

architekturu, webmaster
Ing. arch. Radka Štastná
radka.stastna@cka.cz
M +420 731 508 028
T +420 273 167 484

členské příspěvky, profesní
pojištění

Helena Jiříková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

manager České ceny za
architekturu, vzdělávání

Bc. Dagmar Petrová
dagmar.petrova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

Brno

Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,

soutěže a veřejné zakázky,
zahraniční aktivity

Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace

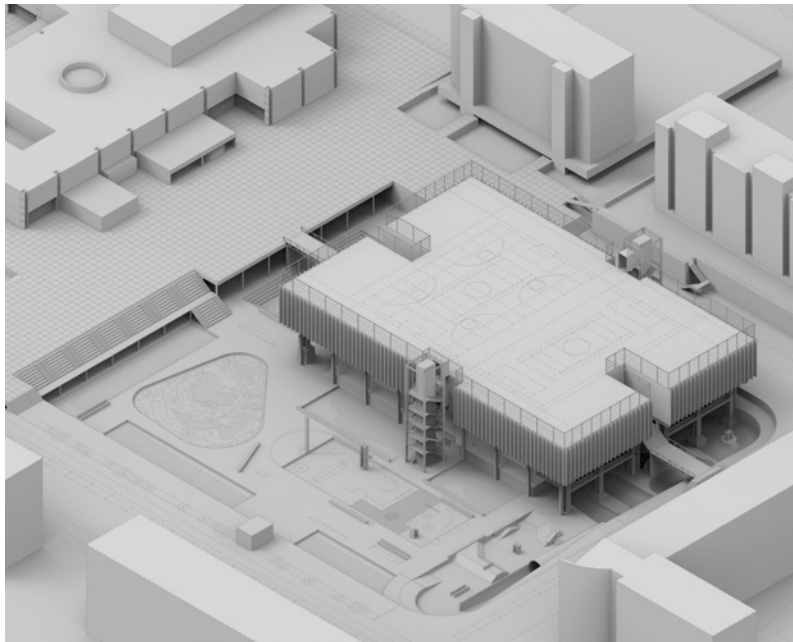
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

5

AKTUALITY

**POZVÁNKA NA VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ PŘEHLÍDKY
DIPLOMEK 2019**

Všechny příznivce „mladé krve“ a potenciálních nových impulzů v architektuře stejně jako samotné účastníky soutěže a jejich přátele a akademickou obec srdečně zveme v úterý 8. října od 17 hodin na slavnostní vyhlášení výsledků 20. ročníku Přehlídky diplomových prací. Uskuteční se v sídle ČKA (Josefská 34/6, Praha 1).

Loňský vítěz Přehlídky diplomových prací: Igor Machata, OKDR 2.0 (UMPRUM Praha, Ivan Kroupa, Jana Moravcová)

GALAVEČER ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

Ve čtvrtek 14. listopadu 2019 od 19.30 h proběhne v prostorách Fora Karlín v Praze 8 slavnostní vyhlášení výsledků soutěžní přehlídky realizovaných staveb Česká cena za architekturu 2019.

Forum Karlín. Foto archiv ateliéru Ricardo Bofill Taller de Arquitectura

Z NOMINAČNÍHO VEČERA ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU 2019

Ve 4. ročníku České ceny za architekturu se Nominační večer přesunul na Fakultu architektury ČVUT, v jejichž prostorách se uskutečnil v pondělí 10. června.

Akcí provázel stejně jako vloni moderátor Jiří Zeman a o hudební doprovod se postaral DJ Martin Mach a saxofonista Vladimír „Boryš“ Secký. Součástí neformálně pojatého večera bylo i tentokrát vyhlášení laureátů ocenění Pocta ČKA. Odtajněno a představeno bylo následně 34 nominací na ocenění Hlavní cenou ČCA. Všechny nominované realizace jsou ke zhlédnutí na webu ČCA a v Bulletinu ČKA 2/2019 společně s ostatními přihlášenými díly.

JIŘÍ SUCHOMEL A IVAR OTRUBA OCENĚNI POCTOU ČKA

Česká komora architektů vyhlásila na nominačním večeru České ceny za architekturu konaném na Fakultě architektury ČVUT v Praze v pondělí 10. června 2019 laureáty ocenění Pocta ČKA za roky 2017 a 2018. Oceněním vzdává Komora od roku 2000 hold významným osobnostem z oblasti architektury.

Návrhy na udělení Pocty podává každoročně odborná veřejnost včetně členů jednotlivých orgánů České komory architektů. Z nominací pak laureáty vybírá odborná porota. V té, která navrhla udělení Pocty ČKA za rok 2017 profesoru Jiřímu Suchomelovi, usedli architekti Michal Kuzemský, Jan Sedlák a Marcela Steinbachová, architekt a teoretik Ondřej Beneš a architekt, publicista a děkan liberecké Fakulty umění a architektury Osamu Okamura. Porota, od které vzešlo ocenění Pocta ČKA za rok 2018 profesoru Ivaru Otrubovi, byla složená z architektů Jána Stempela a Ivana Wahly, historika architektury a pedagoga Vladimíra Šlapety, teoretičky a historičky architektury Ivety Černé a publicistky Dagmar Vernerové. Česká komora architektů uděluje toto ocenění osobnostem v oboru, které se svou prací a morálním kreditem významně zapsaly do moderní historie české architektury.

POCTA ČKA ZA ROK 2017 PROF. ING. ARCH. JIŘÍ SUCHOMEL

Profesor Jiří Suchomel (* 14. září 1944 Kladno) je český architekt a vysokoškolský pedagog, liberecký patriot, ale současně člověk světového formátu. Je jeden ze zakladatelů Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci a její bývalý děkan. Působil u nás i v zahraničí, a to jak svou architektonickou tvorbou, tak při své pedagogické činnosti. Za studií praktikoval v roce 1965 u Landbauamt v Donauwörthu, v roce 1966 pracoval v ateliéru George, Trew a Dunn v Londýně a v roce 1969 také u architekta Gottfrieda Böhma v Cáchách; jako pedagog působil např. v roce 1990 jako lektor programu Design International na Université du Québec, v roce 1991 jako hostující profesor na College of Architecture and Urban Planning na univerzitě v Michiganu, v roce 1994 jako hostující profesor na Fakultě architektury Technické univerzity v Mnichově. Z jeho vlastní práce lze vyzdvihnout např. v roce 1980 soutěžní návrh „Te-geler Hafen“ pro IBA Berlin oceněný 2. cenou (s J. Eislerem, E. Přikrylem, M. Rajnišem a D. Vokáčem), v roce 1985 bytové domy IBA v Berlíně (s J. Eislerem a E. Přikrylem), v roce 2001 Český dům pro Evropskou vesnici – mezinárodní stavební výstava Bo01 v Malmö (s J. Pelclem a S. Staňkem) nebo úspěch v soutěži na rekonstrukci Reichstagu v Berlíně. Profesor Jiří Suchomel je spjatý s libereckým SIA Lem (Sdružení inženýrů a architektů Liberec), který v období let 1991–1994 vedl. Z jeho realizací lze jmenovat např. liberecký Oblastní závod české státní pojišťovny, palác Syner či Informační centrum a budovu G Technické univerzity v Liberci.

Návrh na ocenění profesora Jiřího Suchomela podal architekt Jiří Žid, „jako dárek ve správnou chvíli k výročí čtvrt století od založení Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci“. Zasluhou Jiřího Suchomela vznikla fakulta oficiálně k 1. prosinci 1994. Její založení předurčovaly liberecké letní školy architektury, které Jiří Suchomel organizoval a probíhaly již o několik let dříve. Liberecká architektura, založená s hesly „malá, otevřená, dynamická“, přispívá ve shodě navrhovatele i odborné poroty „významným dílem k rozvoji architektonické scény v ČR“. Porota ocenila současně otevřenost Jiřího Suchomela světu i v jeho pedagogické činnosti: „I v rámci svého pedagogického působení profesor Suchomel vystupuje s velkým nadhledem a neváhá zadávat i aktuální, světová zadání.“

Jiří Suchomel, Vladimír Balda, Marie Procházková, Rektoriát a Informační centrum Technické univerzity v Liberci (2001–2007).
Foto Aleš Jungmann

Foto Michal Čížek

POCTA ČKA ZA ROK 2018
 PROF. ING. IVAR OTRUBA, CSC.

Profesor Ivar Otruba (* 18. srpna 1933 Kyjov) je český krajinářský architekt, který významně ovlivnil vývoj svého oboru v České republice. Je autorem návrhů mnoha krajinářských staveb u nás i v zahraničí – navrhuje a realizuje lázeňské parky, obnovy historických zahrad a parků, botanické zahrady a arboreta, hřbitovy i rodinné zahrady. Zabývá se také zahradnickým výstavnictvím. Výrazně se zapsal svou pedagogickou činností a jako autor odborných publikací, současně je také významným popularizátorem evropské zahradní a krajinářské architektury. Je zakládajícím členem České komory architektů. Mezi ukázky jeho tvorby patří nadčasově architektonicky pojatá Botanická zahrada a arboretum Mendelovy univerzity v Brně, lázně Karlova Studánka, botanická zahrada ve Štramberku, lázně Bardejovské Kúpele, areál Kamencového jezera v Chomutově, obnova zámecké zahrady a parku v Mikulově, areál Brněnských veletrhů a výstav a také mnoho projektů jako areál zámku v Jezeří, hřbitovy v Mostě a Chomutově, které se kvalitou výtvarného pojetí výrazně vymykají českému i mezinárodnímu standardu. Mezi lety 1990 a 2000 koncipoval výuku budoucích krajinářských architektů na Mendelově univerzitě v Brně, kde je emeritním profesorem.

Nominace na ocenění profesora Ivara Otruby byla mimořádně silná – podaly ji Ústav krajinářské architektury Fakulty architektury ČVUT v Praze, Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, Katedra zahradní a krajinné architektury Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze, rada České asociace pro krajinářskou architekturu, Petr a Markéta Veličková, Susanne Spurná, Tomáš Jiránek a Jakub Chvojka, Terra Florida (Zuzana Štemberová, Markéta Mádrová, Jan Sulzer, Lada Veselá, Lucie Vogelová) a Robert Pokluda. Porota „jednohlasně oceňuje profesora Ivara Otrubu nejen za celoživotní přínos v oboru krajinářské architektury, ale i za

Ivar Otruba, Botanická zahrada a arboretum Mendelovy univerzity, Brno (1967–68), foto archiv Petra Veličky

přínos při výchově a formování budoucích krajinářských architektů“. Připomenula, že v době studií Ivara Otruby „se školení krajinářských architektů v našich zemích teprve začínalo formovat a nebylo z čeho vycházet“, velkou měrou se proto věnoval samostudiu. Zajímal se také o výtvarné umění a umění obecně. Porota ocenila mimořádnost brněnského arboreta vybudovaného podle vlastního návrhu Ivara Otruby. „Během patnácti let zde vznikla jedinečná sbírka rostlin, jejíž ucelenost, vědecké i výtvarné pojetí bylo a stále je na evropské úrovni,“ oceňují porotci.

Z laudatia Petra Veličky na slavnostním předání Pocty ČKA 2018 Ivaru Otrubovi

Pocty ČKA se dostalo jednomu z pouhých dvou profesorů krajinářské architektury v České republice, panu profesoru Ivaru Otrubovi. Když po revoluci 1989 jezdil pan architekt Otruba s kolegy do Prahy (profesuru obhájil až v roce 1995), vedli diskuse ohledně založení ČKA. V době, kdy jsme byli ještě Československo, koketovali s myšlenkou, zda nezaložit komoru krajinářských architektů. Z dnešní perspektivy je tato věc neopodstatněná, nicméně pro mnohé kolegy architektky je chápání krajinářské architektury jako svébytného oboru v rámci celistvosti architektury stále nepřekročitelnou metou. V roce 2009, kdy obor krajinářská architektura ještě zdaleka nebyl v povědomí široké veřejnosti, a bohužel ani té odborné, sepsal kolega Jakub Chvojka odůvodnění nominace Ivara Otruby na Poctu České komory architektů, kde v záhlaví stálo: „Člověk spojený se svobodnou tvorbou a morálním apelem. Profesor krajinářské architektury, který nazývá hřbitov zahradou posledního bytí a o cestě hovoří jako o prvním architektonickém projevu člověka.“ Pan profesor Otruba vždy vnímal svou tvorbu jako rozšívání krásy a zahrad do prostoru lidské všednodennosti. Od dětských hřišť, krátkodobých expozic přes lázeňské a sídlištní komplexy, historické zahrady a botanické sbírky až po zahrady posledního bytí pro ty, kteří se teprve připravují – hřbitovy. Ve svých pracích nespočetkrát dokázal své umění vidět.

Použiji zde Baragánovu akceptační řeč při předávání Pritzkerovy ceny za jeho dílo v roce 1980 (Baragánova tvorba byla pro svět objevena v jeho 78 letech): Umění vidět – pro architekta je nezbytné vědět, jak vidět, chci říci takovým způsobem, že ona zření nelze podrobit racionální analýze. Dovolím si ji v příměru použít k žákům pana profesora Otruby, který nás také svým neomylným estetickým vkusem učil obtížnému umění vidět s nevinností.

Vraťme se k zahradě, k ráji. Neodpustím si popíchnutí, že nikoliv obydlí či přístřešek je archetypálním prostorem začátku života, ale právě zahrada dává útočiště před přírodou a zároveň je prostorem ztráty nevinnosti. Je žádoucí, aby také architekti, kteří se dovzdělávají ve vztazích prostoru a přírody, tvořili stavby krajinářské architektury, jako jsou zahrady, parky, nábřeží, náměstí, ulice či cesty, je však nezbytné tento prostor vnímat s pokorou a smrtelně vážně, nikoliv jako oddech od staveb budov či participační hru.

Pokračuji slovy pana profesora Otruby z roku 2012, kdy se objevovaly nemístné tendence zpochybnit svébytnost oboru krajinářská architektura: Dnes je naprosto nezpochybnitelné, že krajinářská architektura je plnohodnotný profesní obor, který je v partnerském, tedy rovnocenném vztahu k architektuře. O správnosti takového chápání mě přesvědčuje dění a vývoj na světové profesní scéně a rovněž právoplatná struktura ČKA, konkrétně systém udělovaných autorizací A1 – architektura, A2 – územní plánování, A3 – krajinářská architektura.

Kráceno redakcí.

VÝSTAVA NOMINOVANÝCH DĚL ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

Také v letošním roce bylo možno zhlédnout nominovaná díla ČCA na různých místech České republiky.

Velké Meziříčí

Již potřetí přivítalo Velké Meziříčí nominovaná architektonická díla v České ceně za architekturu 2019. V renesančním atriu bývalého luteránského gymnázia (LuGy) se 12. června 2019 konala vernisáž, která nabídla také přednášku a prezentaci tvorby architektů Aleny Mičekové a Petra Stolína. Místní organizátoři výstavy ze „Společně VM“ se snaží oživit tuto kulturní památku i dalšími akcemi - LuGy živě, literární kavárnou, letním kinem a O/DĚNÍM.

Výstava ČCA ve Velkém Meziříčí. Foto Žaneta Havelková

Plasy

Tradičním místem, kde vystavujeme realizace z ČCA, je venkovní expozice areálu Centra stavitelského dědictví Národního technického muzea v Plasích u Plzně. Vernisáž výstavy 34 nominovaných děl České ceny za architekturu 2019 se letos uskutečnila ve čtvrtek 27. června a výstava potrvá do 31. října. Účastníky přivítali kromě zástupců ČKA také hostitelé z Národního technického muzea, které současně otevíralo novou stálou expozici s názvem Statika hrou.

Výstava ČCA v Plasech. Foto archiv ČKA

Slavonice

Všech 34 nominovaných děl letošního ročníku ČCA bylo vystaveno už tradičně také ve Spolkovém domě ve Slavonicích. Vernisáž výstavy se uskutečnila v sobotu 29. června a realizace byly ke zhlédnutí do 9. září.

Litomyšl

Letos byla nominovaná díla v České ceně za architekturu ke zhlédnutí také na festivalu Smetanova Litomyšl, a to v Klášterních zahradách v neděli 7. července. Byla součástí prezentace partnera ČCA společnosti Saint-Gobain.

Architekt Zdeněk Fránek na výstavě ČCA ve Slavonicích. Foto archiv ČKA

ZELENÉ OSTROVY UPROSTŘED MĚSTA

Ve středu 7. srpna 2019 pořádala Komora diskusi s názvem „Zelené ostrovy uprostřed města – o roli zelených střech ve městech s Josefem Pleskotem, Petrem Hlaváčkem a Zdeňkem Sendlerem“ v atraktivním prostoru střechy pražského paláce Lucerna.

Diskusi, kterou moderoval předseda ČKA Jan Kasl, zahájil přivítáním přítomných „hostitel“ Ondřej Kobza. Navázal na něj primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib, který vyslovil podporu zeleným střechám a deklaroval ochotu změnit Pražské stavební předpisy ve smyslu větší podpory zeleně ve městě včetně zelených střech.

Realizace zelených střech nemusí být finančně náročná

Přední český zahradní a krajinářský architekt Zdeněk Sendler na úvod seznámil publikum s problematikou zelených střech, přičemž promítl pestrý výběr fotografií „zelených“ realizací, včetně jednoduchých řešení ve formě popínavé zeleně na fasádách nevyžadující mimořádnou péči. Vyslovil názor, že zelené střechy či fasády by se měly stát běžným jevem, tak jako je tomu ve vyspělých zemích. Vyvrátil také častý mýtus o tom, že zelené střechy nemají význam na venkově. Z hlediska zadržování vody sice nemají takovou důležitost jako ve městech, ovšem zásadní jsou pro hmyz. Zelené střechy totiž poskytují velké množství pylu a nektaru, navíc po dešti poslouží hmyzu i jako rezervoár vody. Zdeněk Sendler nakonec upozornil na možný cíl návštěvy – rozsáhlou zahradu u Velkého světa techniky v oblasti Dolních Vítkovic v Ostravě, kterou navrhl architekt Josef Pleskot ve spolupráci právě se Sendlerem. Slouží jako edukační místo, kde je možné si v praxi prohlédnout různé možnosti realizace zelených střech.

Střešní zahrada u Velkého světa techniky v Ostravě, 2015 (autoři: Josef Pleskot, Zdeněk Sendler, Lýdia Šušlíková)

Na zelené střechy česká legislativa nemyslí

Na úvodní prezentaci navázal Josef Hoffman ze společnosti Isover, která se zabývá realizací zelených střech. Pavel Dostál ze Sekce zelené střechy (oborová organizace, člen evropské federace) představil dobré příklady ze zahraničí, mezi které patří např. Praça de Lisboa, náměstí v Portu, které dokazuje, že zelenou střechu lze realizovat i v památkové zóně a v symbióze s památkově chráněnými budovami. Celé náměstí bylo zastavěno obchodním centrem, na jehož střeše je položena zhruba půlmetrová vrstva substrátu, ze které vyrůstá zeleň, včetně např. olivovníků.

Zajímavostí je, že obchody umístěné pod touto střechou není potřeba ani v letním období klimatizovat. Jako další vzory uvedl města jako Vídeň, Linec, Mnichov, Berlín, Hamburk, Essen či Karlsruhe. Přítomné Pavel Dostál seznámil i s dotačními možnostmi (u nás i v Evropě – kde je většinou zvykem zpočátku podporovat zelené střechy více a posléze už podporu snižovat). Dále upozornil, že významná je i role legislativy. V té české je řešena problematika hospodaření se srážkovou vodou formou retenční nádrží, avšak na zelené střechy se příliš nemyslí.

Praça de Lisboa v Portu, 2013 (autoři: Balonas & Menano / Pedro Balonas, Simão Silva)

Londýn by potřeboval zelené plochy o rozloze 13 tisíc fotbalových hřišť

Architekt Petr Štefek působící v Londýně krátce pohovořil o tamní situaci. Primátor města prohlásil Londýn za národní městský park, dle jeho mínění je třeba reakce na klimatickou krizi. K rozšiřování zeleně ve městě dochází v souladu se strategickým plánem z roku 2008 (kterým chtěl Londýn dohnat ostatní evropská města). Přímá regulace přitom neexistuje, město neposkytuje ani dotace – jen důrazná doporučení. Zazněl zajímavý fakt, že pro vyrovnání se s klimatickou krizí by bylo potřeba v Londýně vytvořit zelené plochy o rozloze odpovídající 13 tisícům fotbalových hřišť.

Zelené střechy zatím nejsou v Praze prioritou

Architekt Josef Pleskot vnímá zelené střechy a fasády dlouhodobě pozitivně. Měly by podle něj být budovány bez dotací, spíše z vnitřních pohnutek investora. Petr Hlaváček, náměstek primátora hlavního města Prahy, v odpovědi na dotaz, co činí ohledně zelených střech Praha, upozornil na nutnost politického konsenzu. Sdělil, že aktuální prioritou je stavění v rámci stávajícího města a nerozšiřování zástavby za jeho okraje. Přiznal, že zelené střechy stojí až za tímto bodem.

Administrativní objekt The Park, Praha-Chodov, 2010 (autoři: Cigler Marani Architects)

Rozdíl v teplotách v centru měst a na jejich okrajích může být až 10 stupňů

O vědecká fakta obohatil diskusi Jan Pretel z Českého hydrometeorologického ústavu. Z měření vyplývá, že průměrný rozdíl teplot mezi centry měst a jejich okrajů je 2,7 stupňů, avšak v nejvíce horkých dnech to může být až 10 stupňů. Zelené střechy přitom považuje za neefektivnější prostředek boje proti nesnesitelnému horku. Jejich přínos vidí i v zadržování vody. Platí totiž, že není až takový problém s množstvím srážek, ale s distribucí vody. Jan Pretel také zmínil, že při klimatizování vnitřních prostor lze v budovách se zelenou střechou uspořit až 20 % energie, při topení v zimním období pak až 10 %. Význam zelených střech vnímá také při využívání solárních panelů, které při vyšších teplotách ztrácejí účinnost, čemuž lze částečně bránit zasažením do zelené střechy.

Tereza Zemanová

Foto realizací archiv Svazu zakládání a údržby zeleně

ODEŠEL SLOVENSKÝ ARCHITEKT FERDINAND MILUČKÝ

Jeden z neznámějších slovenských architektů druhé poloviny 20. století Ferdinand Milučký zemřel 26. července 2019 ve věku 89 let. Poslední rozloučení se konalo v bratislavském Krematoriu, národní kulturní památce, která je považována za jeho vrcholné dílo.

Narodil se 26. září 1929 v Rajci. Po gymnáziu odešel studovat na Fakultu architektury SVŠT v Bratislavě, jeho profesorem byl Jan E. Koula. Byl asistentem Emila Belluše. V roce 1958 začal pracovat v Krajském projektovém ústavu v Bratislavě, od roku 1970 ve Sdružení projektových ateliérů, nakonec se vrátil do Stavoprojektu. Ve své tvorbě se vyhnul socialistickému realismu. Jeho dílo, především pak z šedesátých let, patří k tomu nejlepšímu, co tehdy v ČSSR vzniklo. Na projektu bratislavského urnového háje a Krematoria, prvního na Slovensku, pracoval v letech 1962–1968. Promítá se do něj Milučkého vnímání architektury, v němž dominuje princip rovnoběžných stěn a co nejabstraktnější pojetí architektury, osvobozené od stavebních detailů.

Věnoval se nejen novostavbám, ale také obnově památek, urbanismu, interiéurům i výstavnictví. Kromě Krematoria byl oceňován Dům umění v Piešťanech, bratislavské sídliště Trávníky, podílel se na budovách československých velvyslanectví v Moskvě a Římě i pavilonu na světovou výstavu Expo '67 v Montrealu. Dlouhý čas rovněž zasvětil tvorbě v památkově chráněném prostředí Bratislavského hradu a jeho okolí, rekonstruoval též renesanční radnici na náměstí SNP v Rajci atd.

Za svou činnost získal desítky státních i mezinárodních ocenění, v roce 1993 např. obdržel Cenu Emila Belluše za celoživotní dílo, v roce 1999 mu Vídeňská univerzita udělila Cenu Johanna Gottfrieda Herdera za architekturu v evropském kontextu. Prezident Slovenské republiky Ivan Gašparovič vyznamenal Ferdinanda Milučkého v roce 2005 Řádem Ľudovíta Štúra II. třídy za architekturu a umění.

Markéta Pražanová

Ferdinand Milučký, Dům umění Piešťany, 1974–1979. Foto wikipedia.org

ZEMŘEL ARCHITEKT PAVEL KUPKA

Významný architekt Pavel Kupka, který zasvětil celý svůj život rekonstrukcím památkově chráněných objektů v Praze, zesnul 22. května 2019 v nedožitých 83 letech. Jeho citlivý přístup se projevil u barokních paláců – Nostického, Toskánského či Lichtenštejnského, podílel se ale také třeba na obnově Národního divadla.

Pavel Kupka se narodil 15. července 1936 v Opavě. V roce 1960 absolvoval Fakultu architektury a pozemního stavitelství ČVUT v Praze a poté nastoupil do Státního ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů (spolupracovníci Bohumil Blažek a Jana Hrdličková), kde pracoval až do založení vlastního ateliéru v roce 1991. V roce 1966 absolvoval půlroční odbornou stáž v Paříži. Pravidelně od 60. let spolupracoval se sochařem Karlem Nepřašem.

V 90. letech se proslavil rehabilitací a obnovou pražských barokních paláců – Lichtenštejnského a Hartigovského paláce na Malostranském náměstí (HAMU), Nostického paláce na Maltézském náměstí (sídlo Ministerstva kultury ČR) a Toskánského paláce na Hradčanském náměstí (Ministerstvo zahraničních věcí ČR). Na konci 70. let se Kupka podílel na obnově historické budovy Národního divadla a návrhu jeho nové provozní budovy (kromě Nové scény) a poté se zabýval rekonstrukcemi a zástavbou na Václavském náměstí (včetně dokončení stavby vestibulu stanice metra, zástavbou tzv. Myší díry, generalem pěší zóny atd.). Jeho rukopis se projevil také u rekonstrukce gotického křídla Anežského kláštera či Černínského paláce na Loretánském náměstí (sídlo Ministerstva zahraničních věcí ČR). Mezi jeho poslední realizace patří obnova Trauttmansdorfského paláce na Malé Straně. Často se také účastnil architektonických soutěží, v roce 1990 například získal nejvyšší ocenění za návrh oltáře pro mši papeže Jana Pavla II. na Letné. Mezi svými kolegy byl velmi váženou a uznávanou osobností, jejíž práce byly často oceňovány.

Markéta Pražanová

Mojmír Horyna, Pavel Kupka a Studio Acht, rekonstrukce Černínského paláce v Praze, 2009–2014. Foto Daniel Baránek

NEKROLOG – ZDENĚK KUNA

Ve věku 93 let zemřel v pátek 5. července 2019 představitel české architektonické scény 60. a 70. let architekt Zdeněk Kuna. Známý je především jako autor prvních pražských mrakodrapů – stometrové budovy Motokovu na Pankráci či objektu Strojimportu na Vinohradech.

Zdeněk Kuna patřil ke generaci, která zahájila svoji architektonickou činnost po druhé světové válce (narodil se v roce 1926 v Plzni). V jeho tvorbě se setkáme s širokým spektrem zakázek urbanistických i architektonických. Vedle Karla Pragera byli se svými kolegy prvními architektky v Československu, kteří použili skleněné závěsové panely, a to na budově Strojimportu v Praze (1967–71, nyní Palác Vinohrady). Do tohoto moderního administrativního centra implementoval miesovské ideje a myšlenky moderny, jimiž byl formován. V letech 1973–1977 bylo podle návrhu jeho týmu realizováno sídlo PZO Motokov na Pankráci (nyní City Empiria), které bylo první výškovou budovou v tehdejší Československu – dosahuje 104 metrů. Se svými spolupracovníky se také v letech 1969–72 podílel na revitalizaci východní tribuny Strahovského stadionu či realizaci citlivé novostavby budovy Omnipolu z let 1974–79, umístěné v historické zástavbě pražského Nového Města. Za významné počiny jsou rovněž považovány největší poválečný horský hotel Horal ve Špindlerově Mlýně nebo Československý zastupitelský úřad v Miláně.

Na počátku své kariéry pracoval u Josefa Havlíčka, Karla Filsaka a Zdeňka Pokorného, kteří patřili ke špičkám v oboru. Jelikož byl od roku 1969 považován za „stranicky spolehlivého“, usedl v roce 1974 do křesla ředitele Krajského projektového ústavu, kde šéfoval zhruba osmi stovkám projektantů. Později se stal předsedou Svazu architektů. V letech 1973–1989 vedl Ateliér užité architektury – životní a pracovní prostředí na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze. V letech 1993–2008 byl členem České komory architektů. Za loajalitu vůči komunistickému režimu a osobní postoje byl Zdeněk Kuna odbornou veřejností často kritizován.

Markéta Pražanová

Jeho cílem byl rozvoj oboru a profesionality

Emeritní profesor Vysoké školy umělecko-průmyslové v Praze profesor Zdeněk Kuna zanechal v obraze architektury Československa svoji výraznou stopu. Vytvořil řadu projektů tehdy nadstandardního technického řešení od celku po detail. To vše v dokonalém, přesvědčivém působivém architektonickém konceptu. Do této země v tehdejší době dokázal přivést zahraniční stavební firmy, které tyto projekty byly schopny realizovat. Měl respekt u všech a dokázal jej uplatnit pro rozvoj oboru, pro kvalitu jednotlivosti i pro ty, kteří měli z jiných než profesních důvodů těžkosti.

Od roku 1973 do roku 1990 vedl na Katedře architektury VŠUP jeden z jejích tehdejších dvou ateliérů – Ateliér užité architektury – životní a pracovní prostředí.

Vedle své bohaté tvůrčí činnosti se této pedagogické práci věnoval s nejvyšší odpovědností a zájmem. Jeho absolventi vzpomínají na prostředí nedefinované soutěže a zároveň na pocit vzájemné sounáležitosti dané ateliérem a jeho vedením.

Byla to docela nelehká léta jejich studií. Již tehdy oceňovali noblesu, se kterou pan profesor dokázal udržet ateliér jako svobodné, kreativní pracoviště s cílem rozvoje profesionality.

Zadání úloh byla úžasná. Vždy byla konkrétní, zajímavá a zdravě složitá. Vždy byla naplněna jeho perfektní znalostí daného problému. Každá konzultace nebyla jen exekutivou hodnocení rozpracovanosti úkolu.

Jak sám později přiznal: „Tvořil jsem s vámi...“

Bohumil Chalupníček

Absolvent Ateliéru užité architektury – životní a pracovní prostředí VŠUP, vedeného Zdeňkem Kunou; současný pedagog na Katedře architektury VŠUP

Zdeněk Kuna, Zdeněk Stupka, Olivier Honke-Houfek, Milan Valenta a Jaroslav Zdražil, PZO Motokov, Praha-Pankrác, 1973–77. Foto archiv ČKA

ČESKÝ PAVILON – EXPO 2020 V DUBAJI

V Dubaji začaly stavební práce na pavilonu České republiky pro Všeobecnou světovou výstavu EXPO 2020. Návrh autorů Jana Tůmy a Jindřicha Ráftla odkazuje k systému S.A.W.E.R, který vyrábí vodu a kultivuje poušť.

Soutěž na podobu českého pavilonu vyhlásila Kancelář generálního komisaře účasti ČR v únoru 2018. Odborná porota (Eva Jiříčková, Miroslav Řepa, Zdeněk Lukeš, Michael Klang, David Vávra, Tomáš Matuška, Jan Kukla a Radek Špicar) se nakonec rozhodla ocenit originální pojetí organické struktury obrůstající kvadratické linie výstavního prostoru.

Nejvýše oceněný tým navrhl do technologického jádra národní expozice systém S.A.W.E.R. vyrábějící vodu ze vzduchu s využitím solární energie a kultivující poušť pomocí podpovrchových kultur, který vyvíjejí vědci AV ČR a ČVUT. Vědci z buštěhradského Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT (UCEEB) chtějí tento systém testovat v poušti. V červnu letošního roku dva kontejnery se zařízením odjely z Buštěhradu do Spojených arabských emirátů. Nyní testovaný systém, který se vejde do dvou lodních kontejnerů, vyrobí 100 litrů destilované vody denně. Další úpravou pomocí minerálů z ní vznikne pitná voda. Zařízení bude stát u velbloudí farmy, kde žije několik stovek závodních velbloudů. Zařízení pro českou expozici v Dubaji by mělo začít vznikat letos na podzim. Kapacita vystavované technologie by měla být pětinašobná oproti té, která se nyní testuje.

Uměleckou expozici vytvoří monumentální instalace designového skla, kterou na své náklady vyrobí společnost LASVIT podle návrhu svého kreativního ředitele Maxima Velčovského. V pavilonu bude prostor i pro českou restauraci a pro dvoutýdenní rotační výstavu.

Pavilon postaví mezinárodní konsorcium společností MCI Prague, s. r. o., a švýcarské firmy NÜSSL. Česká republika si od realizátorů budovu podobně jako na Expo 2015 v Miláně jen pronajme – zaplatí za ni 84 milionů korun. Rozpočet národní účasti na Expo 2020 se má pohybovat asi mezi 250 a 310 miliony korun. Český pavilon se bude nacházet v zóně „Sustainability“ na pozemku s plochou 2200 metrů čtverečních a bude stejně jako na Expo 2015 v Miláně první u jednoho z hlavních vstupů na výstaviště. Expo 2020 v Dubaji potrvá od 20. října 2020 do 10. dubna 2021. Poprvé je hostitelem arabská země. Organizátoři předpokládají, že ji navštíví 25 milionů lidí, z toho zhruba tři čtvrtiny ze zahraničí.

Formosa AA / Jan Tůma, Jindřich Ráftl, Pavilon EXPO 2020 v Dubaji. Vizualizace Jan Hostinský

VÍTĚZ BIENÁLE ARCHITEKTURY BARBARA CAPPOCHIN

Cílem mezinárodní přehlídky realizovaných staveb pořádané od roku 2005 je zdůraznění práce designérů a stavitelů, kteří upřednostňují kulturu kvality v architektuře. První cenu porota udělila projektu Federal School Aspern od rakouské architektonické kanceláře Fasch & Fuchs.architekten.

Soutěž organizuje již po deváté Nadace Barbory Cappochin společně s obcí architektů, projektantů a krajinářů provincie Padova, s městskou radou Padova a ve spolupráci s regionem Veneto, Mezinárodní unií architektů (UIA) a Italskou národní radou architektů, projektantů a krajinářských architektů (CNAPPC). V mezinárodní porotě zasedli v polovině července: George Pendl (prezident ACE, Rakousko), Oliver Bastin (prezident Belgické federace architektů UIA), Nicola Di Battista (šéfredaktor časopisu Architekt v Itálii) a Carme Pinos (španělský architekt). Uděleny byly také regionální ceny.

Více informací: en.bcfoundation.info

Foto archiv organizátorů

Vítěz

Státní škola Aspern, Vídeň (autor: Fasch & Fuchs.ARCHITECTEN)

Čestné uznání

Cihlová jeskyně (Brick Cave), Hanoj, Vietnam (autor: H & P Architects)

Botanická zahrada Art Biotop Water Garden, Tochigi, Japonsko (autor: Junya Ishigami + Associates)

Horská kaple Wirmboden, Schnepfau, Rakousko (autor: Innauer Matt Architekten)

PŘIHLÁŠKY DO SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY ÚSPORNÝ DŮM 2019

ČKA udělila záštitu nad přehlídkou organizovanou Centrem pasivního domu – Úsporný dům 2019. Soutěžní přehlídka je určena všem zkolaudovaným úsporným stavbám.

Cílem soutěžní přehlídky je představit široké veřejnosti moderní české stavby 21. století a ocenit nejlepší úsporné projekty současnosti. V Česku se jich každoročně postaví stovky, stejně jako energeticky úsporných budov. Soutěžní přehlídka chce ukázat, že kvalitně postavené nebo zrekonstruované stavby jsou komfortní, šetrné ke všem zdrojům a dostupné prakticky každému.

Jaké stavby mohou být oceněny? Nové nebo zrekonstruované. Rodinné, bytové i administrativní. Nulové, pasivní a energeticky úsporné.

Do přehlídky se může přihlásit vlastník budovy či jeho zástupce (např. projektant, architekt, realizační firma atd.), vždy však s písemně doloženým souhlasem vlastníka.

Soutěžít lze ve dvou kategoriích – Novostavby – pasivní dům a Rekonstrukce – úsporný dům, které jsou vždy rozděleny na dvě podkategorie (rodinné domy ostatní budovy).

Zahájení soutěžní přehlídky: 17. 9. 2019 na veletrhu FOR ARCH
Registrace soutěžících: 17. 9. 2019–4. 12. 2019

Hodnocení odbornou porotou:
Hlasování veřejnosti:
Vyhlášení vítězů:

9.–13. 12. 2018

16. 12. 2019–31. 1. 2020
6. 2. 2020 při příležitosti zahájení veletrhu FOR PASIV

www.soutez-uspornydum.cz

Vyhlašovatelé:

Státní fond životního prostředí ČR – SFŽP a ABF, s. r. o.

Generální partner:

Hypoteční Banka, a. s.

Složení odborné poroty:

Jakub Hrbek – Státní fond životního prostředí České republiky, Kateřina Maštalířová – ABF, a. s., Tomáš Vaničický – Centrum pasivního domu, z. s., Libor Hrubý – Centrum pasivního domu, z. s., Petr Němeček – zástupce Generálního partnera Hypoteční banka, a. s., Josef Smola – Fakulta stavební ČVUT v Praze, Jana Simčínová – Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT v Praze a Michael Blažek – REHAU, s. r. o.

ZPRÁVY Z ACE

ACE PROSAZUJE VYSOKOU KVALITU ARCHITEKTURY A PROSTŘEDÍ PRO KAŽDÉHO

Rok 2018 otevřel pro Radu evropských architektů (ACE) nové příležitosti pro participaci a prosazování úlohy architekta. Evropský rok kulturního dědictví (EYCH), Kolínská studie nebo doporučení pro EU o větším zapojení architektury, a především Davoská deklarace se staly faktory, které nám daly velkou příležitost zviditelnit naši profesi na úrovni evropských institucí a zlepšit naši pozici ve stavebním sektoru.

Kolínská studie

Podrobná studie dokumentující ekonomické dopady deregulace naší profese. Porovnává případové studie jednotlivých zemí a jejich praxi. Materiál byl vypracován v době, kdy Evropská komise přehodnocovala jednotlivá autorizační schémata za účelem maximální liberalizace. Studie je velmi poučným materiálem a jistě se k ní v dalším čísle Bulletinu vrátíme.

Creative Europe

V rámci ACE proběhla schůzka s Michelem Magnierem, prezidentem DG EAC (Ministerstvo životního prostředí a kultury EU), a s Hugem Becquartem, zástupcem programu Creative Europe. Tento program pomohl naší organizaci v řadě případů při organizování konferencí v rámci valných hromad, jejich streamování, vydání tzv. Sector Study nebo podpory při vývoji aplikace pro architekty zaměřující se o přeshraniční spolupráci. Pro naši Komoru by mohlo být vhodné se o tento program také zajímat, neboť finančně podporuje aktivity kreativních profesí a v řadě naší agendy by nám mohl být nápomocný.

Adaptace a renovace budov

V listopadu 2018 proběhla valná hromada ACE v Leuvenu s navazující konferencí o adaptacích a renovacích budov zejména v kontextu průmyslu, ale také bývalých vojenských objektů atd. Zástupce ČKA v představenstvu ACE (autor článku) zde prezentoval základní vývojové schéma tvorby aplikace. Její další rozvoj bude odvislý zejména od spolupráce dalších komor. Závěrem konference byla podepsána deklarace upozorňující na potřebu citlivého přístupu k objektům, které nejsou přímo památkově chráněny, ale jsou nositeli kulturního dědictví a je zájmem společnosti nalézat pro jejich využití nový program.

Sector Study ACE

Počátkem roku 2019 byla vydána publikace Sector Study, která je velmi důležitá pro náš obor, neboť mapuje stav naší profese a je to jeden z našich argumentačních nástrojů při komunikaci s evropskými institucemi. V tomto smyslu se zde jistě vyplatí připomenout našim architektům, aby na této studii participovali, pokud jsou k tomu

skrze ČKA vyzváni. Je v zájmu našeho oboru a výhodou spolupráce v ACE, že máme možnost si sami statistická data vytvářet a nejsme odkázáni na data třetích stran, často problematické hůře rozumějících (OECD).

Plán pro kulturu

Závěrem bych rád zmínil dokument tzv. „Plán pro kulturu“ vydaný Evropskou radou na konci loňského roku. Vzešel ze spolupráce ACE s iniciativou Michela Magniera a také díky předsednictví Rakouska v čele EU, které témata architektury a kultury soustavně prosazovalo. Příspěvateli dokumentu bylo samozřejmě více zúčastněných stran, pro nás je však důležité, že jedno ze sedmnácti témat se nazývá „Vysoká kvalita architektury a prostředí pro každého“. Problematikou se bude zabývat speciálně vytvořená koordinační skupina, na jejíž činnost naváže konference ve Vídni. V odůvodnění této iniciativy můžeme číst „... pozornost bude zaměřena na architekturu jako disciplínu zahrnující rovnováhu mezi kulturními, společenskými, ekonomickými, environmentálními a technickými aspekty pro dobro společnosti“. Pro nás architektky je taková preambule oficiálního dokumentu Evropské rady vítanou skutečností a dobrou příležitostí, jak ji lze zúročit v nadcházejících legislativních procesech, a to nejen na evropské úrovni.

Člen představenstva ACE Indrek Näkk tragicky zahynul

V červnu letošního roku odešel ve věku 47 let člen představenstva ACE, člen pracovní skupiny pro standardy ACE, kolega a přítel Indrek Näkk. Byl členem Estonian Association of Architects, vedl vlastní úspěšné projekční studio, byl zkušený jachtař. V roce 2003 byl nominován na cenu Mies van der Rohe s realizací Nieser Factory. Účastnil se setkání profesních komor V4 v Brně v letošním roce. Indrek Näkk byl rovněž iniciátorem pracovní skupiny pro BIM a jeho hlavní agendou byla propagace a hledání příležitostí pro uplatnění evropského architekta ve světě. ČKA vyjádřila upřímnou soustrast.

Pavel Martinek, člen představenstva ACE

Více informací: www.ace-cae.eu
Davoská deklarace – viz Bulletin ČKA 3/2018, s. 19

JAK DOSÁHNOUT KVALITY VYSTAVĚNÉHO PROSTŘEDÍ: ZARUČENÉ NÁSTROJE A SYSTÉMY

Dne 4. května 2019 v rakouském Innsbrucku v prostorách místní fakulty architektury proběhla konference pořádaná Radou evropských architektů (ACE) na téma kvality vystavěného prostředí. Konkrétně si konference vytkla za cíl seznat architektky, akademiky, odborné zástupce místních i národních správ, institucí EU, aby diskutovali témata současných existujících nástrojů, politik a případových studií, které vytvářejí kvalitní vystavěné prostředí, a ve světle výzev současného světa znovu definovali pojem „high-quality architecture“ a její základní průvodní znaky.

Účastníci konference se také zabývali tím, jakými nástroji, politikami na místní, regionální a národní úrovni jsme schopni vyhodnotit a zajistit vysokou míru kvality vystavěného prostředí. Výsledek konference shrnutý v oficiálním prohlášení zároveň poslouží jako tematický podklad pro budoucí expertní skupinu „High-quality Architecture and Built Environment for Everyone“ založenou z rozhodnutí Evropské rady v listopadu 2018. Na akci vystoupila řada přednášejících, z jejichž příspěvků vybíráme:

Historie vzniku dokumentů Politika architektury v Evropě

Joao Ferreira Bento z Bartlett School of Planning, University College London představil stručně historii vzniku a vývoj politik architektury v rámci Evropy od prvních případů (Francie 1977) po dnešek, kdy je ve většině členských zemí EU politika architektury přijata alespoň jako usnesení na vládní úrovni (včetně ČR) nebo jako závazná součást právního systému (Francie). Informoval o novém probíhající výzkumném projektu Urban Maestro, který obecně zkoumá uplatňování politik architektury, konkrétněji mapuje a srovnává způsoby, jakými evropská města dosahují kvality vystavěného prostředí. Zaměřuje se přitom na inovativní metody a tzv. měkké způsoby iniciované a prováděné občanskými iniciativami.

Baukultur – zakotvení politiky architektury v německé legislativě

Dr. Anne Schmedding, náměstkyně ředitele Spolkové nadace Baukultur, prezentovala spolkovou nadaci Baukultur, jejímž základním obecným cílem je vytváření podmínek pro utváření kvalitního životního prostředí vystavěného i přírodního. Na podkladě analýzy socio-demografických a ekonomických dat a vyhodnocení společenských potřeb připravuje nadace projekty pro konkrétní zadání. Jejich spektrum je ve smyslu zvolených metod a nástrojů velmi široké, častým zaměřením je zapojení rozsáhlých infrastrukturních projektů do prostředí, participační procesy, utváření veřejných prostranství, koncepce rozvojových dokumentů zdola. Společným jmenovatelem je využití energie občanských aktivit a jejich propojování se shora nastavenými programy či oficiálními obecně závaznými nástroji územního rozvoje. Důležitým aspektem je procesuální řízení a dlouhodobý horizont projektů. Baukultur je praktickým příkladem naplňování Davoské deklarace 2018, jakož i přípravou pro pevnější zakotvení politiky architektury v německé legislativě.

Henrik Stjernholm, bývalý městský architekt v dánském Vejle, představil naplňování konceptu Baukultur na příkladu padesátitisícového dánského města.

Starostové musí být odvážní

Bývalý starosta třitisícové obce Zwissenwasser ve Vorarlbersku Josef Mathis je živoucím příkladem toho, že není malých úloh ani obcí. Během 33 let působení ve funkci starosty dokázal mj. prosadit čtyřčlennou poradní expertní komisi (městského architekta) pro otázky územního rozvoje a architektury, realizovat několik staveb vzešlých ze soutěží o návrh. Přednášku prokládal konkrétními zkušenostmi a radami jako např.: starosta musí být odvážný a musí umět nabídnout různé možnosti řešení.

Soukromé záměry mají mít společenský přesah

Dřívější radní města Innsbruck Gerhard Fritz se podělil o své zkušenosti z přístupu k soukromým investorům, které lze prozřetelnou politikou a vyjednáváním na podkladě připravené vize přimět k tomu, aby ryze soukromé záměry generovaly společenský přesah a spoluutvářely kvalitní prostředí pro život. Za poslední dvě dekády byla z mnoha desítek architektonických soutěží realizována naprostá většina. Jedním z uplatňovaných nástrojů je tzv. „project guarantee agreement“, kdy se soukromý investor městu kromě jiných podmínek zavazuje k realizaci svého záměru na základě vítězného návrhu v architektonické soutěži. Podobně Beat Aeberhard, vedoucí oddělení architektury a územního plánu města, popisuje praxi ze švýcarské Basileje, kdy překročení doporučených limitů stavbou soukromého investora je zdaněno vyšší sazbou. Získané prostředky jsou pak investovány do rozvoje veřejných prostranství.

Michal Fišer
Člen pracovní skupiny Soutěže ČKA a předseda pracovní skupiny pro architektonické soutěže ACE

Více informací:

www.ace-cae.eu/activities/events/2019/quality-in-built-conference

www.urbanmaestro.org

www.bundesstiftung-baukultur.de

www.ace-cae.eu/fileadmin/New_Upload/_15_EU_Project/Creative_Europe/Conference_Quality_2019/Inn_Stat_EN_FINAL.pdf

**PRIORITY PRACOVNÍCH SKUPIN ACE
PRO ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK
A ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE**

Pracovní skupiny pro zadávání veřejných zakázek a architektonických soutěží o návrh (Public Procurement & Architectural Design Contests) fungují při Radě evropských architektů ACE společně. Základní pracovní platformou jsou schůzky zástupců členských zemí konané obvykle 1–2× ročně. Poslední schůzka proběhla 28. června v Bruselu, další je plánována na říjen tohoto roku.

Skupiny v současné době pracují pod vedením Sibylle Bucher (CH) a Michala Fišera (CZ). Obecným cílem těchto pracovních skupin je obhajoba samotné profese včetně konkrétního prosazování zájmů architektů v měřítku evropského trhu. Dále prosazování architektonických soutěží jako základního nástroje pro tvorbu kvalitního životního prostředí a zároveň uplatnění architektů nastupující generace na pracovním trhu. Pracovními výstupy jsou dokumenty ve formě doporučení a prohlášení předkládané dle procesní situace a významu Evropské komisi, případně jiným adresátům.

V současné době se práce skupin zaměřuje především na tato témata:

- monitoring stavu uplatňování Evropské směrnice pro zadávání veřejných zakázek a první zkušenosti jednotlivých členských zemí po implementaci tohoto dokumentu s konkrétními dopady (pozitivními i negativními) na profesi architekta;
- situace malých a středních podniků (SME – small and medium enterprises, podniky čítající méně než 250 zaměstnanců s obratem do 50 mil. eur) na evropském trhu, zajištění rovného přístupu, SME jsou naprostou většinou (přes 90 %) vyloučeny vinou kombinace nepřiměřených kvalifikačních kritérií orientovaných na ta kvantitativní, jako např. výše obratu, počet zaměstnanců atd.;
- zkvalitnění procesu zadávání veřejných zakázek, podpora místních zadavatelů, vyzdvihování příkladů dobré praxe;
- administrativní obstrukce a zátěž spojená s přístupem (obzvláště SME) na evropský trh, přeregulovanost procesů;
- podpora možností přeshraniční mobility a mezioborové spolupráce;
- harmonizace a zjednodušení evropských (platforma TED) a národních (regionálních) nástrojů v procesu ZVZ, odstraňování bariér, digitalizace, celkové zvýšení efektivity procesů.

Michal Fišer
předseda pracovní skupiny pro architektonické soutěže ACE

Elegance is an attitude

Simon Baker
Simon Baker

LONGINES®

BECHYNĚ
HODINÁŘSTVÍ

VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ 10, PRAHA 1 | +420 608 080 874
ŠTĚPÁNSKÁ 57, PRAHA 1 | +420 224 214 349
www.hodinarstvi-bechyne.cz

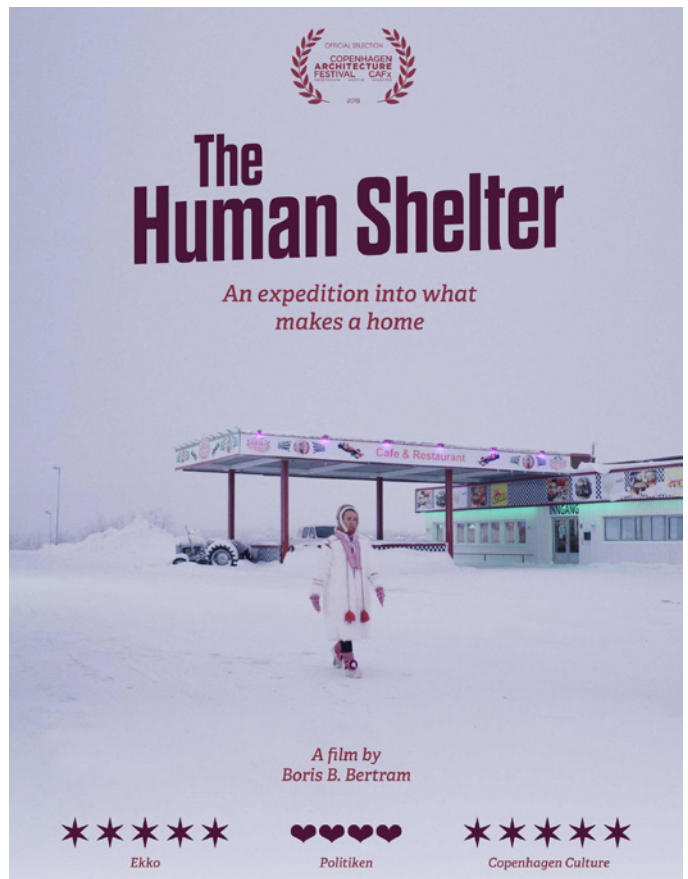

HydroConquest

SERVIS

Ze Dne architektury 2018. Foto René Volfík

V rámci festivalu Filma a architektura 2019 bude promítán také film The Human Shelter. Plakát archiv organizátorů

AKCE

DEN ARCHITEKTURY 2019

Festival

Záštita ČKA

1.–7. 10. 2019

Celá Česká republika a Slovensko

Mezinárodní den architektury jako takový je oficiálně stanoven na první říjnové pondělí. V České republice a lokálně na Slovensku však neslavíme pouze jeden den, ale celý týden architektury. Spolek KRUH prostřednictvím festivalu umožňuje široké veřejnosti nahlédnout na své okolí nevšední optikou pod vedením architektů, historiků a odborníků, kteří jim přibližují zajímavosti z jejich čtvrti, bydliště i širšího okolí. Den architektury není jen architektura a urbanismus, ale i širší souvislosti, které stojí na pozadí vzniku každého domu, parku, čtvrti či města. Zájemci se mohou těšit na procházky, ale také cyklojízdy, plavby, projekce, diskuse, workshopy pro rodinné publikum, umělecké instalace a happeningy. V letošním roce se do akce zapojilo více než 95 českých měst.

Tématem letošního ročníku Dne architektury je 30 let od sametové revoluce a 100 let od založení Bauhausu.

www.denarchitektury.cz

FILM A ARCHITEKTURA 2019

Festival

2.–7. 10. 2019

V Praze a regionech

První český filmový festival o architektuře a urbanismu.

Mezi filmy se objeví např.:

Aires Mateus: Matter in Reverse (Portugalsko)
The Human Shelter (warm-up screening; Dánsko)
The Proposal. Luis Barragán (USA)

filmarchitektura.cz

51N4E, TID Tower, Tirana, Albánie, 2016. Foto Stefano Graziani

Vize ateliér, s. r. o., pasivní dům Letovice. Foto archiv CPD

Dětské hřiště a čítárna v pražské Stromovce. Lavice od sochaře Michala Sedláka, 2018. Foto archiv MHMP

Konference na téma industriální městská krajina: výzva a budoucnost proběhne v říjnu v Ostravě. Foto Boris Renner

KRUH: BELGICKÁ INSPIRACE

Přednášky

Záštita ČKA

Pokračování cyklu přednášek, které představují inspiraci od 11 ateliérů Vlamska, Valonska a Bruselu. Vývoj nových stavebních materiálů, architektonické laboratoře, inovace, udržitelnost, ale i aktivizace uživatelů staveb nebo vztah architektury a umění.

3. 10. 2019 od 19.30 h – ROTOR
Kino Světozor, Vodičkova 41, Praha 1

7. 11. 2019 od 19.30 h – 51n4e architects: Politika přítomnosti.
CAMP, IPR Praha, Vyšehradská 51, Praha

5. 12. 2019 od 19.30 h – Architecten Jan de Vylder Inge Vinck: O tomto. O tamtom. A také. A tak dále
Kino Světozor, Vodičkova 41, Praha 1

www.kruh.info

BUDOVY PO ROCE 2020: SMĚR A ŘEŠENÍ

Konference

Záštita ČKA

14.–15. 11. 2019
Sál Rotunda, pavilon A, BVV Brno, Výstaviště 1

14. mezinárodní konference Centra pasivního domu 2019 letos cílí na aktuální témata technických řešení, způsoby financování a druhy bydlení. Problematiku zasadí do legislativního prostředí ČR. Jedno ze žhavých témat je nájemní bydlení. Diskutovaný směr trhu s nemovitostmi vzhledem k aktuálním cenám bytů a (ne)dostupnosti financování vlastního bydlení. Představí se jeho výhody v pasivním standardu, stejně tak i vize budoucnosti nájemního bydlení a evropské trendy s konkrétními příklady. Blíží se rok 2020 a s ním nové požadavky na přípravu a realizaci domů nejen pro projektanty, ale i pro investory. Druhý den konference proběhne naživo optimalizace projektu rodinného domu – jak se dá efektivně snížit spotřeba energie a jaký vliv mají změny na investiční i provozní náklady.

konference.pasivnidomy.cz

PARTICIPACE DĚTÍ A MLÁDEŽE

Konference

Záštita ČKA

24.–25. 10. 2019
CAMP – Centrum architektury a městského plánování, FA ČVUT

Jak efektivně zapojit děti a mládež do participace? Které metody participace se nejvíce osvědčují? Jak využít potenciál dětí v procesu navrhování prostředí? Jaké jsou přínosy participace jako nástroje ve vzdělávání? Odpovědi přinesou příspěvky českých odborníků se zpětnou vazbou mezinárodních hostů. Představeny budou ukázky dobré praxe, proběhne ukázkový workshop a pracovní stůl.

Cílem programu je podpořit efektivní zapojování dětí a mládeže do plánování měst, spolupráce dětí na fungování měst, návrat ulic dětem atd.

www.architekturadetem.cz

URBANSAPES OSTRAVA 2019 / INDUSTRIÁLNÍ MĚSTSKÁ KRAJINA: VÝZVA A BUDOUCNOST

Konference

Záštita ČKA

9.–10. 10. 2019
Areál Dolní Vítkovice, Ruská 2993, Ostrava

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu pořádá konferenci s mezinárodním obsazením, která se uskuteční v rámci letošního Landscape festivalu Ostrava 2019.

Hlavní témata:

Obecné problémy měst s průmyslovou krajinou: krajinné a městské plánování / moudré způsoby revitalizace / kvalita prostředí, sociální a zdravotní souvislosti / možnosti a úskalí rozvoje brownfieldů a opuštěných částí měst.

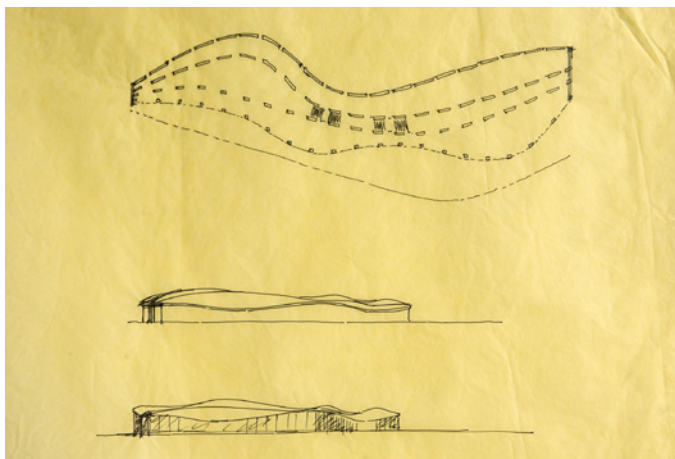
Městská vegetace: nedocenená hodnota ekosystémových služeb poskytovaných spontánní vegetací / rostliny a biotechnologie pro měnící se klima

Voda je základem života: hospodaření s dešťovou vodou jako imperativ (krajinářská, urbanistická a dopravní a další opatření) / revitalizace řek / péče o říční nivy / prostupnost území

www.urbanscapes2019.cz

V Plzni se uskuteční v říjnu konference Voda v sídle a krajině. Foto náměstí Republiky v Plzni archiv ČCA

Arata Isozaki, Muzeum japonského umění a techniky Manggha v Krakově, 1994, skica. Foto archiv Krzysztofa Ingardena

Petr Brauner, Věžový obytný dům s vodojemem, Olomouc, 1973. Foto archiv Muzeua moderního umění v Olomouci

Z výstavy Současná a moderní architektura hlavního města Prahy. Foto archiv organizátorů

VODA V SÍDLE A KRAJINĚ

Konference

Záštitka ČKA

3.–4. 10. 2019

Konferenční sál hotelu Vienna House Easy Pilsen, U Prazdroje 6, Plzeň

Tématem dvoudenní konference pořádané Asociací pro urbanismus a územní plánování jsou obecné i konkrétní příklady nakládání s vodou v obytném prostředí i volné krajiny, spojené se současnou klimatickou situací. Diskutovány budou možnosti ovlivnění negativních důsledků vyvolaných nedostatkem nebo náhlými událostmi ve vodním režimu prostřednictvím územně plánovacích dokumentací. Součástí konference bude i představení zahraničních příkladů a jako vždy proběhne i panelová diskuse účastníků územně plánovacího procesu na všech úrovních. Akce je určena přibližně pro 200 účastníků.

www.urbanismus.cz

ARATA ISOZAKI. SKICI A KRESBY

Výstava

11. 6.–6. 10. 2019

Technické podlaží vily Tugendhat, Černopolní 45, Brno

Výstava letošního laureáta Pritzkerovy ceny Arata Isozakiho je příběhem zrození ikonického Muzea japonského umění a techniky Manggha v Krakově zaznamenaného unikátním souborem skic a kreseb. Z nesmělé myšlenky a soukromých prostředků polského filmového režiséra Andrzeje Wajdy s podporou a ve spolupráci Araty Isozakiho a Krzysztofa Ingardena vyrostl objekt, jenž je působivým příkladem obyčejné lidské iniciativy, která se nejen zhmotnila, ale stále vyzařuje ten druh inspirativní odvahy a energie, která je tak potřebná pro přeměnu k lepšímu všeho, co nás obklopuje.

V rámci Dne architektury 2019 bude v termínu 1.–6. 10. výstava rozšířena o další exponáty a dne 4. 10. od 17 h proběhne slavnostní finiš výstavy – Příběh zrození Manggha s přednáškou Krzysztofa Ingardena.

www.tugendhat.eu

ARCHITEKT PETR BRAUNER

Výstava

20. 6.–13. 10. 2019

Muzeum moderního umění, Denisova 47, Olomouc

Pohled do sbírky architektury představí jednu z nejvýznamnějších osobností olomoucké umělecké scény – architekta Petra Braunera. Jeho profesní kariéra je spojena s olomouckým regionem, ačkoliv dílo samotné jeho hranice svým významem výrazně přesahuje. Dílčího zhodnocení se mu dostalo již ve dvou výstavních projektech Muzea umění, reflektujících olomouckou kulturní scénu druhé poloviny 20. století – „Oznámení o Ikarově letu“. Olomoucká šedesátá léta v zrcadle výtvarné kultury (1998) a Skleník. Kapitoly z dějin olomoucké výtvarné kultury 1969–1989 (2009–2010). Aktuální výstava chce poukázat na to, že funkční i estetické kvality kontinuálně provázejí Braunerovu tvorbu až do současnosti. Jako jeden z mála architektů dokázal přispět kvalitními projekty také k projevům české postmoderny nebo znovu uplatnit principy high-tech architektury v zakázkách po roce 1989. To vše s přístupem, výstižně shrnutým mottem: „Architektura by neměla být nudná, neměla by postrádat humor ani poezii.“

www.muoc.cz

PRAGUE: NEXT / VÝSTAVA SOUČASNÉ A MODERNÍ ARCHITEKTURY HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Výstava

24. 10.–27. 10. 2019

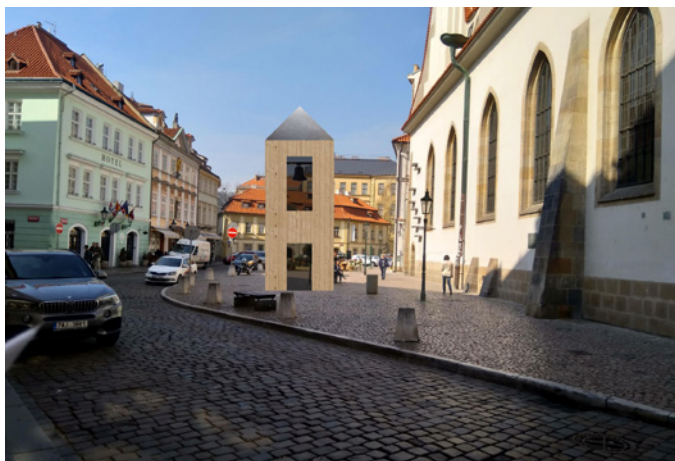
Výstavní síň MÁNES, Masarykovo nábřeží 250, Praha 1

Připravovaná expozice Prague: Next zmapuje současnost i budoucí vize rozvoje na území Prahy. Ukáže návštěvníkům, co hlavní město Praha a jeho jednotlivé městské části připravují, na co se mohou Pražané i návštěvníci města těšit v letošním roce a letech příštích. Výstava nabídne návštěvníkům také velmi atraktivní a důvtipnou podívanou. Všechny projekty budou rozloženy na rozsáhlé ortofotomapě Prahy, a to více než 260 připravovaných projektů zapojených městských částí. Atmosféru doplní obrovské množství LCD obrazovek a velkoplošných projekcí s dokumenty, rozhovory s tvůrci projektů, architektky a developery. Součástí výstavy je již tradičně bohatý doprovodný program tvořeným semináři, diskusemi s obyvateli Prahy, setkáními s architektky a mnohými dalšími aktivitami.

www.architectureweek.cz

Aktuální příklad ideové urbanistické soutěže na řešení lokality Špitálka v Brně. Autoři vítězného návrhu: Aulík Fišer Architekti, 2019

Alena Šrámková, Zvonice, návrh. Foto archiv Galerie Jaroslava Fragnera

Z výstavy Urbanita. Foto archiv Benjamin Fragnera

Aires Mateus. Belgická škola architektury v Tournai, 2017. Foto Tím van de Velde

ARCHITEKTURA A URBANISMUS

Konference

13. 11. 2019

FA VUT, Hlavní aula A310, Poříčí 5, Brno

Osmý ročník mezinárodní konference bude setkáním studentů doktorského studia, uspořádaným za účelem vzájemné výměny zkušeností a poznatků mezi výzkumnými pracovišti a mladými výzkumníky. Mezi hlavními urbanistickými i architektonickými tématy se objeví: Data v územním plánování, Kvalita života v městském prostoru, Urbánní prostor a struktura, Historie a proměny městského prostředí, Urbánní regenerace, transformace, rozvoj a růst, Architektonické vzdělávání, Historie a teorie architektury, Architektonická typologie a technologie, Udržitelná architektura, výzkum materiálů, Strukturální formy a konstrukční technologie.

Součástí akce je výstava v galerii MINI ve dnech 4.–15. 11. 2019

www.fa.cvut.cz

ZA PRAVDU...

Výstava

11. 9.–10. 10. 2019

Lapidárium a dvorní trakt Betlémské kaple, Betlémské nám., Praha 1

Základní ideou projektu, který se bude konat v roce 650. výročí narození mistra Jana Husa a 30. výročí sameťové revoluce, je vytvořit za pomoci vizuálního umění obraz prostředí, kde byl veden diskurz nad tématem pravdy v kontextu české historie. Toto prostředí se bude během výstavy díky performativním vstupům a intervencím architektů a umělců proměňovat a nabízet další možnosti interpretace někdy až zprofanovaného termínu „pravda“. Na projektu spolupracují výtvarní umělci, architekti, historici umění, filozofové a politologové: Alena Šrámková, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar, Petr Hájek, Ivan Kroupa, Petr Stolín, Jan Stolín, Miroslav Šik, Ladislav Lábus; Zbyněk Baladrán, Martina Smutná, Jiří David, GumaGuar, Barbora Klímová, Lenka Klodová, Stanislav Kolíbal, Jiří Kovanda, Richard Loskot, Jaromír Novotný, Jan Merta, Jiří Přihoda, Rafani, Jiří Skála, Sláva Sobotovičová, Pavel Sterec, Robert Šalanda, Marek Šilpoch, Jan Šerých, Mark Ther, Martin Zet, Roman Štětina, Petr Adámek.

www.gjf.cz

NAVZDORY

Výstava

8. 11.–31. 12. 2019

Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

Výstava a publikace Navzdory bude prezentovat českou architekturu v rozmezí let 1969 až 2019 a její aktéry vymezující se vůči totalitě duchovní i komerční; tedy jakýsi pohled na dějiny padesáti let české architektury z hlediska morální konzistence tvůrců. Hlavními tématy jsou svoboda architektonické tvorby, obrana veřejného prostoru, neoficiální struktury a výjimečné počiny (výstavy, workshopy, happenings apod.). Kromě představení osobností a událostí bude kladen důraz i na dobovou situaci, souvislosti historické, politické a umělecké a vývoj událostí či jednotlivých institucí a organizací a uskupení.

www.gjf.cz

AIRES MATEUS / ARCHITECTURE

Výstava

16. 10.–17. 11. 2019

Dům umění České Budějovice – Galerie současného umění a architektury, nám. Přemysla Otakara II.38, České Budějovice

Lisabonské architektonické studio Aires Mateus vedené bratry Manuelem a Franciscem má téměř 30 let zkušeností s architektonickým designem, urbanismem a obnovou historicky významných budov. Mezinárodní uznání získali za svou současnou poetickou interpretaci portugalské architektonické tradice. Jejich svědomité formování prostoru vedené snahou o zachycení času je patrné jak u novostaveb, tak u rekonstrukcí a konverzí, které pracují se stopami minulosti. Mezi jejich nejvýznamnější stavby patří např. renovace Trinity College, ředitelství EDP, muzeum majáků v Santa Marta atd.

dumumenicb.cz

NOVÉ KNIHY

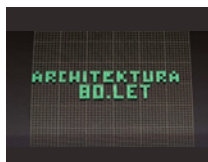
FENOMÉN. SCHODY EYV JIŘIČNÉ JAKO UMĚLECKÝ OBJEKT

Petr Volf

Prostor – architektura, interiér, design, o. p. s.

Formát: 170 × 260 mm, 88 stran
Orientační cena: 330 Kč

Schody a jejich funkce, symbolika, typologie. Fenomén schodů v kontextu tvorby Evy Jiříčné a fotograficky dokumentované vybrané příklady jejích schodišť. Autorský text a rozhovor s Evou Jiříčnou. Historie schodiště, které architektka navrhla pro americkou společnost Joan + David v roce 1995 do obchodu v Paříži, v 6 Rue de Faubourg Saint-Honoré. Stručně o investorech a o výrobě schodiště a jeho instalaci. Převoz schodiště do Prahy, jeho znovuzkřížení a využití jako ústředního exponátu výstavy Jiříčná v centru Dox.

ARCHITEKTURA 80. LET

Markéta Mráčková, Barbora Šimonová

cosa.cz, kulturní družstvo, 2019

Architektura 80. let bez povšimnutí mizí a je zatím jen cílem návštěv podivných „fajnšmekrů“. Není ještě dost stará, aby si zasloužila památkovou ochranu, navíc je často prodchnuta duchem postmoderny, dnes nepříliš populární estetikou. U mnohých staveb probíhají – nebo již bohužel proběhly – zásadní rekonstrukce, přestavby a dostavby. Je proto důležité zaznamenat nejen dochovanou původní podobu, ale také vzpomínky autorů na ideové zdroje, inspirace či podmínky realizace v dané době. V roce 2017 natočilo družstvo Cosa tři dokumenty ukazující nejen architektonické realizace 80. let, ale díky rozhovorům s autory projektů také myšlenkové zázemí architektonické profese dané doby. V roce 2018 Cosa navázala dalšími čtyřmi dokumenty, soustředícími se převážně na vztah postmoderní teorie k tehdejší československé praxi. Videodokumenty usilují vzbudit v divácích zájem a porozumění pro stavby z 80. a počátku 90. let. Ty stále čekají na podrobnější umělecko-historické zpracování a pozornost veřejnosti.

K čemu jsou architekti

K ČEMU JSOU ARCHITEKTI

Ondřej Dušek, Karolina Jirkalová

Nakladatelství Jana Kostecká, 2019

Formát: 16 × 22 cm, 248 stran
Orientační cena: 399 Kč

Architekti a architektky vytvářejí prostředí, ve kterém se pohybujeme, bydlíme, odpočíváme, učíme se, pracujeme... zkrátka ve kterém žijeme. Mají ale trochu nevděčnou roli. Každého nejvíc zajímá, jak výsledky jejich práce vypadají. Architektura přitom musí sloužit svému účelu, je důležité, jak se v ní cítíme a jak ovlivňuje své okolí. V téhle bohatě ilustrované knížce bychom rádi ukázali, že se na architekturu můžeme dívat i jinak než jen „líbí – nelíbí“, že každé konkrétní řešení má svůj důvod. A že odhalovat, proč jsou domy a prostory kolem nás vymyšleny a navrženy zrovna takhle, je docela dobrodružné.

Úvodní část přibližuje východiska i způsob práce architektů. Na příkladu čtrnácti konkrétních realizací pak ukazujeme, jak autoři došli k výslednému řešení a jaký má smysl. Výběrem projektů jsme se snažili představit širokou škálu úloh, situací a tvůrčích postupů současné architektury: budovy v proluce i na volném prostranství, rekonstrukce i novostavby, veřejné i soukromé, velké i malé, domy i prostory, architekturu i urbanismus. Celou knihou také prostupuje slovníček odborných pojmů. Téměř všechny představené stavby jsou veřejně přístupné, zvědavý čtenář je tedy může i navštívit.

Dokumenty:

- Postmoderní stavby Josefa Pleskota
- Tři stavby Zdeňka Hölzela
- Postmoderní stavby na sídlišti Stodůlky
- Domovy seniorů od Jana Líneka a Vlada Miluniče

V dokumentech opět promlouvají autoři staveb – Josef Pleskot, Vlado Milunič, Jan Línka, Michal Brix a Zdeněk Hölzel, rozhovory s nimi vedou Rostislav Švácha, Jana Pavlová a Michaela Janečková.

Dokumenty jsou ke zhlédnutí na cosa.tv

Legenda:

- 1 Novostavba,
- 2 Přístavba
- školy, 3 Zahrada,
- 4 Zahradní domek,
- 5 Interiér školy,
- 6 Přístavba výtahu,
- 7 Půdní vestavba,
- 8 Nový parter,
- 9 Nové schody na vyhlídku,
- 10 Nová dlažba ulice,
- 11 Stanice metra

Díky sladěné dvojici – Ondřeji Duškovi (a jeho svižným a vtipným kresbám architektury a všeho, co s ní souvisí) a Karolině Jirkalové (bez jejíhož přesného, srozumitelného a čtivého komentáře by kresby nefungovaly) se mohou nejen mladí čtenáři seznámit s činností architektů i jejich myšlením. Autoři nás provázejí skutečnými současnými ulicemi a budovami a upozorňují tak na význam architektury pro náš každodenní život. Skvělý a neotřelý způsob, jak podpořit profesi architekta.

Z úvodu knihy: „Architekti a architektky se zabývají nejen domy a nejen novými. Navrhovat nové domy, to je jen zlomek jejich práce. Často se zabývají prostředím, které se nachází mezi stavbami, kolem nich, mimo ně – například náměstím, chodníky, parkem, silnicí, mostem, úpravou okolí řeky či dlážděním ulice. A vzhledem k tomu, že naše města a vesnice jsou většinou staré stovky let, musí se domy i prostor mezi nimi často přestavovat, opravovat nebo dostavovat. Proto je práce architektů dost pestrá a různorodá...“

JAK ČIST ARCHITEKTURU

Owen Hopkins

Grada, 2019

Rozsah: 21 × 27 cm, 176 stran

Orientační cena: 399 Kč

Tento obrazový průvodce staveb kolem nás volně navazuje na knihu stejného autora vydanou Gradou v roce 2017. Zatímco před dvěma roky se autor věnoval chronologickému představení vývoje jednotlivých architektonických slohů, nyní se zabývá obecnou typologií budov (chrám, katedrála, kostel, fortifikační stavby, zámky a sídla, uliční budovy, veřejné budovy, moderní zástavba, výškové stavby), jejich konstrukcím a architektonickým prvkům. Každý z viditelných prvků budov,

kteřé nás obklopují, je stručně popsán přímo v doprovodné ilustraci – celkem v knize najdeme více než 500 fotografií nebo perokresb. Bohužel u žádného z menších snímků staveb nenajdeme ani jméno jejího autora, ba ani samotný název objektu. Informace se objevují jen u některých celostránkových obrázků. Jelikož je publikace určena především pro laickou veřejnost a zájemce o architekturu, čekali bychom tento údaj alespoň u tak významných ikon, jakými jsou například Bazilika sv. Petra v Římě, Guggenheimovo muzeum v Bilbao od Franka O. Gehryho nebo projekt Eden v anglickém Cornwallu od Nicholase Grimshawa. Hopkinsovo nahlížení architektury je odvážné a nebojí se ani odlišného historického členění, ani tvorby nové terminologie, a to především u moderní a současné architektury, která ještě stále není dostatečně zmapována a analyzována. Tímto přístupem se liší od ostatních autorů, kteří se konfrontací se složitostí vyhýbají. Kvůli komplikovanosti překladu nových a neobvyklých výrazů proto obsahuje slovník všechny tvary v češtině i angličtině, což může být pro studium i další překlady užitečné. Každopádně nám tato kniha srozumitelně a přehledně pomáhá zorientovat se v detailech jednotlivých budov a lépe tak chápat jejich vznik.

Markéta Pražanová

MYSLET ARCHITEKTURU: POZDNÍ MYŠLENÍ PETERA EISENMANA A JEHO KRITICKÁ TEORIE ARCHITEKTURY

Jiří Tourek

Zlatý řez 2019

Formát: 190 × 230 mm, 120 stran

Orientační cena: 320 Kč

Architekt Peter Eisenman se od počátku své kariéry projevuje jako originální, inovativní a neortodoxní myslitel, který zkoumá základy architektury. V úvodu k prvnímu dílu souboru svých vybraných textů Eisenman Inside Out: Selected Writings z roku 2004 charakterizuje své celoživotní úsilí následovně: „Mé eseje se nezabývají tím, jak může architektura změnit budoucnost, nýbrž – s příchodem digitálního věku informací – tím, jak teoretická paradigma, která doposud určovala interioritu architektury, bude možná nutné nově promyslet, aby odpovídala mnoha možným, dříve neteoretizovaným a ‚neautorizovaným‘ budoucnostem a též i mnoha možným nově revidovaným minulostem.“ Kniha Jiřího Tourka se pokouší přiblížit základní pojmy a problémy Eisenmanova myšlení a filozofickou analýzou jednotlivých témat, která se u Eisenmana objevují, tomuto novému promyšlení architektury kypřit půdu.

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

CPV 2019

Statika a technologie

IDEA StatiCa, s. r. o.

17. 9. 2019, Brno, 3 body

Technologické Fórum: digitalizace stavení právo

ABF, a. s.

17. 9. 2019, Praha, 2 body

Technický dozor stavebníka

STUDIO AXIS, spol. s r. o.

17. 9. 2019, Praha, 2 body

AutoCAD pokročilý

AbecedaPC Consulting, a. s.

19. 9. 2019, Kolín, 2 body

Stínící technika – inovativní koncept pro energeticky úsporné budovy

Svaz podnikatelů ve stínící technice (SPST)

20. 9. 2019, Praha, 2 body

Prefa Aluminiumprodukte – střešní a fasádní systémy

AZ Promo, s. r. o.

25. 9. 2019, Hradec Králové, 2 body

15. 10. 2019, Brno, 2 body

16. 10. 2019, Ostrava, 2 body

AutoCAD expert

AbecedaPC Consulting, a. s.

25. 9. 2019, Praha, 2 body

Navrhování pasivních a nulových domů pro experty (I. část)

Centrum pasivního domu, z. s.

30. 9.–4. 10. 2019 (I. část), Brno, 5 bodů

14. 10.–18. 10. 2019 (II. část), Brno, 5 bodů

YTONG DIALOG 2019

AZ Promo, s. r. o.

1. 10. 2019, Ostrava, 2 body

2. 10. 2019, Brno, 2 body

8. 10. 2019, Praha, 2 body

10. 10. 2019, Plzeň, 2 body

Voda v sídle a krajině (ZÁŠTITA ČKA)

Asociace pro urbanismus a územní plánování

3. 10. 2019, Plzeň, 5 bodů

Více viz s. 25

Belgická architektonická inspirace (ZÁŠTITA ČKA)

Kruh, z. s.

7. 10. 2019, Praha, 5 bodů

7. 11. 2019, Praha, 5 bodů

Více viz s. 23

AutoCAD LT základní

AbecedaPC Consulting, a. s.

7. 10. 2019, Praha, 2 body

11. 11. 2019, Praha, 2 body

25. 11. 2019, Kolín, 2 body

AutoCAD LT pokročilý

AbecedaPC Consulting, a. s.

10. 10. 2019, Praha, 2 body

14. 11. 2019, Praha, 2 body

28. 11. 2019, Kolín, 2 body

18. diskuzní seminář k tématům 24. symposia MOSTY 2019

SEKURKON, s. r. o., kancelář Praha

14. 10. 2019, Písek, 2 body

Požadavky na projektovou dokumentaci a stavební výrobky

AZ Promo, s. r. o.

15. 10. 2019, Praha, 2 body

Metodologie ekologického použití FN NANO technologie pro dekontaminaci vzduchu

Advanced materials-JTJ, s. r. o.

15. 10. 2019, Kladno, 2 body

SPECIÁLNÍ BETONY 2019, XVI. konference se zahraniční účastí

SEKURKON, s. r. o.

15.–16. 10. 2019, Bystřice nad Pernštejnem, 3 body

Naučte se pracovat s PHPP

Centrum pasivního domu, z. s.

17. 10. 2019, Brno, 3 body

Požadavky na výstavbu, Kvalifikace účastníků výstavby

SEKURKON, s. r. o., kancelář Brno

17. 10. 2019, Brno, 2 body

Úvod do navrhování pasivních a nulových domů

Centrum pasivního domu, z. s.

22. 10. 2019, Praha, 2 body

Otvorové výplně stavebních konstrukcí

Stavokonzult Eduk, s. r. o.

22. 10. 2019, Hradec Králové, 3 body

Dřevostavby v praxi 13

AZ Promo, s. r. o.

Divize Rigips, SGCP CZ, a. s.

31. 10. 2019, Bystřice pod Pernštejnem, 3 body

Stavební zákon – velká novela

STUDIO AXIS, spol. s r. o.

31. 10. 2019, Praha, 2 body

RE flek-reflek, cyklace-recyklace ... aneb ASIO dává

ASIO NEW, spol. s r. o.

31. 10. 2019, Brno, 2 body

Konstrukce a betony pro jejich zhotovení I

Českomoravský beton, a. s.

7. 11. 2019, Hradec Králové, 3 body

ŠETRNÉ BUDOVY

BROWN GOES GREEN

5.11. 2019
9:00–18:00

**Cubex
Centrum
Praha**

Česká rada pro šetrné budovy slaví 10 let své existence. Při této příležitosti Vás srdečně zveme na 7. ročník mezinárodní konference Šetrné budovy 2019.

Konference je jedinou akcí v Česku s uceleným pohledem na šetrné stavebnictví. Vystoupí špičkoví mluvčí a účastní se přes dvě stě zástupců byznysu. Již po sedmé přinášíme program nabitý odvážnými vizemi, žhavými novinkami a nejnovějšími trendy. Zúčastněte se vrcholu oslav našeho desetiletého působení v čele udržitelného stavebnictví. Nikdy dříve nebyly šetrné budovy tak v kurzu a nikdy dříve neodpovídaly na tolik otázek dneška.

Mezi mluvčími vystoupí:

Mark Johnson

architekt a urbanista, Civitas (USA)

Bernard Storch

PLP Architecture (Velká Británie)

Richard Brabec

ministr MŽP ČR

a další osobnosti oboru šetrného stavebnictví.

Přijďte si poslechnout přednášky a panelové diskuze předních osobností současné architektury, šetrného stavebnictví a státní správy.

Generální partner:

PANATTONI EUROPE

Produkce konference:

e.conomia

Hlavní partneři:

Partneři:

Mediální partneři:

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

DEVELOPMENT NEWS

ekonom

UCEEB)

SKANSKA

Registrujte se na www.setrnebudovy.cz

Exkluzivně členům České komory architektů nabízíme 15% slevu na vstupném.

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 20. 4. 2019 do 22. 7. 2019 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 110/2019 Sb.,
o zpracování osobních údajů

Tento zákon zapracovává nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 (tzv. obecné nařízení o ochraně osobních údajů – GDPR) a v plném rozsahu ruší a nahrazuje předchozí vnitrostátní právní úpravu obsaženou v zákoně č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Změnou vůči předchozí právní úpravě je přesnější vymezení postavení a kompetencí Úřadu pro ochranu osobních údajů. Zákon dále konkretizuje některá obecná ustanovení nařízení GDPR, zejména ustanovení týkající se výše pokut, informační povinnosti správce osobních údajů, věkové hranice k udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů a zpracování osobních údajů na základě novinářské, akademické, umělecké nebo literární licence.

Za přestupky dle zákona lze uložit pokuty v maximální výši 10 000 000 Kč. Jde o výrazné snížení proti nařízení GDPR, které jako horní hranici uvádí 20 000 000 eur.

→ Zákon je účinný od 24. 4. 2019

Vyhláška č. 170/2019 Sb.,
o vymezení zón ochrany přírody Národního parku České Švýcarsko

Nahrazuje vyhlášku č. 118/2002 Sb. a nově vymezuje čtyři zóny ochrany podle přírodních podmínek a cílů ochrany a charakteristiku těchto zón.

→ Vyhláška bude účinná od 1. 1. 2020.

Nařízení vlády č. 112/2019 Sb.,
o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na pořízení sociálních a dostupných bytů a sociálních, smíšených a dostupných domů

Nařízení stanoví podmínky pro poskytnutí podpory na výstavbu nebo modernizaci tzv. sociálního bydlení. Patří mezi ně mimo jiné zpracování projektové dokumentace a v případě novostaveb zajištění bezbariérového přístupu.

→ Předpis je účinný od 30. 4. 2019.

Připravila Daniela Rybková

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Dokumentaci určenou pro vydání závazných stanovisek dotčených orgánů státní správy není architekt povinen označit autorizačním razítkem.

Pro vydání závazného stanoviska požaduje orgán územního plánování autorizovanou projektovou dokumentaci stavební části projektové dokumentace. Jelikož se jedná o dokumentaci, která není definitivní (nejsou v ní zapracovány připomínky DOSS), nejedná se z mého pohledu o paré dokumentace, které bych mohl autorizovat. Je požadavek na autorizaci dokumentace pro vydání závazného stanoviska oprávněný?

Na základě vaší žádosti o informaci, zda je povinností autorizované osoby dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí a projektovou dokumentaci určenou pro vydání závazných stanovisek dotčených orgánů státní správy označovat autorizačním razítkem, uvádím, že nikoliv. Je tomu tak zejména z důvodu, že ověření autorizace nemají DOSS zákonem svěřené do působnosti, a nemají je tedy ani oprávnění vyžadovat a posuzovat. Dále je nutno konstatovat, že způsob užívání autorizačního razítka ČKA popisuje § 6 Profesionálního a etického řádu ČKA. V ustanovení § 6 odst. 5 PEŘ ČKA se uvádí:

Razítko slouží výhradně k

- a) označování územně plánovací dokumentace a územních studií,
- b) označování dokumentace určené pro územní řízení, zjednodušené územní řízení nebo územní souhlas,
- c) označování dokumentace určené pro ohlášení stavby, stavební řízení nebo zkrácené stavební řízení,
- d) označování dokumentace určené pro oznámení stavebnímu úřadu o užívání stavby nebo vydání kolaudačního souhlasu,
- e) označování dokumentace určené pro provádění stavby,
- f) označování dokumentace a odborných vyjádření v souvislosti s prováděním stavby a výkonem autorizovaného, popřípadě též jiného dozoru nad stavbou, zejména zápisy do stavebního deníku, mající závazný charakter a povahu veřejné listiny,
- g) označování odborných stanovisek a posudků určených pro úřední účely a majících povahu veřejné listiny.

Z výše uvedeného vyplývá, že označením dokumentace určené pro vydání závazných stanovisek DOSS by autorizovaný architekt porušil PEŘ ČKA.

Autorizovaný architekt je oprávněn označovat autorizačním razítkem dokumentaci souboru staveb, pokud má autorizaci pro stavbu, kterou lze v souboru označovat za hlavní.

Prosím o laické vymezení působnosti autorizace A3 – „autorizovaného architekta – krajinářská architektura“ – z definice dle § 17 zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění, není patrné, co se považuje za součást zahradních a krajinářských úprav. Konkrétně se mi jedná o úpravy vnitrobloků, kdy jsou většinou součástí těchto vnitrobloků i pěší komunikace – tj. zda lze tento vnitroblok zpracovat jako celek a opatřit autorizačním razítkem tohoto architekta A3, nebo musí být dokumentace rozdělena na část „dopravních staveb“ – jako komunikací a opatřena příslušným „dopravním“ autorizovaným inženýrem. Z povahy těchto staveb bývá většinou vždy v úpravě takového parku nějaká cesta, a pokud tuto zakázku získá architekt A3, pak se nemůžeme – SÚ jako celek – shodnout, zda je nutné tyto části vyjmout a zpracovat samostatně s oprávněnou autorizací.

Jak je to s povinností zpracovat části inženýrských objektů (např. malé parkoviště, účelová příjezdová komunikace k bytovému domu apod.) v rámci souboru staveb?

ČKA uplatňuje výklad, že autorizovaný architekt je oprávněn autorizačním razítkem označovat dokumentaci souboru staveb, opravňuje-li ho jeho obor k autorizaci stavby, kterou lze považovat za stavbu hlavní (což je stavba, která určuje účel souboru staveb). Autorizovaná osoba dle stavebního zákona (§ 159) odpovídá za dokumentaci jako za celek a je na jejím úsudku, zda k řešení dílčích „staveb“ v projektu souboru přizve specialistu, nebo nikoli (a zda tento specialista bude sám autorizován, nebo nebude). Logika je stejná jako u dílčích částí dokumentace – např. statika, kde máme potvrzeno rovněž stanoviskem MMR, že architekt může autorizací zaštitit statickou část jakkoli složitě stavby, právě vzhledem k odpovědnosti stanovené v § 159 SZ.

V tomto duchu odpovídám tedy na položené dotazy: projekt krajinářských úprav může zahrnovat drobné obslužné stavby i účelové komunikace. Otázka „míry“ – co ještě ano, a co už ne – je pak na vašem posouzení optikou účelu souboru staveb – např. pokud se v parku staví rodinný dům, je zřejmé, že jej nejde účelově podřadit pod park, totéž pokud se kolem rekonstruované silnice zakládá park, je zřejmé, že nelze komunikaci podřadit funkci parku. Souhlasím ale s vámi, že řada situací může být velmi mezních, jednoduché pravidlo bohužel neexistuje.

Co se týče odpovědi na otázku č. 2, výklad je opět takový, že je-li speciální stavba součástí souboru staveb, pak autorizovaný architekt autorizovat může, jedná-li se o samostatnou stavbu, byť nevelkého rozsahu, pak by měl autorizovat inženýr s příslušnou specializací.

Zpracovateli studie nelze vždy automaticky zadat zpracování dalších fází projektové dokumentace.

Obec si u nás zadala architektonickou studii, bez architektonické soutěže. Navazovali jsme na námi projektovanou budovu, která je přibližně deset let v provozu. Tehdy nebyl dostatek financí, takže se zrealizovala první etapa a na druhou sice existuje kompletní projekt, ale obec změnila zadání. Udělali jsme proto novou studii. Obec však chce vyhlásit výběrové řízení na další stupně projektové dokumentace a není si jista, jaká ustanovení má do výběrového řízení napsat ohledně spolupráce projektanta s architektem. Můžeme získat zakázku na základě autorizačního zákona, aniž by bylo vypsáno výběrové řízení?

Samotná okolnost autorství a nedostatku licence k určité fázi projektové dokumentace nestačí k uplatnění výjimky z povinnosti provést zadávací řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ). Vychází to ze zákazu dělení veřejných zakázek („salámová metoda“). Má to následující logiku: v okamžiku, kdy zadavatel zadává veřejnou zakázku na architektonickou studii, tak ví, že bude v budoucnu zadávat další zakázky na následující fáze. Má tedy na výběr – buď zadá vše jednomu architektovi, anebo bude zakázku kouskovat. Pokud všechny kousky (fáze) v součtu překročí hodnotu 2 000 000 Kč, pak ji nemůže rozdělit tak, že by ji postupně zadával mimo zadávací řízení, protože by tím obcházel zákon. Výjimku, která se týká autorských práv, je možné aplikovat jenom v případě, že zadavatel nemohl vývoj předpokládat – např. zadal zakázku v zadávacím řízení na všechny fáze dokumentace komplet jedinému architektovi a je potřeba v ní provést z důvodu nějakých externích okolností zásadní změny. V takovém případě je možné zadat zakázku na základě výjimky v jednacím řízení bez uveřejnění, tedy bezformálně. Pokud ale situace konfliktu autorských práv vznikla nedbalostí zadavatele, která spočívala v tom, že neuzavřel licenční smlouvu, i když věděl, že bude potřebovat projekt dále rozpracovávat, nemůže to následně užívat jako důvod poskytnutí výjimky.

K postupu zadavatele při obdržení identických cenových nabídek.

Jak se postupuje u veřejné zakázky, pokud se mezi nabídkami vyzvaných účastníků objeví při matematické rovnosti dvě nejnižší cenové nabídky?

Je třeba vycházet ze základních zásad – rovnost, transparentnost, zákaz diskriminace a přiměřenost. Postup, který bych za daných okolností považovala za přijatelný a nerozporný se zásadami zákona, je losování z dotčených nabídek. Jediným nezpochybnitelným postupem je však zrušení zadávacího řízení podle § 127 odst. 2 písm. d) zákona a opětovné vyhlášení. Vhodným preventivním řešením tohoto problému je, když zadavatel v zadávací dokumentaci předem popíše, jak by se v takovém případě postupovalo – ideálně stanoví další pomocné kritérium.

Eva Faltusová

STANOVISKO ČKA K NÁVRHU ZÁKONA O OCHRANĚ PAMÁTKOVÉHO FONDU

Ministerstvo kultury předložilo na počátku července 2019 k projednání novou verzi návrhu památkového zákona s názvem „zákon o ochraně památkového fondu“. Návrh není zásadně odlišný od jeho podoby zamítnuté Poslaneckou sněmovnou v červenci 2017, neliší se tedy ani stanovisko ČKA.

Na úvod konstatujeme, že nepovažujeme za vhodné návrh tohoto zákona projednávat nyní, několik měsíců předtím, než bude zahájeno projednání paragrafového znění připravovaného stavebního zákona a souvisejících právních předpisů. Obě úpravy jsou provázány a měly by být tedy připravovány a projednávány koordinovaně.

Pět tezí ČKA

ČKA v březnu 2018 předložila pět tezí, o které by se měla opírat právní úprava památkové péče.

- Jedná se v první řadě o požadavek, aby každý chráněný objekt či území byl popsán z hlediska své památkově chráněné hodnoty tak, aby bylo možné s předmětem dále pracovat a rozvíjet ho, aniž by přitom byla hodnota ohrožena.
- ČKA dále požaduje, aby zákon jasně popsal jednotlivé stupně památkové ochrany z hlediska požadavků, které jsou na nakládání s předmětem ochrany kladeny. To je zásadní z hlediska právní jistoty, která je v současné době pro vlastníky nemovitých kulturních památek při jejich obnově nepřijatelně nízká. Jsme navíc názoru, že aby bylo možné lépe chránit skutečné hodnoty nemovitých kulturních památek, je třeba uvolnit spodní hranici méně hodnotných památek.
- ČKA ve svých tezích dále požaduje zajištění rovnováhy práv a povinností vlastníka. Památková ochrana výrazně zasahuje do vlastnických práv. Rozhodne-li se stát chránit určité hodnoty, měl by společně s vlastníkem nést náklady a odpovědnost za toto rozhodnutí.
- Pro vlastníky památkově chráněných staveb je dále zásadní zajištění předvídatelnosti rozhodování orgánů památkové ochrany. Přestože není možné stanovit všechna pravidla pro stavebníky předem, je zapotřebí, aby o to stát usiloval a zejména ve výkladové praxi sjednotil přístup k podobným případům. Stávající situaci doprovází nízká míra důvěry stavebníků v odbornost orgánů památkové péče a vede k nesystematickému postupu metodou „pokus – omyl“.

→ S tím souvisí rovněž požadavek na úroveň a rychlost rozhodnutí.

Po seznámení s novým návrhem zákona bohužel konstatujeme, že z hlediska výše vytyčených cílů ČKA není předložený návrh zákona vyhovující.

Návrh se soustředí na údržbu a konzervaci památkově chráněných objektů a opomíjí skutečnost, že nemovitě kulturní památky jsou užívány a z tohoto hlediska jsou kladeny nároky na jejich funkčnost, které odpovídají soudobým požadavkům. Památkově chráněné stavby nelze pouze konzervovat a chránit; naopak v historii bylo běžné, že na ně byly přidávány vrstvy, aniž by to bylo na újmu konečnému výsledku (viz např. katedrála sv. Víta v Praze). Památkový zákon by měl tento fakt lépe reflektovat.

Zůstává bohužel zachována zásadní disproporce mezi právy a povinnostmi vlastníka; vlastník především nemá nárok na finanční příspěvek (jeho poskytování je fakultativní). Vlastník má nárok na odbornou pomoc, avšak i z dalšího textu plyne, že podstatné výkony související s památkou bude vždy povinen si obstarat na své náklady sám, resp. v součinnosti s profesně odpovědnými osobami.

Zcela vypuštěna byla ustanovení o pořizování stavebně historických průzkumů a jejich rámcového obsahu – zřejmě v reakci na výtky, jichž se zpracovatelům návrhu předchozí předlohy dostalo ze strany zpracovatelů těchto průzkumů. Namísto nápravy vhodnou formou byla ustanovení o klíčové součásti výkonu památkové péče jednoduše vypuštěna. Nejsou zmíněny ani odkazem uvedeny souvislosti s urbanistickými plánováními a s projektováním a prováděním staveb, jakkoliv se jedná o zcela zásadní součást památkové péče.

Ze všech výše jmenovaných důvodů se ČKA přiklání k zásadní revizi předloženého návrhu zákona.

Plné znění tezí ČKA k návrhu zákona o ochraně památkového fondu z března 2018 viz Bulletin ČKA 2/2018, s. 33–34.

REKODIFIKACE STAVEBNÍHO PRÁVA

O přípravě zcela nového stavebního zákona bylo rozhodnuto v loňském roce a Hospodářská komora ČR byla pověřena zpracováním věcného záměru. ČKA nový předpis jako celek hodnotila kladně, nicméně v rámci připomínkového řízení k věcnému záměru uplatnila námítky směřující zejména do oblasti cílů a úkolů územního plánování, nedostatečného vymezení zájmů jednotlivých rezortů a nově definovaného postavení obcí.

Věcný záměr nového stavebního zákona byl schválen vládou České republiky dne 24. 6. 2019. Zároveň bylo Ministerstvu pro místní rozvoj usnesením vlády uloženo, aby připravilo paragrafové znění nového zákona do 31. 1. 2020. Jednotlivá dotčená ministerstva (pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu, životního prostředí, dopravy, zemědělství, zdravotnictví, kultury, vnitra a spravedlnosti) dále mají za úkol do 15. 8. 2019 provést analýzu právních předpisů ve své působnosti s cílem redukce administrativní zátěže a následně do 30. 9. 2019 navrhnout konkrétní úpravy právních předpisů za účelem integrace dotčených orgánů do soustavy státní stavební správy.

V současné době probíhají zasedání pracovních skupin Ministerstva pro místní rozvoj zaměřená na jednotlivé dílčí části rekodifikace (procesní právo, hmotné právo, institucionální změny, digitalizace). Ve všech těchto pracovních skupinách má ČKA své zástupce a podílí se tak na přípravě nového předpisu.

Daniela Rybková

K tématu též Bulletin ČKA 3/2018, s. 13.

36

TÉMA

Arch

tekt

nick

sout

í

—

o

—

é

ě

ž

e

Architektonické soutěže a další způsoby výběru architekta

Emil Králík,
Josef Kalous.
Výstaviště v Brně.
Architektonická
soutěž 1924,
realizace 1927–28.
Foto Miaow Miaow

Karel Hubáček.
Televizní vysílač
a horský hotel
na Ještědu.
Architektonická
soutěž 1963,
realizace 1966–73.
Foto Ondřej Žváček

Vladimír
Machonin a Věra
Machoninová.
Hotel Thermal
v Karlových
Varech.
Architektonická
soutěž 1964,
realizace 1967–76.
Foto archiv hotelu

Architektonická soutěž je osvědčený způsob, jak získat nejlepší návrh – tedy koncept řešení předem definované stavby nebo území. Tento postup k hledání projektanta se využívá již od starověku po celém světě. Česká komora architektů architektonické soutěže propaguje a doporučuje je nejen veřejným investorům.

Historií prověřený model

V České republice mají architektonické soutěže bohatou historii, která sahá až do 19. století. První doloženou soutěž na území dnešní České republiky je soutěž na okružní třídu (Ringstrasse) v Brně z roku 1861. Jedním z prvních významných vítězných soutěžních návrhů bylo také řešení novorenesanční budovy Národního divadla od Josefa Zítka v roce 1865, s jehož stavbou se začalo o tři roky později. Významné soutěže probíhaly i v době první republiky (Emil Králík navrhl brněnské Výstaviště, podle vítězného soutěžního návrhu Josefa Fanty se postavilo i pražské hlavní nádraží atd.). Od 60. let asistoval u většiny architektonických soutěží Svaz československých architektů. Podařilo se zorganizovat celostátní soutěže na Fakultní nemocnici v Praze-Motole, divadlo ve Zlíně, hotel Thermal v Karlových Varech, odbavovací haly letiště Ruzyně, budovy bývalého Národního shromáždění, pavilony na Expo v Montrealu či Ósace atd. Mezinárodního věhlasu pak dosáhla televizní věž a horský hotel na Ještědu od Karla Hubáčka, dokončené v roce 1973. Autor za stavbu získal v roce 1969 Perretovu cenu.

Od roku 1989 si česká společnost začíná pomalu zvykat na transparentní a demokratický způsob výběru zpracovatele projektu kompetentní nezávislou odbornou komisí. Zatímco v 90. letech a na přelomu tisíciletí proběhlo okolo deseti soutěží ročně, v posledních pěti letech se jejich počet zvyšuje a pohybuje se mezi 30 a 50 soutěžemi za rok.

Výběr z většího množství konkrétních návrhů

Výhodou architektonické soutěže je, že její účastníci předkládají investorovi konkrétní návrhy, kterých se v návaznosti na atraktivitu zadání, složení poroty, lhůty pro odevzdání apod. mohou sejít desítky. Porota složená z odborníků i zástupců investora z nich pak na základě nejuvhodnějšího poměru kvality a ceny, přičemž cenou se rozumí cena realizace stavby, vybírá nejlepší řešení pro daný úkol. Nespornou výhodou architektonické soutěže je možnost porovnávat mezi sebou větší množství konkrétních návrhů, které zaslaly různé týmy architektů. Další předností tohoto transparentního výběru projektanta je pomoc odborné poroty s konzultací soutěžních podmínek a kvalifikovaným posuzováním návrhů vedoucím k získání kvality.

Architektonickou soutěž je možné vypsát na jakýkoliv druh stavby, ale doporučují se zejména pro zadání významnějších zakázek v centrech měst či v chráněném území a dále u typických veřejných budov, jako jsou knihovny, školy, divadla, nádraží nebo náměstí.

Architektonická soutěž je osvědčeným způsobem výběru projektanta také u zakázek, které nepodléhají zákonu č. 134/2016 Sb. Patří mezi ně soutěž v úrovni veřejných zakázek malého rozsahu (zakázka na služby do 2 mil. Kč bez DPH) a také soutěž na stavby financované ze soukromých zdrojů.

Architektonická soutěž je pro výběr zpracovatele projektu a následnou realizaci veřejné zakázky vhodná také proto, že tento typ soutěže v sobě obsahuje nástroje pro komunikaci s veřejností – a to jak ve fázi úvodního definování zadání, tak následně v podobě výstavy ohodnocených návrhů.

Možnosti zadání zakázky na zpracování projektu

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále též „ZZVZ“), umožňuje vybírat projektanta něko-

lika druhy zadávacích řízení. Na zakázku na projektové služby je ideální vyhlášovat taková výběrová řízení, při nichž lze vybírat dodavatele na základě posouzení konkrétního návrhu řešení stavby ve formě studie či konceptu. Předložení konkrétního řešení stavby umožňuje soutěž o návrh dle § 143–150, na niž navazuje jednací řízení bez uveřejnění, dále soutěžní dialog a jednací řízení s uveřejněním. (Jednotlivé typy zadávacích řízení jsou popsány v článku na s. 40–45.)

Markéta Pražanová

Víktor Rudiš,
Aleš Jenček,
Vladimír Palla.
Československý
pavilon na Expo
1970 v Ósace.
Architektonická
soutěž 1968,
realizace 1970.
Foto archiv ČKA

Roman Brychta,
Adam Halíř, Ondřej
Hofmeister, Václav
Králíček, Petr
Lešek. Národní
technická knihovna
v Praze. Soutěž
2000, realizace
2009. Foto archiv
ČKA

Rozdělovník zadávacích řízení

I. Podlimitní a nadlimitní zakázky dle zákona o zadávání veřejných zakázek

I. I OTEVŘENÁ SOUTĚŽ O NÁVRH S NAVAZUJÍCÍM JEDNACÍM ŘÍZENÍM BEZ UVEŘEJNĚNÍ

Právní úprava:

Zákon o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), Soutěžní řád

Podmínky užití:

bez omezení

Základní kroky zadavatele:

příprava zadání soutěže a soutěžních podmínek – jmenování poroty – získání potvrzení regulérnosti od ČKA – vyhlášení soutěže – vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů v průběhu lhůty pro podání návrhů (běží zpracování soutěžních návrhů účastníky soutěže) – vyhodnocení soutěžních návrhů porotou – rozhodnutí zadavatele o výběru návrhu/návrhů – řešení rozporů – ukončení soutěže – jednací řízení bez uveřejnění – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

62 dní u jednofázové soutěže

Náklady:

* honoráře členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář, přezkušovatel) a eventuálně přizvaných odborníků za práce v době přípravy soutěže (posouzení soutěžních podmínek, podkladů a zadání), při vysvětlení soutěžních podmínek v průběhu lhůty pro podání návrhů a posouzení a hodnocení soutěžních návrhů
* platby pro externího organizátora / administrátora soutěže, pokud si zadavatel nezajišťuje administraci soutěže sám
* ceny za vybrané návrhy, případně odměny a paušální náhrady (skicovné) zejména v druhé fázi u dvoufázových soutěží

Předpoklady úspěšného zadání:

* plná podpora soutěže ze strany zadavatele
* správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi
* jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky

Výhody:

* soutěžní návrhy odevzdává neomezené množství účastníků, kteří splňují požadované kvalifikační předpoklady – zadavatel tak získává i desítky různorodých návrhů řešení
* jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel má před výběrem možnost srovnat návrhy ze stránky estetické, nákladů na realizaci, nákladů na provoz apod.
* transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti
* anonymita návrhů
* u dvoufázové soutěže má zadavatel možnost ovlivnit podobu návrhu formou doporučení účastníkům po první fázi

Kdy se nehodí:

* při potřebě zadání zakázky rychleji, než jsou minimální soutěžní lhůty
* zadavatel má velmi jasné zadání – např. již zhotovenou studii budoucího záměru, na kterou se bude projekčními pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality

I. II UŽŠÍ SOUTĚŽ O NÁVRH S NAVAZUJÍCÍM JEDNACÍM ŘÍZENÍM BEZ UVEŘEJNĚNÍ

Právní úprava:

ZZVZ, Soutěžní řád

Podmínky užití:

bez omezení

Základní kroky zadavatele:

příprava zadání soutěže a soutěžních podmínek – jmenování poroty – získání potvrzení o regulérnosti od ČKA – vyhlášení soutěže s výzvou k podání žádosti o účast – posouzení žádostí o účast porotou, snížení počtu účastníků – výzva k podání soutěžních návrhů vybraným účastníkům – vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů v průběhu lhůty pro podání návrhů (běží zpracování soutěžních návrhů účastníky soutěže) – vyhodnocení soutěžních návrhů porotou – rozhodnutí zadavatele o výběru návrhu/návrhů – řešení rozporů – ukončení soutěže – jednací řízení bez uveřejnění – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

82 dní

Náklady:

- * honoráře členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář, přezkušovatel) a eventuálně přizvaných odborníků za práce v době přípravy soutěže (posouzení soutěžních podmínek, podkladů a zadání), při posouzení žádostí o účast, při vysvětlení soutěžních podmínek v průběhu lhůty pro podání návrhů a při posouzení a hodnocení soutěžních návrhů
- * platby pro externího organizátora / administrátora soutěže, pokud si zadavatel nezajišťuje administraci soutěže sám
- * ceny za vybrané návrhy, případně odměny a paušální náhrady (skicovné), které jsou u užších soutěží běžné

Předpoklady úspěšného zadání:

- * plná podpora soutěže ze strany zadavatele
- * správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi
- * jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky
- * vhodné, nediskriminační nastavení kritérií pro snížení počtu účastníků, např. reference

Výhody:

- * oproti otevřené soutěži o návrh zadavatel získává omezené množství návrhů od předem vybraných architektů, kteří jsou zárukou požadované kvality řešení předmětu soutěže
- * jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel má před výběrem možnost srovnat návrhy ze stránky estetické, nákladů na realizaci, nákladů na provoz apod.
- * transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti
- * anonymita návrhů

Kdy se nehodí:

- * při potřebě zadání zakázky rychleji, než jsou minimální soutěžní lhůty
- * zadavatel má velmi jasné zadání – např. již zhotovenou studii budoucího záměru, na kterou se bude projekčními pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality
- * zadavatel má zájem získat co nejširší spektrum názorů na daný problém a co největší počet soutěžních návrhů a nechce omezovat žádné účastníky

I. III OTEVŘENÉ ŘÍZENÍ

Právní úprava:

ZZVZ

Podmínky užití:

bez omezení

Základní kroky zadavatele:

oznámení o zahájení otevřeného řízení – vysvětlení zadávací dokumentace v průběhu lhůty pro podání nabídek (běží příprava nabídek účastníky zadávacího řízení) – hodnocení nabídek – rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky – řešení rozporů – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

46 dní

Náklady:

honoráře členů komise za práci při hodnocení portfolio, jsou-li tato předkládána a hodnocena jako součást nabídky

Předpoklady úspěšného zadání:

- * vhodné stanovení hodnotících kritérií a požadavků na kvalifikaci
- * informované stanovení předpokládané hodnoty zakázky
- * popsání mechanismu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny
- * jmenování zkušené, důvěryhodné odborné komise, jsou-li hodnocena portfolio členů týmů účastníků

Výhody:

- * rychlost
- * nízké náklady
- * široké spektrum nabídek – nabídky odevzdává neomezené množství účastníků zadávacího řízení, kteří splňují požadované kvalifikační předpoklady

Kdy se nehodí:

- * při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy, veřejná prostranství nebo na významné urbanistické úlohy
- * zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení
- * zadavatel nemá jasnou představu o podobě plnění

I. IV UŽŠÍ ŘÍZENÍ

Právní úprava:
ZZVZ

Podmínky užití:
bez omezení

Základní kroky zadavatele:

oznámení o zahájení užšího řízení s výzvou k podání žádostí o účast – posouzení žádostí o účast v řízení z hlediska kvalifikace účastníků řízení – výzva k podání nabídek – vysvětlení zadávací dokumentace v průběhu lhůty pro podání nabídek (běží příprava nabídek účastníky zadávacího řízení) – hodnocení nabídek – rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky – řešení rozporů – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:
76 dní

Náklady:

honoráře členů komise za práci při hodnocení portfolií, jsou-li tato předkládána a hodnocena jako součást nabídky

Předpoklady úspěšného zadání:

- * vhodné stanovení hodnotících kritérií a požadavků na kvalifikaci
- * informovaná identifikace předpokládané hodnoty zakázky
- * popsání mechanismu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny
- * jmenování zkušené, důvěryhodné komise, jsou-li hodnocena portfolia členů týmů účastníků

Výhody:

- * nízké náklady
- * nízká administrativní náročnost
- * nabídky odevzdává omezené množství předem vybraných účastníků zadávacího řízení, kteří splňují požadované kvalifikační předpoklady a jsou do značné míry zárukou kvality řešení zakázky.

Kdy se nehodí:

- * při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy, veřejná prostranství nebo významné urbanistické úlohy
- * zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení
- * zadavatel nemá jasnou představu o podobě plnění
- * zadavatel má zájem o co nejvyšší počet nabídek

I. V ZJEDNODUŠENÉ PODLIMITNÍ ŘÍZENÍ

Právní úprava:
ZZVZ

Podmínky užití:
pouze podlimitní veřejné zakázky

Základní kroky zadavatele:

uveřejnění výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele – vysvětlení zadávací dokumentace v průběhu lhůty pro podání nabídek (běží příprava nabídek účastníky zadávacího řízení) – hodnocení nabídek – rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky – řešení rozporů – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:
31 dní

Náklady:

honoráře členů komise za práci při hodnocení portfolií, jsou-li tato předkládána a hodnocena jako součást nabídky

Předpoklady úspěšného zadání:

- * vhodné stanovení hodnotících kritérií a požadavků na kvalifikaci
- * informované stanovení předpokládané hodnoty zakázky
- * popsání mechanismu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny
- * jmenování zkušené, důvěryhodné odborné komise, jsou-li hodnocena portfolia členů týmů účastníků
- * zaslání výzvy dodavatelům vybraným s ohledem na předmět zakázky

Výhody:

- * nízké náklady
- * rychlost
- * nízká administrativní náročnost

Kdy se nehodí:

- * při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy, veřejná prostranství nebo významné urbanistické úlohy
- * zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení
- * zadavatel nemá jasnou představu o podobě plnění
- * zadavatel má zájem o co nejvyšší počet nabídek

I.VI JEDNACÍ ŘÍZENÍ S UVEŘEJNĚNÍM

Právní úprava:

ZZVZ, Soutěžní řád (předkládají-li se návrhy)

Podmínky užití:

vázáno na splnění § 60 ZZVZ

Základní kroky zadavatele:

odeslání oznámení o zahájení zadávacího řízení s výzvou k podání žádostí o účast – posouzení žádostí o účast, snížení počtu účastníků zadávacího řízení – výzva k podání předběžných nabídek vybraným účastníkům – vysvětlení zadávacích podmínek (běží příprava předběžných nabídek dodavateli účastníky zadávacího řízení) – jednání o předběžných nabídkách – ukončení jednání – výzva k podání nabídek – vysvětlení zadávacích podmínek (běží příprava nabídek, jejichž součástí mohou být i návrhy řešení účastníky zadávacího řízení) – hodnocení nabídek – rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky – řešení rozporů – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

dle úvahy zadavatele

Náklady:

* honorář členů komise, eventuálně pomocných orgánů soutěže za práce na posouzení portfolií (jsou-li předkládána jako součást žádosti o účast) a posouzení a hodnocení soutěžních návrhů (předkládají-li se návrhy jako součást nabídky)
* ceny za vybrané návrhy, případně odměny nebo paušální náhrady (skicovné), předkládají-li se návrhy

Předpoklady úspěšného zadání:

* zajímavé a dobře připravené zadání, které přitáhne dostatek účastníků
* schopnost zadavatele odborně zajistit administrativní postup v SD

Výhody:

* umožňuje práci na řešení ve spolupráci všech účastníků JŘSU s participací dalších subjektů včetně veřejnosti
* vhodné pro složitá zadání s vysokým množstvím vstupujících faktorů a limitů

Kdy se nehodí:

* zadavatel má zájem o prověřenou, bezrizikovou formu postupu v zadávacím řízení
* při potřebě relativně rychlého zadání zakázky
* zadavatel má přiměřeně zřetelnou představu o definici předmětu zakázky

I.VII ŘÍZENÍ SE SOUTĚŽNÍM DIALOGEM

Právní úprava:

ZZVZ, Soutěžní řád (předkládají-li se návrhy)

Podmínky užití:

vázáno na splnění § 60 ZZVZ

Základní kroky zadavatele:

oznámení o zahájení řízení se soutěžním dialogem s výzvou k podání žádostí o účast – posouzení žádostí o účast, jejichž součástí by měla být i portfolia referenčních prací a snížení počtu účastníků – výzva k účasti v soutěžním dialogu vybraným účastníkům zadávacího řízení – soutěžní dialog – ukončení soutěžního dialogu – výzva účastníků soutěžního dialogu k podání nabídek – hodnocení nabídek – rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky – řešení rozporů – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

velmi individuální, přibližně 80 dní

Náklady:

* honoráře členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář, přezkušovatel) a eventuálně přizvaných odborníků za práce v době přípravy soutěžního dialogu (posouzení zadávacích podmínek, podkladů a zadání), při posouzení žádostí o účast, při vysvětlení zadávacích podmínek, v rámci vlastního dialogu a při posouzení a hodnocení návrhů
* platby pro externího organizátora / administrátora soutěže, pokud si zadavatel nezajišťuje administraci soutěže sám
* ceny za vybrané návrhy, případně odměny a paušální náhrady (skicovné), které jsou u soutěžního dialogu běžné

Předpoklady úspěšného zadání:

* schopnost zadavatele odborně zajistit administrativní postup v SD
* zajímavé zadání, které přitáhne k účasti dostatek účastníků

Výhody:

* umožňuje práci na řešení ve spolupráci všech účastníků soutěžního dialogu s participací dalších subjektů včetně veřejnosti
* vhodné pro složitá zadání s velkým množstvím vstupujících faktorů a limitů

Kdy se nehodí:

* zadavatel má zájem o prověřenou, bezrizikovou formu postupu v zadávacím řízení
* při potřebě relativně rychlého zadání zakázky
* zadavatel má přiměřeně zřetelnou představu o definici předmětu zakázky

II. Zakázky malého rozsahu dle zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

II. I OTEVŘENÁ ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ

Úprava:
Soutěžní řád

Podmínky užití:
Veřejné zakázky malého rozsahu

Základní kroky zadavatele:
příprava zadání soutěže a soutěžních podmínek – jmenování poroty – získání potvrzení regulérnosti od ČKA – vyhlášení soutěže – vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů v průběhu soutěžní lhůty (běží zpracování soutěžních návrhů účastníky soutěže) – vyhodnocení soutěžních návrhů porotou – rozhodnutí zadavatele o výběru návrhu / návrhů – řešení rozporů – jednání o smlouvě – podpis smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:
43 dní pro zakázky do hodnoty 500 000 Kč, 62 dní pro ostatní zakázky

Náklady:
* honoráře členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář, přezkušovatel) a eventuálně přizvaných odborníků za práce v době přípravy soutěže (posouzení soutěžních podmínek, podkladů a zadání), při vysvětlení soutěžních podmínek v průběhu lhůty pro podání návrhů a posouzení a hodnocení soutěžních návrhů
* platby pro externího organizátora / administrátora soutěže, pokud si zadavatel nezajišťuje administraci soutěže sám
* ceny za vybrané návrhy, případně odměny a paušální náhrady (skicovné) zejména v druhé fázi u dvoufázových soutěží

Předpoklady úspěšného zadání:
* plná podpora soutěže ze strany zadavatele
* správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi
* jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky

Výhody:
* soutěžní návrhy odevzdává neomezené množství uchazečů o zakázku, kteří splňují požadované kvalifikační předpoklady – zadavatel tak získává i desítky různorodých návrhů řešení
* jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel má před výběrem možnost srovnat návrhy ze stránky estetické, nákladů na realizaci, nákladů na provoz apod.
* transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti
* u dvoufázové soutěže má zadavatel možnost ovlivnit podobu návrhu formou doporučení po první fázi
* zadavatel může hodnotit rovněž potenciál budoucí spolupráce formou bodovaného pohovoru
* oproti soutěži o návrh dle ZZVZ je k dispozici více variant postupu dle potřeb zadavatele

Kdy se nehodí:
* zadavatel má velmi jasné zadání – např. již zhotovenou studii budoucího záměru, na kterou se bude projektovými pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality

II. II UŽŠÍ ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ

Úprava:

Soutěžní řád

Podmínky užití:

Veřejné zakázky malého rozsahu

Základní kroky zadavatele:

příprava zadání soutěže a soutěžních podmínek – jmenování poroty – získání potvrzení o regulérnosti od ČKA – výběr vyzvaných účastníků – výzva k podání soutěžních návrhů vybraným účastníkům – vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů v průběhu soutěžní lhůty (běží zpracování soutěžních návrhů účastníky soutěže) – vyhodnocení soutěžních návrhů porotou – rozhodnutí zadavatele o výběru návrhu/návrhů – řešení rozporů – jednání o smlouvě – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

82 dní

Náklady:

- * honoráře členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář, přezkušovatel) a eventuálně přizvaných odborníků za práce v době přípravy soutěže (posouzení soutěžních podmínek, podkladů a zadání), při posouzení žádostí o účast, při vysvětlení soutěžních podmínek v průběhu lhůty pro podání návrhů a při posouzení a hodnocení soutěžních návrhů
- * platby pro externího organizátora / administrátora soutěže, pokud si zadavatel nezajišťuje administraci soutěže sám
- * ceny za vybrané návrhy, případně odměny a paušální náhrady (skicovné), které jsou u užších soutěží běžné

Předpoklady úspěšného zadání:

- * plná podpora soutěže ze strany zadavatele
- * správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi
- * jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky
- * vhodné, nediskriminační nastavení kritérií pro snížení počtu účastníků, např. reference

Výhody:

- * oproti otevřené soutěži zadavatel získává omezené množství návrhů od předem vybraných architektů, kteří jsou zárukou požadované kvality řešení předmětu soutěže
- * jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel má před výběrem možnost srovnat návrhy ze stránky estetické, nákladů na realizaci, nákladů na provoz apod.
- * transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti
- * anonymita návrhů
- * u dvoufázové soutěže má zadavatel možnost ovlivnit podobu návrhu formou doporučení účastníkům po první fázi

Kdy se nehodí:

- * při potřebě zadání zakázky rychleji, než jsou minimální soutěžní lhůty
- * zadavatel má velmi jasné zadání – např. již zhotovenou studii budoucího záměru, na kterou se bude projekčními pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality
- * zadavatel má zájem získat co nejširší spektrum názorů na daný problém a co největší počet získaných soutěžních návrhů a nechce omezovat žádné účastníky

Zadávací řízení mimo režim ZZVZ

Právní úprava:

Občanský zákoník

Podmínky užití:

Veřejné zakázky malého rozsahu

Základní kroky zadavatele:

Dle rozhodnutí zadavatele

Typicky vyhlášení výběrového řízení s výzvou k podání nabídek – hodnocení nabídek – rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky – uzavření smlouvy

Minimální doba od vyhlášení do uzavření smlouvy:

dle úvahy zadavatele

Náklady:

honoráře členů komise za práci při hodnocení portfolií, jsou-li tato předkládána a hodnocena jako součást nabídky

Předpoklady úspěšného zadání:

- * vhodné stanovení hodnotících kritérií a požadavků na kvalifikaci
- * informovaná identifikace předpokládané hodnoty zakázky
- * popsání mechanismu na stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny
- * ustanovení zkušené, důvěryhodné odborné komise, jsou-li hodnocena portfolia účastníků

Výhody:

- * rychlost
- * zadavatel je flexibilní ve stanovení postupu

Kdy se nehodí:

- * při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy, veřejná prostranství nebo na významné urbanistické úlohy
- * zadavatel nemá jasnou představu o podobě plnění
- * zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení

Připravila Eva Faltusová

OK Plan
Architects.
Obnova zástavby
a parku Stromovka
v Humpolci. Soutěž
2014, realizace
2019. Foto Aleš
Jungmann

SLLA Architects /
Miriam Lišková,
Michal Sulo.
Komunitní centrum
Máj v Českých
Budějovicích.
Soutěž 2010,
realizace 2014.
Foto archiv SLLA

baum & baroš
ARCHITEKTI
a EXCON, a. s.
/ Mirko Baum,
David Baroš,
EXCON, a. s. /
Vladimír Janata;
Jindřich Beran,
Miloš Lukeš,
Jiří Lahodný,
Petr Nehasil.
Komenského
most přes Labe
v Jaroměři. Soutěž
2013, realizace
2015. Foto Tomáš
Vojtíšek

ARD Architect,
s. r. o. / Radek
David. Úprava
autobusového
nádraží ve
Velešíně.
Soutěž 2008,
realizace 2018.
Foto Vladimír
Hechtberger

archislužba.cz
/ Lukáš Pecka,
Zuzana Smětáková.
Smuteční obřadní
síně ve Valašském
Meziříčí. Soutěž
2014, realizace
2018. Foto Lukáš
Němeček

ellement /
Jitka Rössová,
Hana Maršíková,
Jan Pavézka.
Revitalizace
spodní části
Gahurova prospektu
ve Zlíně. Soutěž
2011, realizace
2013. Foto Dorota
Velek

Taháky pro zadavatele, organizátory, soutěžící a porotce

ETAPA SOUTĚŽE

Rozhodnutí o uspořádání soutěže a její příprava

Příprava soutěžních podmínek a soutěžních podkladů a jejich projednání před ustavující schůzí poroty

DŮLEŽITÉ KROKY

Ujasnění si smyslu a účelu soutěže

Definice zadání

Rozhodnutí o charakteru soutěže podle okruhu účastníků a podle počtu fází

Výběr zhotovitele soutěžních podmínek, sekretáře soutěže a přezkušovatele soutěžních návrhů

Výběr organizátora

Sestavení poroty

Příprava soutěžních podmínek

Předložení první verze soutěžních podmínek Komorě k posouzení

Tahák pro zadavatele, eventuálně organizátory

Tento dokument je rychlým průvodcem soutěží pro zadavatele a organizátory. Nenahrazuje právní dokumenty týkající se soutěží (Soutěžní řád ČKA, zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek). Podrobnější informace a komentáře k jednotlivým krokům mohou zadavatelé a organizátoři nalézt v dalších dokumentech ČKA, zejména ve vzorových soutěžních podmínkách.

POZNÁMKA

- zadavatel si ujasní cílový stav svého záměru
 - zadavatel si ověří finanční požadavky na soutěž a možnost jejich krytí z dostupných zdrojů
 - u projektové soutěže musí mít zadavatel jasno o účelu soutěže, není možné rozhodovat o využití soutěžních návrhů až dle výsledků soutěže
 - k přípravě podkladu pro rozhodování o podobě a využití stavby či o využití a uspořádání území slouží ideová soutěž
 - zadavatel může využít možnost prvotní / vstupní bezplatné konzultace s ČKA (ČKA ovšem nemůže nahradit organizátora soutěže)
-
- u projektové soutěže musí být zadání co nejpřesnější
-
- otevřená / užití / kombinovaná soutěž (kombinovanou soutěž nelze užít u soutěží o návrh dle ZZVZ)
 - jednofázová / dvoufázová soutěž
-
- zhotovitel soutěžních podmínek a pomocné orgány soutěže, tedy sekretář soutěže a přezkušovatel, musí mít přehled o právních aspektech soutěží (Soutěžní řád, ZZVZ, občanský zákoník)
 - uvedené pozice lze kumulovat
 - sekretář soutěže a přezkušovatel nemohou být zároveň porotci
-
- pokud zadavatel nehodlá organizaci soutěže zajistit sám, vybere externího organizátora
 - Komora na žádost zadavatele poskytne seznam organizátorů
-
- zadavatel musí dodržet požadavky na počet porotců, na převahu nezávislých členů a na odbornost porotců dané Soutěžním řádem, eventuálně ZZVZ u poroty jako celku
 - zadavatel si sestavuje porotu sám; pokud však požádá Komoru o nominaci nezávislých porotců, budou mu doporučení vhodní odborníci
-
- zadavatel může využít vzorové soutěžní podmínky zveřejněné na <https://www.cka.cz/cs/souteze>
 - zadavatel musí zohlednit aktuální znění Soutěžního řádu a v případě soutěže o návrh i ZZVZ
-
- Komora ve svém vyjádření sleduje soulad podmínek se Soutěžním řádem
 - Komora též může doporučit úpravy soutěžních podmínek na základě praktických zkušeností, a to i ve věci souladu se ZZVZ, pokud jde o soutěž o návrh

ETAPA SOUTĚŽE

DŮLEŽITÉ KROKY

POZNÁMKA

Ustavující schůze poroty

Vysvětlení účelu a smyslu soutěže, prohlídka místa

Volba předsedy poroty

Projednání soutěžních podmínek

Odsouhlasení soutěžních podmínek a závazek porotců k práci v porotě

Dohoda o honoráři porotců

Projednání soutěžních podmínek před vyhlášením soutěže

Předložení upravených podmínek Komoře k vydání potvrzení regulérnosti

Schválení podmínek zadavatelem

Vyhlášení / zahájení soutěže

Zveřejnění soutěže

→ Komora informuje o přípravě soutěže na svých webových stránkách v sekci Připravované soutěže

→ zadavatel poskytne soutěžícím co nejvíce nezbytných podkladů pro zpracování návrhu, zejména musí být zajištěny dostatečné mapové podklady ve vektorové podobě pro použití v běžných grafických programech

→ rozsah podkladů musí být přiměřený, není vhodné zatěžovat soutěžící podklady, které pro soutěžní návrh nikterak nevyužijí

→ zadavatel uvede též podklady veřejně dostupné na internetových stránkách zadavatele či jiných subjektů

→ ustavující schůze poroty je klíčovým momentem soutěže

→ zadavatel vysvětlí a prodiskutuje s porotou účel a smysl soutěže

→ potřebná je prohlídka místa, kterého se soutěž týká

→ po zvolení předseda poroty řídí schůzi poroty

→ porota se zadavatelem projde navržené soutěžní podmínky včetně připomínek Komory a dohodne úpravy soutěžních podmínek

→ porotci zohlední při úpravách požadavky zadavatele i zajištění práv a odpovídajícího postavení soutěžících

→ zásadní úlohou porotců je projednání zadání a požadavků na soutěžní návrh, kontrola podkladů a též finančních a časových aspektů soutěže

→ porota se zadavatelem dohodne kritéria posuzování soutěžních návrhů, která pak při jejich hodnocení dodrží

→ porota odsouhlasí soutěžní podmínky podpisem prohlášení či zápisu

→ v případě, že není možné podmínky upravit a odsouhlasit při ustavující schůzi, je možné odsouhlasení provést PER ROLLAM

→ odsouhlasení soutěžních podmínek musí být doložitelné, je jedním z požadavků pro vydání potvrzení regulérnosti

→ porotci podepíší zadavateli závazek nebo jinou formu dohody o práci v porotě

→ porota se zadavatelem dohodne výši honoráře nezávislých porotců a úhradu nezbytných nákladů

→ upravené podmínky předloží zadavatel Komoře k vydání regulérnosti

→ pokud Komora shledá nesoulad podmínek se Soutěžním řádem, zadavatel podmínky upraví a úpravy sdělí porotcům a vyžádá si jejich souhlas

→ k soutěžním podmínkám, které jsou v souladu se Soutěžním řádem, vydá Komora potvrzení regulérnosti

→ Komora může vydat potvrzení regulérnosti s výhradou k podmínkám soutěže, které nesplňují celkovou výši cen a odměn v minimu odpovídajícím Soutěžnímu řádu

→ v případě soutěže o návrh Komora v potvrzení regulérnosti negarantuje soulad soutěžních podmínek se ZZVZ

→ zadavatel schválí podmínky ve výsledném znění, forma schválení je věcí nastavení vnitřních procesů zadavatele

→ pokud by při schvalování podmínek zadavatelem došlo k jejich změně, je nutné informovat porotce a Komoru a vyžádat si vyjádření, zda změna není v rozporu se souhlasem porotců či potvrzením regulérnosti

→ v případě soutěže o návrh zadavatel zveřejní soutěž ve Věstníku veřejných zakázek a Úředním věstníku Evropské unie dle ZZVZ

→ vyhlášení / zahájení soutěže oznámí zadavatel na svém profilu zadavatele nebo na svých internetových stránkách

→ Komora informuje o vyhlášení soutěže na svých webových stránkách v sekci Probíhající soutěže

→ vhodné je uveřejnění informací o soutěži na portálech zabývajících se architekturou a v tisku, eventuálně jiných médiích

ETAPA SOUTĚŽE

DŮLEŽITÉ KROKY

POZNÁMKA

Poskytnutí soutěžních podmínek a podkladů

- zadavatel poskytne soutěžní podmínky a podklady prostřednictvím profilu zadavatele nebo internetových stránek
- v případě, že některé podklady není možné poskytnout elektronicky, zadavatel informuje, jak mohou tyto podklady soutěžící obdržet

Soutěžní lhůta

Vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů

- zadavatel poskytne vysvětlení soutěžních podmínek a podkladů v průběhu soutěžní lhůty podle pravidel uvedených v soutěžních podmínkách
- nastavení lhůt pro vysvětlení musí zohlednit fakt, že vysvětlení či úprava soutěžních podmínek může významně ovlivnit přípravu soutěžních návrhů
- u soutěže o návrh musí zadavatel zohlednit podmínky dané ZZVZ v § 144

Prohlídka místa

- pokud je to relevantní, zorganizuje zadavatel pro soutěžící prohlídku místa, ideálně s výkladem
- případné dotazy vznesené při prohlídce a odpovědi na ně musí být zaznamenány a zveřejněny pro všechny soutěžící

Odevzdání návrhů

- dle pravidel uvedených v soutěžních podmínkách zorganizuje zadavatel převzetí návrhů
- v případě elektronického podávání návrhů zajistí funkčnost a dostatečnou kapacitu elektronického nástroje

Kontrola návrhů

Přezkoušení návrhů

- sekretář převezme fyzicky odevzdávané části návrhů, pokud jde o soutěž anonymní, zkontroluje dodržení podmínek anonymity na obalech, návrhy rozbalí a přiřadí všem částem návrhu pořadové číslo
- přezkušovatel provede společně se sekretářem přezkoušení návrhů, zejména naplnění požadavků na obsah a formu soutěžního návrhu a naplnění podmínek zadání a dodržení anonymity návrhů, pokud jde o soutěž anonymní
- z přezkoušení pořídí záznam, který předkládá porotě
- předmětem přezkoušení není hodnocení kvality návrhů

Kontrola naplnění podmínek účasti v soutěži

- zadavatel zajistí kontrolu splnění podmínek účasti v soutěži, tedy čestných prohlášení, osvědčení o autorizaci, dokladů o splnění způsobilosti a kvalifikačních podmínek ad., o kontrole provede záznam a předloží ho porotě
- v případě anonymní soutěže kontrolu provede osoba, která je nezávislá na porotě a pomocných orgánech soutěže a která se zaváže k mlčenlivosti
- v případě, že je část návrhů odevzdávána elektronicky a část fyzicky, provede nezávislá osoba i spárování obou částí návrhů, o spárování provede záznam, který ovšem poskytne porotě až po hodnocení návrhů a rozhodnutí o udělení cen a odměn
- v případě, že nejde o soutěž o návrh, může být kontrola provedena až po ukončení hodnocení návrhů porotou a po rozhodnutí o udělení cen a odměn

Hodnotící zasedání poroty

Úvodní část

- zadavatel svolá hodnotící zasedání poroty v datu dle soutěžních podmínek, pokud to není z objektivních důvodů možné, učiní tak co co nejdříve, nejpozději do dvou měsíců od data ukončení soutěžní lhůty (lhůty pro podání návrhů)
- zadavatel zajistí usnášeníschopnost poroty v celém průběhu hodnotícího zasedání (porota je usnášeníschopná pouze v plném počtu řádných členů)
- zadavatel též zajistí, aby se hodnotícího zasedání účastnili i náhradníci poroty pro případ potřeby zastoupení řádného člena
- porotci podepíší prohlášení o nepodjatosti a nestrannosti
- přezkušovatel nebo sekretář seznámí porotu s výsledky přezkoušení
- porota jedná o vyřazení návrhů z hodnocení z důvodu nedodržení závazných podmínek
- porota hlasuje o návrzích, které byly vyřazeny a které budou hodnoceny

ETAPA SOUTĚŽE

DŮLEŽITÉ KROKY

Hodnocení návrhů

POZNÁMKA

- porota se shodne na formě hodnocení návrhů
- porota hodnotí návrhy především formou diskusí nad návrhy, přitom sleduje kritéria hodnocení uvedená v soutěžních podmínkách
- porota hodnotí návrhy převážně konsenzuálně, předseda poroty zajistí otevřenou a rovnou diskusi nezávislých a závislých porotců
- porotce má právo na zaznamenání odlišného názoru do protokolu, pokud o to požádá (minoritní votum)
- o rozhodnutích v průběhu hodnocení porota hlasuje

Prezentace soutěžních návrhů

- pokud to forma soutěže umožňuje, je vhodná prezentace návrhů účastníky
- předseda poroty zajistí, že všichni prezentující mají rovné podmínky pro prezentaci

Zprávy přizvaných odborníků

- pokud jsou zadavatelem nebo porotou přizváni odborníci na témata spojená s předmětem soutěže, prezentují v průběhu hodnoceního zasedání názor na návrhy z pohledu své odbornosti

Rozhodnutí o výběru návrhů do druhé fáze soutěže

- v případě dvoufázové soutěže porota po hodnocení návrhů v první fázi rozhodne o výběru návrhů do druhé fáze soutěže, resp. o zúžení počtu návrhů u soutěží o návrh dle ZZVZ
- porota definuje požadavky na návrhy pro druhou fázi soutěže a upřesní soutěžní podmínky, pokud je to potřebné a možné

Rozhodnutí o pořadí návrhů

- v závěru hodnocení porota jedná a hlasuje o udělení cen a odměn
- porota se snaží uplatnit udělení všech cen a odměn uvedených v soutěžních podmínkách

Seznámení se se jmény účastníků a autorů

- v případě anonymní soutěže sekretář či předseda poroty otevrou obálky Autor, u soutěží o návrh dle ZZVZ zpřístupní přehled o autorech jednotlivých návrhů (spárování)

Písemné zhodnocení soutěže, návrhů a doporučení zadavateli

- porota provede zhodnocení soutěže jako celku a všech jednotlivých soutěžních návrhů
- při zhodnocení jednotlivých soutěžních návrhů sledují naplnění hodnotících kritérií uvedených v soutěžních podmínkách
- porota připraví doporučení zadavateli k dalšímu využití výsledků soutěže a k následným krokům

Protokol o průběhu soutěže

- zadavatel zajistí protokol o průběhu soutěže, v němž jsou zaznamenána všechna podstatná fakta ze soutěže, jako jsou zápis z ustavující schůze poroty, zpráva přezkušovatele, průběh hodnoceního zasedání atd.
- zaznamenány musí být složení poroty a jeho změny a všechna hlasování
- součástí protokolu musí být přehled soutěžících
- v protokolu musí být uvedeno zhodnocení soutěže, zhodnocení všech jednotlivých návrhů a doporučení poroty zadavateli
- protokol podepisují porotci a sekretář soutěže
- u dvoufázových soutěží zadavatel zajistí, aby návrhy z 1. fáze nebyly zveřejněny do ukončení hodnocení a rozhodnutí o udělení cen a odměn ve 2. fázi

Po hodnocení zasedání

Výzva účastníkům do druhé fáze soutěže

- zadavatel výzve účastníky do druhé fáze soutěže a zpřístupní jim požadavky na návrhy a eventuálně upravené soutěžní podmínky
- po výzvě se opakují etapy „Soutěžní lhůta“, „Kontrola návrhů“ a „Hodnotící zasedání poroty“ pro druhou fázi
- podle ustanovení soutěžních podmínek oznámí zadavatel účastníkům, jejichž návrhy nebyly vybrány do druhé fáze, tuto skutečnost

Rozhodnutí o výběru návrhu

- zadavatel rozhodne o výběru návrhu do 90 dnů od ukončení hodnoceního zasedání a převzetí protokolu
- do deseti dnů oznámí rozhodnutí účastníkům, a to buď písemně, nebo elektronicky zveřejněním na profilu zadavatele nebo na jeho internetových stránkách
- k oznámení připojí kompletní protokol o průběhu soutěže

ETAPA SOUTĚŽE

DŮLEŽITÉ KROKY

POZNÁMKA

Zpřístupnění a zveřejnění návrhů

→ zadavatel zašle protokol a digitální verzi oceněných a odměněných návrhů Komoře ke zveřejnění na internetových stránkách v sekci Výsledky soutěží

Řešení rozporů

→ zadavatel zpřístupní soutěžní návrhy všem účastníkům
→ zadavatel zveřejní návrhy na internetových stránkách, v tisku nebo jiným vhodným způsobem
→ zadavatel zajistí veřejnou výstavu soutěžních návrhů, kde budou vhodně prezentovány všechny soutěžní návrhy, tak jak byly hodnoceny porotou
→ pro prezentaci soutěže a architektury je vhodné spojit s výstavou veřejnou diskusi k soutěži a jejím výsledkům za účasti porotců a vybraných účastníků soutěže

Ukončení soutěže

→ zadavatel posoudí a vypořádá případné námítky proti postupu zadavatele a poroty v soutěži

→ po vypořádání námitek zadavatelem, popř. ukončení smířčího řízení Komorou, eventuálně řízení vedeného ÚOHS, zadavatel ukončí soutěž
→ ukončení soutěže oznámí na profilu zadavatele, eventuálně na internetových stránkách
→ v případě soutěže o návrh oznámí ukončení soutěže ve věstníku Veřejných zakázek a v Úředním věstníku EU

Tahák pro soutěžící

Tento dokument je rychlým přehledem důležitých bodů, které by si zájemci o soutěž, eventuálně soutěžící měli projít a ověřit.

Podrobnější informace a komentáře k soutěžím lze nalézt v právních dokumentech týkajících se soutěží (Soutěžní řád ČKA, zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek) a v dalších dokumentech ČKA, zejména ve vzorových soutěžních podmínkách.

FÁZE

Před rozhodnutím o účasti v soutěži

CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT

- při procházení podkladů zjistit, zda má soutěž potvrzení registrace od ČKA
- ověřit si, zda v podmínkách pro účast v soutěži nejsou požadavky, které by konkrétního zájemce o soutěž vylučovaly z účasti
- u soutěží o návrh dle zákona o zadávání veřejných zakázek je třeba ověřit, zda soutěžící splňuje základní způsobilost, profesní způsobilost (autorizace) a technickou kvalifikaci (nejčastěji složení týmu, reference); zadavatelé z veřejného sektoru často požadují doložení základní a profesní způsobilosti i u soutěží v úrovni zakázek malého rozsahu, na které se ZZVZ vztahuje jen omezeně (§ 6), zadavatelé ze soukromého sektoru zase velmi dbají na zkušenost soutěžících
- z účasti v soutěži jsou rovněž vyloučeny osoby, které se bezprostředně účastnily na přípravě soutěžních podmínek, soutěžního zadání a soutěžních podkladů
- ověřit si, zda zadání soutěže, tedy požadavky na řešení předmětu soutěže, jsou jednoznačně, logicky a srozumitelně popsány a zda jsou pro zájemce o soutěž akceptovatelné a splnitelné
- seznámit se se složením poroty
- ověřit si, zda jsou jasně a zřetelně popsány požadavky na obsah a úpravu soutěžního návrhu a zda jsou pro zájemce o soutěž akceptovatelné a splnitelné
- ověřit si, jaký je čas a forma odevzdání soutěžního návrhu a zda je v daném čase zájemce o soutěž schopen soutěžní návrh připravit
- u projektových soutěží prostudovat popis navazující zakázky, zejména si ověřit, jaké služby architekta budou požadovány a zda je zájemce o soutěž schopen je poskytnout sám či společně s jinými osobami
- v souvislosti s navazující zakázkou ověřit, zda předpokládaná cena navazující zakázky reflektuje nároky na služby architekta; vhodným nástrojem k ověření jsou kalkulačky zveřejněné na www.cka.cz/cs/pro-architekty/kalkulacky; je důležité zvážit, zda konkrétní zájemce o soutěž je v případě získání následné zakázky schopen za předpokládanou cenu požadované služby architekta poskytnout
- pozornost je třeba věnovat zajištění autorských práv; v případě požadavku na poskytnutí licence zvážit, zda podmínky udělení licence a cena za licenci jsou pro konkrétního zájemce akceptovatelné
- ověřit si, zda jsou soutěžní podklady v pořádku (funkčnost souborů s mapami apod.)
- pokud je součástí soutěžních podmínek návrh smlouvy na zhotovení následné zakázky, prostudovat ji a ověřit, zda je pro konkrétního zájemce akceptovatelná
- v případě nejasností a pochyb poslat zadavateli včas dotaz / žádost o vysvětlení soutěžních podmínek; odevzdáním soutěžního návrhu účastník soutěže souhlasí se soutěžními podmínkami a přijímá je

FÁZE

Po rozhodnutí o účasti v soutěži

CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT

- systematicky sledovat profil zadavatele nebo webové stránky zadavatele, zda nejsou zveřejněny odpovědi / vysvětlení soutěžních podmínek či zda zadavatel sám nedoplnil či neupravil soutěžní podmínky a soutěžní podklady (zejména u soutěží o návrh)
- v případě soutěže o návrh se včas zaregistrovat do elektronického nástroje, jehož prostřednictvím se budou odevzdávat soutěžní návrhy či jejich části
- neposkytovat soutěžní podklady třetím osobám či je jinak nevyužívat v rozporu se soutěžními podmínkami
- zajistit si včas všechny potřebné dokumenty, kterými se prokazuje základní způsobilost, eventuálně profesní způsobilost (výpis z rejstříku trestů, potvrzení bezdlužnosti, výpis z obchodního a živnostenského rejstříku)
- v případě účasti více osob ve společnosti (dříve sdružení) zajistit všechny požadované náležitosti, jako vypořádání autorských práv, dohod o budoucí spolupráci apod., v souladu s požadavky soutěžních podmínek

Tahák pro porotce

Tento dokument je rychlým přehledem důležitých bodů a kroků, které musí porotci v rámci soutěže splnit.

Podrobnější informace a komentáře k soutěžím lze nalézt v právních dokumentech týkajících se soutěží (Soutěžní řád ČKA, zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek) a v dalších dokumentech ČKA, zejména ve vzorových soutěžních podmínkách.

ETAPA SOUTĚŽE

Sestavení poroty

Ustavující schůze poroty

DÍLČÍ KROKY

Úvod, volba předsedy a prohlídka místa

Projednáání soutěžních podmínek, soutěžních podkladů a soutěžního zadání

CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT

- oslovení porotci si vyžádají od zadavatele co nejvíce informací o předmětu soutěže, charakteru soutěže, plánovaném průběhu i finančních aspektech a také o ostatních porotcích včetně závislých
 - porotci zváží svoje časové možnosti – práce v porotě není jen o zasedáních poroty, ale také o přípravě na ně
 - nezávislí porotci musí vnímat svoji roli nejen jako hodnotitele návrhů, ale také jako roli konstruktivního oponenta zadavateli při přípravě soutěže, neboť jako praktikující architekti umí na zadání nahlédnout z profesní perspektivy
 - vhodné je ověřit, zda architekti z okolí osloveného porotce nemají v plánu soutěžit a nedošlo by při přijetí účasti v porotě k jejich vyloučení ze soutěže
-
- před ustavující schůzí si porotci prostudují zaslané podklady – návrh soutěžních podmínek a zejména soutěžní zadání
 - vhodné je též oživení znalostí Soutěžního řádu v aktuálním znění a v případě soutěže o návrh také ustanovení § 143 – 150 ZZVZ, porotci by měli rovněž dbát na dodržování ustanovení dalších předpisů ČKA, např. Profesního a etického řádu (např. na vyloučení požadavku na nízké ceny za projekční práce či omezení autorských práv)
 - porotci v úvodu ustavující schůze dojdou ke shodě se zadavatelem v tématech cíle soutěže a předmětu soutěže
 - při volbě předsedy vybírají porotci nejen podle odborných kvalit kandidáta / kandidátů, ale též dle jejich schopnosti komunikace například porotou a vůči zadavateli; důležité je přihlídnout k jeho zkušenostem z porot předchozích soutěží
 - není stanoveno, zda předsedou poroty má být nezávislý, či závislý porotce; zvykem je, že předseda se vybírá z nezávislých, což pomáhá zadavateli zejména při prezentaci výsledků soutěže
 - porotci si dohodnou dostatek času na všechny úkony poroty
 - porotci si vyžádají prohlídku místa, kterého se soutěž týká, pokud není naplánována
-
- porotci při procházení soutěžních podmínek a soutěžního zadání posoudí tyto dokumenty z pohledu svých požadavků na hodnocení návrhů, ale i z pohledu soutěžících (sledují, zda lze vše pochopit správně a jednoznačně) a navrhnou a dohodnou potřebné úpravy
 - porotci by měli znát připomínky pracovní skupiny Soutěže ČKA, která danou soutěž konzultuje
 - v případě nejasností v procesu soutěže či soutěžních podmínkách se mohou porotci obracet na pracovní skupinu Soutěže ČKA a právní oddělení ČKA
 - při posuzování podmínek pro účast v soutěži porotci prosazují maximální otevřenost soutěže, zváží tedy smysluplnost a oprávněnost omezení soutěžících dle typu autorizace a referencí na obdobné zakázky
 - obsah soutěžního návrhu porotci posuzují s ohledem na kritéria hodnocení a definují minimum, které potřebují vidět a číst, aby mohli dobře rozhodnout

ETAPA SOUTĚŽE

DÍLČÍ KROKY

CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT

--

--

Odsouhlasení soutěžních podmínek a závazek porotců k práci v porotě

Dohoda o honoráři porotců

--

Vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů

--

Hodnoticí zasedání poroty

Úvod, zpráva přezkušovatele

- porotci vyřeší se zadavatelem míru závaznosti soutěžních podmínek a soutěžního zadání; je nutné vzít v úvahu, že u soutěží o návrh dle ZZVZ porotci nemají možnost odpustit soutěžícím prohřešky proti závazným formálním podmínkám (známé případy jako nestejně velké rámečky, nepřesná měřítko grafiky, jiná velikost panelů, chybějící kóty) a musí je za každou chybu vyřadit z posuzování (zadavatel je pak vyloučí ze soutěže); z toho plyne, že závazné mají být jen ty nejdůležitější části soutěžního návrhu
- porotci řeší se zadavatelem vztah obsahu soutěžního návrhu a finančního ohodnocení (ceny a odměny), berou v úvahu fakt, že soutěžící musí vynaložit mnoho práce a přímých nákladů, a vyloučí takové části návrhu, které nejsou nezbytné
- porotci si po zadavateli vyžádají ověření, zda požadavky na obsah a měřítko grafických vyjádření návrhu odpovídají velikostem a orientaci panelů, nejlépe formou vzoru doporučeného rozvržení panelů
- při posuzování finančních aspektů soutěže porotci ověří zejména, zda zadavatel stanovil odpovídající výši investičních nákladů nebo předpokládané ceny územního plánu, regulačního plánu či územní studie
- porotci dohodnou se zadavatelem soutěžní podklady tak, aby soutěžící nemuseli provádět mechanické úkony (jako digitalizace podkladů), shánět a sestavovat data, která může připravit zadavatel (např. sociodemografické analýzy) a na druhou stranu aby nebyli zatíženi studiem podkladů, které pravděpodobně nevyužijí
- porotci posoudí potřebu navržených přizvaných odborníků a popřípadě navrhnou přizvání dalších

- porotci odsouhlasí soutěžní podmínky podpisem prohlášení či zápisu (porotci za obsah soutěžních podmínek ručí – člen ČKA je v rámci svého pojištění pojištěn i na práci porotce do výše 1 milionu Kč)
- v případě, že není možné podmínky upravit a odsouhlasit při ustávající schůzi, je možné odsouhlasení provést PER ROLLAM
- porotci podepíší zadavateli závazek nebo jinou formu dohody o práci v porotě

- porotci se zadavatelem dohodnou výši honoráře nezávislých porotců a úhradu nezbytných nákladů; zohlední přitom náročnost práce poroty a finanční možnosti zadavatele
- obvyklá hodinová sazba je 800–1200 Kč

- porotci, zejména předseda poroty a minimálně další jeden závislý člen poroty, poskytnou zadavateli součinnost při vysvětlení soutěžních podmínek v oblasti týkající se předmětu soutěže
- svoje názory k žádostem a podklady k vysvětlení poskytnou co nejdříve, aby zadavatel mohl splnit termíny uvedené v soutěžních podmínkách
- porotci se zúčastní dle pokynů předsedy poroty jednání poroty k zodpovězení dotazů, pokud ho zadavatel svolá

- porotci si blokují předem stanovený čas na zasedání poroty s určitou rezervou
- porotci podepíší prohlášení o nepodjatosti a nestrannosti
- porotci zachovávají mlčenlivost o návrzích a průběhu hodnocení po celou dobu hodnotícího zasedání, u dvoufázových soutěží i mezi hodnoceními první a druhé fáze
- porotci vyslechnou zprávu přezkušovatele nebo sekretáře o výsledku přezkoušení návrhů
- porotci jednají a hlasují o vyřazení návrhů (a následném vyloučení) z hodnocení z důvodu nedodržení závazných podmínek
- u soutěží o návrh dle ZZVZ porotci vyřadí návrh za zjevné porušení závazných podmínek
- u porušení doporučených podmínek porotci pouze posoudí, zda porušení snižuje srozumitelnost a „hodnotitelnost“ návrhu, zpravidla takové návrhy nevyklučují
- porotci formálním hlasováním rozhodnou o návrzích, které jsou vyřazeny, a o návrzích, které budou hodnoceny

ETAPA SOUTĚŽE

DÍLČÍ KROKY

CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT

Hodnocení návrhů

- porotci se shodnou na formě hodnocení návrhů
- porotci hodnotí návrhy formou diskusí nad návrhy, kterých se účastní i náhradníci
- porotci v diskusích a následných rozhodováních sledují kritéria hodnocení uvedená v soutěžních podmínkách
- předseda poroty vede porotce k efektivní a rovné diskusi, v níž nezávislí porotci i závislí porotci vysvětlují svoje postoje a názory (obvykle závislá část poroty vysvětluje představu zadavatele a jeho možnosti, nezávislá odborná část pak vysvětluje kvality jednotlivých návrhů)
- porotci v hodnocení návrhů a v rozhodováních postupují převážně konsenzuálně, rozhodování „silou“ při hlasování by mělo být výjimečným a krajním případem
- porotci mohou požádat o zaznamenání odlišného názoru (minoritní vótum) do protokolu
- o rozhodnutích v průběhu hodnocení porotci hlasují
- při hlasování porotci ověřují nutný poměr hlasů pro přijetí návrhu dle ustanovení Soutěžního řádu
- porotci nezasahují do rozhodnutí, která náleží zadavateli (např. výzva k doplnění listin prokazujících splnění podmínek účasti v soutěži, udělení skicovného apod.) a nemohou přijmout rozhodnutí, které odporuje Soutěžnímu řádu a zejména soutěžním podmínkám

Prezentace soutěžních návrhů

- předseda poroty zajistí, že všichni prezentující mají rovné podmínky pro prezentaci

Rozhodnutí o výběru návrhů do druhé fáze soutěže

- v případě dvoufázové soutěže porotci po hodnocení návrhů v první fázi rozhodnou o výběru návrhů do druhé fáze soutěže, resp. o zúžení počtu návrhů u soutěží o návrh dle ZZVZ
- porotci definují věcné i formální požadavky na návrhy pro dopracování v druhé fázi soutěže a upřesní soutěžní podmínky, pokud je to potřebné a možné

Rozhodnutí o pořadí návrhů

- v závěru hodnocení porotci jednájí a hlasují o udělení cen a odměn
- porotci se snaží uplatnit udělení všech cen a odměn uvedených v soutěžních podmínkách

Hodnoticí zasedání

Písemné zhodnocení soutěže, návrhů a doporučení zadavateli, čtení a podpis protokolu

- porotci se shodnou na zhodnocení soutěže jako celku a jednotlivých soutěžních návrhů
- při zhodnocení návrhů sledují porotci naplnění hodnotících kritérií uvedených v soutěžních podmínkách; přitom se vyvarují formálních vyjádření a též protichůdných hodnocení
- porotci se shodnou na doporučení zadavateli k dalšímu využití výsledků soutěže a k následným krokům při jednání o uzavření smlouvy / jednacím řízením bez uveřejnění
- porotci projdou se zadavatelem (sekretářem) návrh protokolu, v případě nutnosti dohodnou upřesnění a doplnění
- v závěru hodnoticího zasedání porotci podepíší protokol

Zpřístupnění a zveřejnění návrhů

- porotci poskytnou zadavateli součinnost při prezentaci výsledků soutěže
- předseda poroty (výjimečně jiný pověřený člen) se účastní zahájení výstavy, eventuálně diskuse k výsledkům soutěže
- porotci by měli sledovat další vývoj po soutěži a být ochotni spolupracovat při následném jednacím řízení bez uveřejnění – zejména s ohledem na nakládání s připomínkami a doporučeními poroty

Řešení rozporů

- předseda poroty poskytne zadavateli součinnost při vyřizování námitek proti postupu poroty v soutěži

Ava Arquitectura
Tecnica y Gestion
/ Rafael de la-
hoz Arquitectos.
Nový komplex pro
Evropskou komisi
v Bruselu. Soutěž
2019. Vizualizace
archív autorů

Bernard Tschumi.
Nové centrum
biologie,
farmacie a chemie
Univerzity
v Paříži. Soutěž
2018. Vizualizace
archív autorů

MAD Architects.
Shenzhen Bay
Square Waterfront,
Čína. Soutěž 2018.
Vizualizace archív
autorů

Topotek 1,
Burckhardt +
Partner AG.
Nová kantonská
nemocnice Aarau,
Švýcarsko. Soutěž
2019. Vizualizace
archív autorů

ATP/Sontowski &
Partner Group.
Rozšíření
železniční stanice
Nord v Rosenheimu.
Soutěž 2019.
Vizualizace archiv
autorů

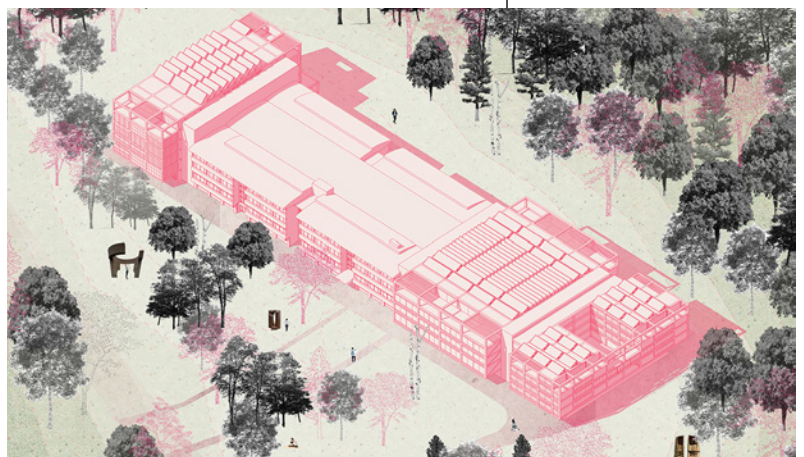
Steven Holl, Fran-
klin Azzi Archi-
tecture, Paul
Arene. Muzeum sbě-
ratelů v Angers,
Francie. Soutěž
2018. Vizualizace
archiv autorů

Young & Ayata,
Landschaftsar-
chitekten Misa-
ko Murata. Jeden
ze dvou vítězných
návrhů na Bauhaus-
-Museum Dessau.
Soutěž 2015
(1. místo obsa-
dil rovněž Gonza-
lez Hinz Zabal).
Vizualizace archiv
autorů

SLLA / Michal
Sullo, Miriam
Lišková.
Art Campus
Vysoké školy
výtvarných umění
v Bratislavě.
Soutěž 2019.
Vizualizace archiv
autorů

Otázky k soutěžím

Zkušenosti členů Pracovní skupiny soutěže (PSS) ukazují, že téměř každá soutěž je velkou výzvou nejen po stránce vlastního tématu a předmětu řešení, ale i z pohledu organizace a vztahu k naplnění podmínek Soutěžního řádu, popřípadě zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ).

V následujícím textu jsem shrnul některé časté dotazy, témata diskusí i zkušenosti z uskutečněných soutěží, které jsou důležitým informačním zdrojem pro zadavatele soutěží, pro porotce i pro samotné soutěžící.

TÉMA: ČKA A SOUTĚŽE

Může ČKA zrušit soutěž?

Nemůže, soutěž může zrušit jen zadavatel, případně Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). ČKA posuzuje soutěže zejména před jejich vyhlášením z pohledu souladu soutěžních podmínek se Soutěžním řádem, tedy vnitřního předpisu Komory. Pro tento účel Komora vydává potvrzení regulérnosti, což je signál pro její členy, že se mohou soutěže účastnit v roli soutěžících, ale i porotců. Naopak platí, že soutěže, která nemá potvrzení regulérnosti, se členové ČKA účastnit nesmí.

Může Komora zasahovat do průběhu soutěže po jejím vyhlášení?

Ze Soutěžního řádu vyplývá, že Komora může odvolat potvrzení regulérnosti v průběhu soutěže, ovšem pouze v případech, kdy se zjistí, že byla při posuzování soutěžních podmínek uvedena v omyl (toto opatření se v praxi neaplikuje). Komora nemá nástroj, jak hlídat průběh soutěže, a je závislá na informacích od soutěžících a porotců. Soutěžící se ovšem o případných problémech v průběhu soutěže dozví až z Protokolu o průběhu soutěže a to je doba, ve které je odvolání regulérnosti dost nelogické a kontraproduktivní.

Soutěžní řád obsahuje institut auditora soutěže, který byl zaveden ve snaze pomoci zajistit odbornost a věcnou správnost úkonů zadavatele a poroty v průběhu soutěží. Auditor má možnost pouze upozorňovat porotu a zadavatele na postupy a úkony, které nejsou v souladu se Soutěžním řádem a se soutěžními podmínkami, a zaznamenávat tyto své připomínky do Protokolu. Zasahovat do činnosti poroty ani zadavatele není oprávněn. Možná to je důvod, že v nedávné historii soutěží víme jen o jediném případě, kdy byl auditor soutěže skutečně jmenován.

Garantuje Komora potvrzením regulérnosti u soutěží o návrh i soulad se ZZVZ?

Komora nemá pravomoc zasahovat do postupů podle ZZVZ. Potvrzení regulérnosti tedy vyjadřuje pouze soulad se Soutěžním řádem, zejména s jeho základními ustanoveními (viz § 7 odst. 10 Soutěžního řádu). V průběhu konzultací a kontroly soutěžních podmínek ovšem členové PSS často upozorňují na nejasnosti a nesprávné aplikace ZZVZ, neboť mají již řadu zkušeností s uplatňováním ZZVZ v soutěžích. Jde však pouze o doporučení; konzultanti ČKA jsou architekti, nikoli právníci, takže tento druh zodpovědnosti nemohou nést.

TÉMA: POROTA

Jmenuje Komora porotu soutěže?

Často se setkávám s obavami zadavatelů, že Komora bude u soutěží diktovat porotu, podmínky či zadání. Výběr a jmenování poroty je výhradním právem zadavatele, stejně jako příprava soutěžního zadání a soutěžních podmínek. Komora pouze s ohledem na svou zodpovědnost vůči svým členům kontroluje soulad se Soutěžním řádem, tedy v případě poroty převahu nezávislých porotců či jejich odbornost.

Pokud si zadavatel neví se sestavením poroty rady, může Komora porotce nominovat. Jde o akt doporučení osob, které mají zkušenost s předmětem soutěže i s vlastním porotováním. Dohoda s porotci je plně v gesci zadavatele.

Je porotce, který je členem ČKA, zástupcem Komory v porotě?

Není. Nezávislí porotci vystupují jako zcela nezávislé osoby, a nemohou tedy zastupovat Komoru. To ovšem nic nemění na tom, že porotci – členové ČKA – jsou při své práci v porotě vázáni vnitřními řády Komory a nesmí je porušovat.

Může být člen výboru pro rozvoj nezávislým porotcem?

Pravidelně se opakujícím dotazem je, zda člen komise rady města či výboru zastupitelstva pro výstavbu, územní plánování, koncepci či rozvoj může být nezávislým porotcem. Nezávislý porotce nesmí mít žádnou pravomoc, ať již rozhodovací nebo konzultační, související s kroky zadavatele před soutěží, v jejím průběhu, ani po ní. Člen poradního orgánu (komise, výboru, grémia apod.), který diskutuje a dává doporučení orgánům zadavatele ve věcech týkajících se předmětu soutěže, tudíž nemůže být nezávislým porotcem, stejně jako jím nemůže být člen zastupitelstva či úředník úřadu obce či města.

Jaké jsou možnosti poroty rozhodnout o cenách a odměnách mimo soutěžní podmínky?

Při rozhodování poroty o cenách a odměnách je velmi důležité dbát na dodržení § 12 odst. 2 Soutěžního řádu. Toto komplikované a zdánlivě nepřehledné ustanovení hovoří o třech možnostech postupu poroty:

1. Porota při hodnocení návrhů došla k závěru, že vybrané návrhy jsou si kvalitativně velmi blízké, a rozhodne 4/5 svých hlasů o tom, že udělí některou cenu dvakrát či dokonce třikrát (např. udělí první cenu a dvě druhé ceny). V tomto případě porota zároveň upraví výši jednotlivých cen, musí při tom ovšem dodržet celkovou částku určenou na ceny v soutěžních podmínkách. K tomuto řešení by měla porota dojít jen výjimečně.
2. Porota došla k závěru, že nastavení cen uvedené v soutěžních podmínkách nevystihuje kvalitativní rozdíly mezi oceněnými návrhy. Pak může 4/5 svých hlasů

rozhodnout o tom, že některou cenu zvýší a zároveň jinou sníží (např. udělí sníženou první cenu a zvýšenou třetí cenu). I v tomto případě porota musí dodržet celkovou částku určenou na ceny v soutěžních podmínkách.

3. Nejkomplikovanější případ je, když porota usoudí, že soutěž je obeslána malým počtem návrhů, jejichž kvalita neodpovídá ocenění. V takovém případě může porota rozhodnout všemi hlasy (jednomyslně), že některou z cen vůbec neudělí (tedy např. udělí jen druhou a třetí cenu). Má pak možnost částku určenou na neudělenou cenu rozdělit a navýšit udělené ceny, popř. odměny nebo ji nerozdělí vůbec. Je třeba mít na zřeteli, že ponížení částky na ceny může být provedeno jen o výši neudělené ceny.

Stejnou možnost má porota v rozhodování o odměnách. Může rozhodnout, že některou z odměn neudělí, v takovém případě rozhoduje 4/5 svých hlasů.

V případě jedné soutěže došlo k tomu, že porota se rozhodla udělit čtyři ceny místo tří. Domnívám se, že výše uvedená ustanovení soutěžního řádu ji k tomu neopravňují a že tento postup nebyl v souladu se Soutěžním řádem a zejména soutěžními podmínkami, v nichž bylo garantováno udělení tří cen.

V případě jiné soutěže porota rozhodla, že nebudou soutěžícím vyplaceny paušální náhrady (skicovné) deklarované soutěžními podmínkami. Zadavatel k tomu vnesl dotaz a ze strany PSS mu bylo sděleno, že v tomto případě porota nemá rozhodovací kompetenci. Paušální náhrady nemají charakter cen ani odměn a o jejich udělení rozhoduje, resp. v soutěžních podmínkách rozhodl, zadavatel.

TÉMA: PODMÍNKY ÚČASTI V SOUTĚŽI

Je z účasti v soutěži vyloučen autor studie týkající se předmětu soutěže, vypracované v minulosti?

Velice častým, a ne příliš snadno řešitelným dotazem je možnost účasti v soutěži v případě, že zájemce zpracoval nebo se podílel na zpracování dokumentace týkající se předmětu soutěže. ČKA zaujímá stanovisko, že z účasti v soutěži jsou v souladu s § 3 odst. 2 písm. a) Soutěžního řádu vyloučeny pouze osoby podílející se na přímo na podkladech týkajících se řešení předmětu soutěže. Pokud architekt participoval např. na zpracování studie nebo projektové dokumentace týkající se předmětu soutěže, aniž by tato práce jakkoliv souvisela s vyhlášenou soutěží, pak se může soutěže bez problémů zúčastnit. Pokud je ale dokumentace průkazně pořízovaná jako podklad pro soutěž, pak je autor takové dokumentace z účasti v soutěži vyloučen.

Je zadavatel oprávněn omezit účast v soutěži požadovanou autorizací?

Toto právo nelze zadavateli upřít, zejména u soutěží o návrh je garantováno ustanovením § 77 odst. 2 písm. c) ZZVZ. Zadavatel musí však zvážit, zda takové omezení nemůže působit diskriminačně, v opačném případě by tím porušil jednu ze základních zásad, na kterých stojí ZZVZ.

V poslední době Komora několikrát řešila omezení účasti v soutěži, jejímž předmětem bylo řešení veřejného prostranství. Ze soutěží byli vyloučeni držitelé autorizace A3, tedy autorizovaní architekti pro obor krajinářská architektura. Komora doporučuje v takových případech neuplatňovat omezení autorizací.

Garance, že následná zakázka bude splňovat odbornou úroveň a bude zhotovena po věcné i právní stránce bezvadně, vyplývá z ustanovení § 5 Profesního a etického řádu ČKA, který ukládá autorizovanému architektovi:

- a) k řádnému výkonu odborných činností, které svou povahou překračují rozsah jeho autorizace, přizvat ke spolupráci osobu s autorizací v příslušném oboru, popřípadě specializaci;
- b) přizvat ke spolupráci dalšího architekta i k činnostem spadajícím do rozsahu jeho autorizace, pokud svou povahou nebo náročností tuto spolupráci vyžadují.

Milan Svoboda
Předseda PS Soutěže

Změny v předpisech a legislativě týkající se soutěže o návrh

Změny Soutěžního řádu ČKA 2019

Valná hromada ČKA na svém zasedání 13. dubna 2019 schválila změny Soutěžního řádu ČKA, které se dotýkají výpočtu částky na ceny a odměny pro soutěžící a vydávání regulérnosti soutěžím ze strany ČKA.

**NOVÝ PŘÍSTUP KE STANOVENÍ FINANČNÍCH
PODMÍNEK SOUTĚŽÍ (§ 12 SOUTĚŽNÍHO ŘÁDU)**

Změna § 12 Soutěžního řádu byla navržena Pracovní skupinou soutěže v reakci na některé zkušenosti ze soutěží v roce 2019. Týká se stanovení výše cen a odměn u projektových soutěží na stavby, kde nová „konstrukce“ výpočtu částky na ceny a odměny zohledňuje složitost stavby.

Dlouhodobě sledovaný princip, že celková suma na ceny a odměny u projektových soutěží na stavby by měla rámcově odpovídat výši honoráře za studii stavby, je stále dodržen. Nadále je také celková výše cen a odměn odvozena od předpokládané výše investice, tedy nákladů na stavbu.

Co je tedy předmětem změny?

Dosavadní úprava § 12 odst. 1 písm. b) stanovovala celkovou částku na ceny a odměny u projektových soutěží architektonických a krajinářských nebo jejich kombinací, jejichž účelem je výběr zhotovitele projektové dokumentace, jako podíl z předpokládaných investičních nákladů stavby (dále jen „investice“) stanovených odborným odhadem ve výši:

- 2 % u investice do 1 milionu Kč,
- 1,5 % u investice 10 milionů Kč,
- 1 % u nákladů 100 milionů Kč,
- 0,5 % u nákladů 1 miliardy Kč.

Ukázalo se, že tato úprava nevyhovuje některým případům investičně nákladných staveb, jejichž náročnost je však nižší. Konkrétním příkladem z roku 2019 byla soutěž na parkovací domy pro Letiště Václava Havla v Praze.

Pracovní skupina soutěže připravila tedy členění odpovídající náročnosti staveb z hlediska projektování i provádění. Vycházela přitom z kategorií náročnosti uváděných v tzv. Kalkulačkách, které se jsou oblíbeným a osvědčeným nástrojem pro ověřování finanční náročnosti staveb a zejména pro stanovení odpovídajících honorářů architektů.

Minimální výše částky na ceny a odměny v soutěži bude tedy vypočítána dle následující tabulky:

- Pro mezilehlé hodnoty investičních nákladů platí, že výpočet výše částky na ceny a odměny bude určen interpolací. Vzhledem k tomu, že kategorie náročnosti nebyly zatím nikde kodifikovány a jsou specifikovány pouze ve zmíněných Kalkulačkách, je součástí úpravy i popis kategorií pro pozemní a pro krajinářské stavby.
- Uvedená úprava dle názoru představenstva a Pracovní skupiny soutěže přispěje ke zvýšení zájmu o soutěže, neboť finanční náročnost soutěží více přibližuje náročnosti staveb. Její nevýhodou je složitější výpočet potřebné částky na ceny a odměny. Zde zadavatelé mohou využít konzultací poskytovaných ČKA. Cílem Pracovní skupiny soutěže je vytvořit specifickou kalkulačku pro výpočet částky na ceny a odměny.
- V souvislosti s popsanou úpravou Soutěžního řádu ČKA si dovolím vyzvat členy ČKA, kteří jsou organizátory a porotci soutěží.

Výpočet částky na ceny a odměny a stejně tak stanovení honoráře architekta na projektové služby nemůže být odpovídající, pokud nejsou (ať již z neznalosti, nebo i záměrně) dobře odhadnuty investiční náklady stavby. Je tedy nutné při projednávání soutěžních podmínek a podkladů ověřit se zadavatelem reálnost uváděného odhadu investice.

Kategorie náročnosti staveb

Kategorie I. – provizorní a dočasně stavby

Pozemní stavby – objekty a zařízení pro údržbu zemědělských pozemků bez napojení na technickou infrastrukturu, oddechové haly a herny, kryté promenády a shromažďovací haly, přístavky, spojovací chodby, jednoduché tribuny, přístřešky, jednopodlažní zemědělské, průmyslové a skladové haly bez jeřábových drah, typizovaných stavebně-konstrukčních systémů bez nároků na zateplení.

Krajinářské stavby – okolí průmyslových, zemědělských staveb, rekultivace těžebních, skládkových a jinak devastovaných ploch, cyklistické a turistické trasy včetně vybavení, krajinářské úpravy.

Kategorie II.

Pozemní stavby – jednopodlažní administrativní a obytné budovy, garáže, skleníky a objekty s jednoduchým standardem technického vybavení a minimálními nároky na profese, jednopodlažní dílny bez jeřábových drah, jednopodlažní zemědělské, vodohospodářské, průmyslové a skladové haly z typizovaných stavebně-konstrukčních systémů, loděnice, vrátnice, šatny, ošetřovny, hudební pavilóny, vícefunkční zemědělské skladovací haly, venkovní bazény se standardním technickým vybavením, veřejná prostranství v nově zastavovaných územích bez nároků na řešení dopravní a technické infrastruktury.

Krajinářské stavby – okolí sportovních a rekreačních areálů, naučné stezky, části příměstských rekreačních zón, příměstské rekreační lesy a parky, lokální biocentra a lokální biokoridory.

Kategorie III.

Pozemní stavby – objekty a zařízení administrativní, ubytovny, penziony, objekty pro bydlení a bytové domy se standardním vybavením a průměrnými nároky, mateřské školy, jesle, základní školy, zdravotní střediska, polikliniky a léčebny dlouhodobě nemocných, jednopodlažní nákupní centra, obchodní pasáže, veletržní a výstavní pavilóny, požární stanice, jednoduchá kulturní zařízení a kina, tělocvičny a sportovní zařízení, patrové garáže, výrobní budovy lehkého průmyslu, tiskárny, chladírny, zemědělské stavby pro chov a ustájení zvířat, veřejná prostranství sídel i v nově zastavovaných územích s průměrnými nároky na řešení dopravní a technické infrastruktury.

Krajinářské stavby – veřejná prostranství sídel, areály obytných souborů a vnitrobloky se standardním vybavením, prostranství občanského vybavení, areály mateřských a základních škol, hřiště pro děti a mládež.

Kategorie IV.

Pozemní stavby – vícepodlažní objekty a zařízení administrativy, objekty pro bydlení s nadprůměrnými po-

žadavky, s méně obvyklými konstrukcemi a s dalšími doplňkovými funkcemi, střední a vysoké školy se speciálními učebnami, laboratořemi a přednáškovými sály, polikliniky, nemocnice, odborné léčebny, rehabilitační, lázeňská a rekreační zařízení s velkou kapacitou a nadprůměrnými nároky, multifunkční obchodní a nákupní centra, hotely a jiná velkokapacitní ubytovací zařízení s nadprůměrnými nároky, správní budovy (banky, spořitelny a podobně), kaple, stadióny a sportovní areály, zábavní a naučná centra, wellness centra, aquaparky, kryté bazény s vodními atrakcemi, kulturní víceúčelová zařízení, obřadní síně a krematoria, oborová muzea a galerie, knihovny, archivy, budovy pro vývoj a výzkum se speciálním vybavením, průmyslové a inženýrské budovy a stavby s náročnými konstrukcemi a speciálním vnitřním vybavením nebo technologií, zemědělské budovy se zvláštní technologií a vybavením, speciální vojenské objekty a podobně, veřejná prostranství sídel s vysokými požadavky na řešení dopravní a technické infrastruktury nebo v obtížné urbanistické situaci.

Krajinářské stavby – areály obytných souborů a vnitrobloky s nadprůměrným vybavením a požadavky, botanické a zoologické zahrady, hřbitovy, ulice a náměstí, pěší zóny a parky celoměstského významu, lázeňské areály, vegetace na konstrukcích, střešní zahrady.

Kategorie V.

Pozemní stavby – objekty a zařízení obytné pro individuální bydlení s nejvyšším standardem, nemocniční areály a nemocniční budovy s nejvyššími nároky a speciálním vnitřním vybavením, univerzitní kliniky, významné a speciální správní budovy (soudy, parlamenty, radnice a podobně), kostely, víceoborová muzea, koncertní haly a divadla, speciální knihovny a archivy výzkumná vědecká a naučná centra, ústavy se speciálními laboratořemi, rozhlasová, televizní a divadelní studia, letiště a dopravní terminály, speciální objekty těžkého průmyslu a energetiky (ocelárny, kovovny, jaderné elektrárny a podobně), veřejná prostranství sídel s náročným městským komunikačním systémem a složitou technickou infrastrukturou s velmi vysokými dopravně technickými nároky ve velmi složité dopravní a urbanistické situaci.

Krajinářské stavby – obnova historických zahrad a parků (objektů), zahradnické výstavy, soukromé zahrady obytného charakteru s nejvyšším standardem.

REGULÉRNOST SOUTĚŽÍ S VÝHRADOU

Další dvě změny soutěžního řádu jsou vyústěním dlouhodobé diskuse nad tím, zda má ČKA být stále velmi striktní ve vymáhání odpovídajících finančních podmínek, nebo zda má být liberálnější a nevykloučovat autorizované architekty z účasti v soutěžích, které nemají odpovídající výši cen a odměn. Oba přístupy mají své zastánce a oba mají výhody a nevýhody.

Výhodou striktního přístupu je, že garantuje dostatečné finanční ohodnocení alespoň vybraným oceněným a většinou též odměněným návrhům. S tímto faktem je spojena atraktivita soutěží a vyšší pravděpodobnost, že soutěž bude obleslána opravdu kvalitními návrhy. Nevýhodou tohoto přístupu je, že omezuje počet soutěží, protože řada zadavatelů, zejména menších měst a obcí, nemá šanci nebo vůli z rozpočtu uvolnit dostatečné finanční prostředky na soutěž. U větších investičních akcí, jako jsou např. větší obytné soubory investované soukromými subjekty,

jsou odpovídající finanční podmínky soutěže spojeny s velmi vysokými částkami (až desítky milionů Kč), které jsou investory považovány za neefektivně vynaložené. Důležité je též vnímat fakt, že soutěž, která není uznána regulérní, je zapovězená členům ČKA, ale na členy ČKAIT nebo na zahraniční soutěžící se restrikce dané vnitřními řády ČKA nevztahují.

Výhodou liberálního přístupu je, že dává větší šanci soutěžit i na „malá“ témata a vytváří předpoklady pro větší uplatnění soutěží jako formy výběru architekta jako zhotovitele veřejné či soukromé zakázky. Takovýto přístup, který není spojen s vyloučením účastníků – členů ČKA – ze soutěží nesplňujících požadované finanční podmínky, by přesunul zodpovědnost za rozhodování o účasti na samotné architektky. Komora by pak měla roli „certifikátora“ soutěží a označovala by soutěže jako odpovídající či neodpovídající podmínkám stanoveným Soutěžním řádem.

Návrh přijatý na valné hromadě 2019 představuje určitý mezistupeň mezi striktním a liberálním přístupem k soutěžím. Soutěžní řád i Profesionální a etický řád nadále zakazují účast členů ČKA v soutěžích, které neobdržely od Komory potvrzení regulérnosti. Soutěžní řád však od roku 2019 umožňuje vydání regulérnosti s výhradou soutěží, které neobsahují finanční podmínky odpovídající § 12 Soutěžního řádu, ale splňují všechny ostatní požadavky na regulérní soutěž.

Ustanovení o potvrzení regulérnosti s výhradou nahradilo možnost vydání výjimky z finančních podmínek dle § 7 odst. 3 Soutěžního řádu, platného do dubna 2019. Na první pohled se může zdát, že se vlastně nic zásadně nezměnilo. Pravdou je, že výsledkem udělení výjimky i udělení regulérnosti s výhradou je potvrzení regulérnosti pro soutěže, které nemají odpovídající výši cen a odměn.

Udělení výjimky dle původního znění ovšem znamenalo jakousi formu odvolání zadavatele vůči postojí Pracovní skupiny soutěže, která odmítla vydat potvrzení regulérnosti pro nedostatečnou výši cen a odměn. Představenstvo pak mohlo „z důvodů zvláštního zřetele hodných, zejména humanitárních“ uznat za regulérní i tyto soutěžní podmínky. Záměrně jsem uvedl citaci ustanovení zrušeného odstavce 3, protože během své praxe v oblasti architektonických soutěží jsem se nesetkal se žádostí o výjimku odpovídající „důvodům zvláštního zřetele hodným“.

Vydání potvrzení regulérnosti s výhradou je oproti původnímu udělení výjimky procesem posuzování soutěžních podmínek, jak probíhal dosud. Je navržen a představenstvem odsouhlasen následující postup:

1. Možnost udělení regulérnosti s výhradou budou navrhovat konzultanti konkrétní soutěže v reakci na navržené nízké ceny a odměny a další aspekty soutěže.
2. Tento návrh bude vždy odsouhlasen celou pracovní skupinou Soutěže (PSS).
3. Při souhlasu PSS s vydáním regulérnosti s výhradou, bude předložen návrh představenstvu, které udělení regulérnosti s výhradou odsouhlasí.

Při odsouhlasení potvrzení regulérnosti s výhradou bude pro PSS rozhodující celkový přístup zadavatele k soutěži a zejména k soutěžícím. Základní podmínkou je samozřejmě splnění všech ostatních požadavků na regulérní soutěž, tedy:

- projednání a schválení soutěžních podmínek porotou,
- zajištění práva účastníků na rovný, transparentní a nediskriminační přístup ze strany zadavatele, včetně práva na řešení rozporů,
- poskytnutí dostatečné doby na vypracování soutěžního návrhu v souladu se Soutěžním řádem ČKA,
- zajištění hodnocení návrhů porotou, která je složena dle požadavků Soutěžního řádu.

Soutěžní podmínky též nesmí obsahovat neoprávněné či diskriminační požadavky týkající se kvalifikace k účasti v soutěži, zejména požadavky na zkušenosti autora či autorského týmu.

Velmi důležitým faktorem bude obsah soutěžního návrhu. Je logické, že u soutěže, která nezaplní požadavky na finanční ohodnocení návrhů, musí zadavatel tento fakt zohlednit v nárocích na soutěžní návrh. PSS bude rovněž důsledně sledovat správné nastavení předpokládaných investičních nákladů a skutečný podíl z těchto nákladů určený na ceny a odměny v soutěži.

Milan Svoboda
předseda PS Soutěže

1
Doporučení je
dostupné na
webových stránkách
ČKA www.cka.cz/cs/souteze/doporuzeni-cka-k-povinne-elektronizaci-v-soutezi-o-navrh

Elektronizace soutěže o návrh a její úskalí

Povinnost elektronické komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v rámci zadávacího řízení se od 18. 10. 2018 vztahuje i na zvláštní postupy zadávání včetně soutěže o návrh. I přesto, že tato povinnost nabyla účinnost téměř před jedním rokem, pro zadavatele, kteří jsou zvyklí přijímat soutěž o návrh v listinné podobě, stále představuje velkou změnu, se kterou ne vždy jsou schopni se vypořádat.

Cílem tohoto článku je poskytnout potenciálním zadavatelům a dodavatelům praktický náhled, jak si se specifiky elektronizace u soutěží o návrh poradit a zadat úspěšně soutěž o návrh prostřednictvím elektronického nástroje, aniž by porušili zvláštní pravidla se soutěží o návrh spojená.

Komunikace prostřednictvím elektronického nástroje v rámci soutěže o návrh přináší jak pro zadavatele, tak pro dodavatele určitá specifická úskalí, se kterými se musí společně vypořádat. Těchto úskalí si byla vědoma i Česká komora architektů, a proto den před nabytím účinnosti povinnosti uveřejnili na svých stránkách svá doporučení, jak se s povinnou elektronizací vypořádat.¹ Autoři článku níže doplňují toto doporučení o své zkušenosti, kterých nabyli v zastupování zadavatelů při administraci soutěží o návrh.

Části návrhu povinně odevzdávané elektronicky

Je nepochybné, že některé části soutěžních návrhů lze podat elektronicky bez větších obtíží a komplikací s tím spojených do budoucna. K těmto částem patří dokumenty prokazující splnění kvalifikačních podmínek (např. čestné prohlášení o splnění základní způsobilosti, výpis z obchodního rejstříku, potvrzení o autorizaci apod.), dále údaje o autorech návrhu, licenční smlouvy mezi účastníky a autory a další dokumenty odevzdávané dosud v obálce „Autor“ a „Kontaktní adresa“. V neposlední řadě je dodavatel v současné době povinen elektronicky podat i portfolia prací v případě, že je zadavatel požaduje.

Grafická část návrhu a modely i kontaktní údaje se odevzdávají v listinné podobě

Naopak grafické části soutěžních návrhů (panely) a případně 3D modely by pro jejich potřebnou barevnou a formátovou kvalitu bylo možné elektronicky zaslat jen v případě, že by zadavatel disponoval velkoformátovou tiskárnou, která by umožňovala tisk panelů v dostatečné kvalitě, avšak ani v takovém případě nepředstavuje elektronické podání panelů ideální stav. Důvod je přitom zcela prozaický. Pokud by měla odborná porota přistoupit k posuzování a hodnocení grafických částí soutěžních návrhů v elektronické podobě, budou soutěžící vystaveni riziku, že jejich návrhy budou zkesleny. Obdobnému riziku jsou pak soutěžící vystavováni i za situace, kdy by elektronicky přijaté návrhy zadavatel následně vytiskl a takto předložil porotě k posouzení a hodnocení. Z výše uvedeného důvodu

tyto části soutěžního návrhu spadají pod výjimky § 211 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (ZZVZ), a požadavek elektronizace se na tyto části soutěžních návrhů neuplatní. ČKA ve svém doporučení k dokumentům, které spadají pod výjimky § 211 odst. 3 ZZVZ, řadí i dokumenty s kontaktními údaji účastníka, autoři článku jsou však přesvědčeni, že v případě dodržení postupu zadavatele nastíněného níže lze i tuto „obálku“ zaslat prostřednictvím elektronického nástroje.

Problémy při kompletování elektronické a listinné podoby návrhu

Rozdělení soutěžního návrhu na dvě části (tj. na část odevzdávanou elektronicky a část odevzdávanou listinně) vede k otázce, jak opět tyto dvě části identifikovat a spojit k řádnému posouzení. Předně lze doporučit, aby byl na obou částech určitý stejný prvek pro účely spárování listinné a elektronické části podání. Jako nejjednodušší spojovací prvek lze doporučit, aby zadavatel v soutěžních podmínkách stanovil, že první strana portfolia (odevzdáváno elektronicky) bude vyobrazovat grafickou část panelu podaného listinně.

Hrozí porušení anonymity soutěžících

Dalším aspektem, se kterým se zejména zadavatel musí vypořádat, jsou některé zákonné podmínky soutěže o návrh, a to zejména požadavek dodržení anonymity podaných soutěžních návrhů pro účely hodnocení poroty (je-li soutěž vyhlášena jako anonymní). Přičemž dle § 148 odst. 4 ZZVZ anonymita musí být zachována až do okamžiku, kdy porota dojde ke konečnému stanovisku. Dodržení podmínky anonymity lze v zásadě nejlépe docílit dvěma způsoby, a to buď registrací účastníka do elektronického nástroje pod fiktivním identifikačním číslem osoby (IČO), nebo tzv. předregistrací na elektronickém nástroji.

Administrativní náročnost registrace soutěžících

Zatímco v případě využití fiktivního IČO² si registraci na profilu zadavatele zajišťuje účastník, v případě předregistrace v elektronickém nástroji vyplňuje profil zadavatele sám zadavatel na základě písemného požadavku účastníků (a zejména z tohoto důvodu eliminuje riziko případného porušení požadavku na zachování anonymity účastníků soutěže o návrh spíše první z uváděných možností postupu).

Bez ohledu na volbu jedné či druhé z výše uvedených možností si účastníci pro účely registrace v elektronickém nástroji nejprve zřizují specifickou e-mailovou adresu, která bude anonymizovaná a založená u provozovatele e-mailových služeb s doménou. com, z důvodu zamezení identifikace zahraničních účastníků (např. ucastnik@gmail.com).

Registrace pod fiktivním IČO

V případě, že zadavatel ponechá další registraci na účastnících (tzn. zvolí postup formou fiktivního IČO), pak se účastníci s e-mailovou adresou založenou výše uvedeným způsobem registrují do zadavatelem zvoleného elektronického nástroje. Všechny údaje zde povinně uváděné vyplňují fiktivním a zejména anonymním způsobem (např. v kolonce název společnosti uvedou místo svého skutečného názvu např. účastník soutěže nebo účastník 1 apod.), popř. zadavatel může předeem určit, jaké unifikované informace mají dodavatelé

při registraci v elektronickém nástroji zvolit (zadavatel tak může v soutěžních podmínkách např. předepsat, že shodný název všech účastníků musí být např. ucastnik_souteze), čímž minimalizuje riziko, že dodavatelé neúmyslně uvedou jako název své firmy údaj, který by nepředstavuje jejich skutečný název, je pro ně charakteristický a lze jej prostřednictvím zvolené alternativy názvu jednoduše ztotožnit. Pokud zadavatel předepíše všem dodavatelům shodné údaje, které mají při registraci do elektronického nástroje povinně uvést, musí dodavatelům ponechat možnost, aby si zvolili jako libovolnou kombinaci osmi čísel fiktivní IČO. Pod tímto fiktivním identifikačním číslem a z e-mailové adresy, kterou si sami dodavatelé zvolili, pak budou podávány všechny elektronické části soutěžních návrhů a v kterékoliv fázi soutěže lze tak veškerá podání od jednoho a téhož dodavatele snadno ztotožnit.

Předregistrace v elektronickém nástroji

V případě předregistrace probíhá registrace účastníků soutěže velmi obdobným způsobem. Dodavatelé, kteří se hodlají účastnit dané soutěže o návrh, kontaktují z jím založené anonymní e-mailové adresy zadavatele a ten jim přidělí již předregistrované údaje v zadavatelem užívaném elektronickém nástroji.

Výsledek registrace je v obou případech stejný, dodavatelé, kteří se hodlají účastnit soutěže o návrh, získávají anonymní účet v elektronickém nástroji zadavatele a jeho prostřednictvím následně podávají ty části soutěžního návrhu, na něž dopadá podmínka elektronizace.

Sestavení podrobných návodů pro registraci a elektronickou komunikaci

Oba výše uvedené postupy mají samozřejmě svá úskalí, ale i nepochybné výhody. U zvolení registrace samotnými účastníky (registrace s fiktivním IČO účastníka) je nepochybnou výhodou odstranění značné administrativní zátěže zadavatele spojené s předregistrací účastníků. Díky vyplnění profilů účastníků se ale na druhou stranu zadavatel vyhně potenciálnímu pochybení účastníka a prozrazení jeho identity, která by nevyhnutelně musela vést k vyloučení účastníka z důvodu nesplnění požadavků, a s tím spojenými kroky procesní obrany účastníka, ke kterým by vyloučení účastníka s nejvyšší pravděpodobností vedlo.

Všechny výše nastíněné požadavky na účastníky je vhodné sepsat do velmi podrobného návodu pro účastníky soutěže o návrh, který bude uveřejněn spolu se soutěžními podmínkami, a tím co nejvíce omezit možné pochybení účastníků při podávání elektronické části soutěžních návrhů. Lze tak uzavřít, že čím větší práci si zadavatel dá s přípravou administrace, tím méně problémů může očekávat při zahájení zadávacího řízení.

Elektronické nástroje nejsou zatím na administraci soutěží o návrh připraveny

V neposlední řadě je třeba upozornit, že bohužel celá řada elektronických nástrojů v současné době není na administraci soutěží o návrh zcela připravena (popř. umožňuje administraci soutěží o návrh, ale již nezajišťuje stoprocentní dodržení podmínky anonymity). Pokud elektronický nástroj sám o sobě neobsahuje platformu pro administraci soutěží o návrh, pak

² Tuto možnost doporučujeme využít až po domluvě s provozovatelem elektronického nástroje.

musí zadavatel v elektronickém nástroji zvolit co nejvhodnější druh z nabízených druhů zadávacího řízení,³ a při přípravě elektronické administraci soutěže pak postupovat ve větší kooperaci s provozovateli elektronických nástrojů, a to nejen z důvodu pravděpodobně potřebného dočasného navýšení datové kapacity profilu zadavatele, o kterém se zmiňuje doporučení ČKA, ale i zvolení nejvhodnějšího postupu, příp. i zpřístupnění demo verze profilu, ve kterém by si zadavatel mohl sám vyzkoušet různé nastavení profilu nebo pořídit screen nástroje a obrázky použít pro názorné ukázání postupu v pokynech pro účastníky, jim zasláné.

Zadavatelé se snaží v pravidlech neztratit a formálně nepochybit

S rostoucím množstvím zadávaných soutěží o návrh se ale i elektronické nástroje budou muset více administraci soutěží o návrh přizpůsobit, a je tak pravděpodobné, že s rozrůstající se praxí se postupně i samotná administrace soutěží o návrh bude zjednodušovat a stávat se uživatelsky příznivější. V meziobdobí se buď zadavatelé stanou průzkumníky neprobádaného území elektronického zadávání soutěží o návrh, a pro ty méně dobrodružné je zde možnost využít služeb společností, které se již do průzkumu neznámého území pustily, a mohou tak pomoci se v pravidlech neztratit.

Kamila Kulhánková
Havel & Partners, s. r. o., advokátní kancelář

3
Jako vhodný lze zvolit např. jednací řád s uveřejněním, i přes určité rozdíly od soutěže o návrh v pojmosloví.

Bjarke Ingels
Group / BIG
Architects. ZEVO
Amager Bakke
v Kodani. Soutěž
2011, realizace
2018. Foto archiv
Amager Bakke

David Chipperfield.
Nové muzeum
v Berlíně. Soutěž
1997, realizace
2009. Foto David
Chipperfield
Architects

Dominique
Perrault. Fran-
couzská národní
knihovna. Soutěž
1989, realizace
1996. Foto es.wi-
kiarquitectura.com

Caruso St John Architects. Zemska banka v Brně, Německo. Soutěž 2011, realizace 2016. Foto Hélène Binet

Peter Eisenman. Památník holocaustu v Berlíně. Soutěž 1997, realizace 2005. Foto Silver Spoon, CC BY-SA 3.0, wikipedia.org

Lahdelma & Mahlamäki. Muzeum dějin polských židů ve Varšavě. Soutěž 2005, realizace 2013. Foto Wojciech Kryński

Interaktivní formy architekto- nických soutěží

Soutěžní workshop a soutěžní dialog jako ideální forma výběrového řízení pro složité záměry

Jedním ze základních předpokladů kvalitního výsledku architektonického či urbanistického záměru je kvalitní projektant. Neméně důležitý je samozřejmě také kvalitní klient, kvalitní záměr, či například kvalitní společenské prostředí, do kterého architektonický záměr vstupuje.

Zde se ale zabýváme způsobem, jak zajistit výběr kvalitního projektanta a kvalitního návrhu. V první řadě je nutné přesvědčit klienty, veřejné i soukromé, aby porozuměli zásadní důležitosti kvalitního architekta - jakkoli to zní jako samozřejmost, realita je ve skutečnosti ve většině realizovaných projektů jiná. A také jim ze strany odborné architektonické obce pomoci ve způsobu, jak ho nalézt.

Existuje široká škála možností, ale velká část z nich téměř není využívána. Pokud se bavíme o veřejných zakázkách, je samozřejmě nutné sladit výběr se Zákonem o zadávání veřejných zakázek. I ten ale umožňuje širší okruh variant než těch pár, které jsou při architektonických zakázkách využívány stále dokola. Důvodů bude více. V první řadě je to strach z postihu a z něj plynoucí alibismus – žijeme v době, kdy úředník a politik nejsou hodnoceni za kvantitu a kvalitu výsledku, ale spíše sledování, jaké udělali chyby, a to zejména formálního charakteru. Kdo neudělá chybu, vítězí, i kdyby po něm nezůstal žádný konstruktivní výsledek. Stejně tak je na vině pohodlnost ve využívání zaběhlých postupů, které jsou navíc, i z důvodů výše, pochopitelně bezpečnější. Hledání nových přístupů je práce navíc, kterou nikdo neocení, stejně jako jejich učení se.

Veřejní zadavatelé se proto stále pohybují v osvědčené dvojici: výběrové řízení (častěji stále pouze na základě nabídnuté ceny, i když v poslední době naštěstí přibývají i výběrová řízení, kde je hodnoceno také kritérium kvality) a soutěží o návrh.

Klíčový je výběr dobrého projektanta

Rozhodnutí o využití nejhodnějšího způsobu výběru zhotovitele (architekta) je přitom klíčovým okamžikem ovlivňujícím budoucí výsledek realizovaného díla. Nejde totiž paušálně říci, že některý ze způsobů je obecně nejlepší, a je zapotřebí ho vybrat (či vytvořit) na míru konkrétnímu záměru. Záleží především na charakteru záměru, ale také na času a penězích, které jsou k dispozici.

Architektonická soutěž o návrh je nejnývostnější, ale také nejnáročnějším způsobem zadání. U významných, zejména veřejných budov a oblastí by měla být samozřejmostí. Obecně ale přesto není vždy paušálně nejhodnější řešením. Ideální je v případě, kdy je předem možné vytvořit dostatečně konkrétní zadání a kdy je toho zadavatel schopen. To předpokládá, že jsou uspokojivě vyřešeny všechny související determinanty (urbanistické, dopravní, technické apod.), že zadavatel má jasno v otázkách funkce, nákladů a objemu a hledá skutečně jen vhodnou formu, a především, že na zadání je předjednána nutná shoda se všemi dotčenými aktéry, tj. stakeholdery, klíčovými státními, městskými a samosprávnými orgány i laickou a odbornou veřejností. Pokud tomu tak není, architekti v rámci soutěže o návrh již nemají šanci žádnou z těchto podmínek sami dohnat – jednak kvůli anonymitě, jednak k tomu nemají ve fázi soutěže dostatečný mandát, a výsledkem, který je bohužel častý, je pak vítězný návrh, který je sice v ideální rovině výtečný, ale nebude nikdy zrealizován, protože včas nezohlednil některou z determinant, která může být neslučitelná s jádrem konceptu vítězného návrhu. Kromě komplexně vyřešeného zadání je předpokladem dobrého výsledku architektonické soutěže o návrh také vysoce odborné kvalitní porota, což je také stále spíše výjimkou než samozřejmostí, přičemž kvalifikací odborností je především zkušenost z obecně oceňované vlastní tvorby, ať už architektonické či teoretické praxe, nikoliv nominování na základě funkcí apod. Součástí kompetence

odborné části poroty je také vědomí zodpovědnosti – její role je být službou zadavateli, nikoli exhibicí ega ani formální administrativní dokonalosti. A její zodpovědností je vybrat zadavateli návrh nejen ideálně nejlepší, ale především realistický a realizovatelný.

Soutěžní workshopy pomáhají definovat zadání a nalézt shodu

Doposud málo využívanou formou výběru kvalitního návrhu a zhotovitele je soutěžní workshop. Z hlediska zákona o zadávání veřejných zakázek se může jednat o různé formy výběrového řízení, například soutěžní workshop nebo výběrové řízení se soutěžním dialogem, smyslem tohoto textu nicméně není rozbor právních aspektů, ale spíše poukázání na vhodnost různých typů výběru pro různé architektonické a urbanistické úlohy.

Soutěžní workshop (či výběrové řízení se soutěžním dialogem, kde navrhování probíhá formou workshopů) je účelný tam, kde – stejně jako u soutěže o návrh – nechceme přistoupit k přímému výběru zhotovitele, ale k výběru přes architektonický návrh. A je vhodný právě tam, kde z nějakých důvodů není možné připravit v dané fázi komplexní zadání (viz výše).

Sama jsem stála u přípravy dvou soutěží formátu workshopu ze strany zadavatele v rámci KVP IPR – Revitalizace Karlova náměstí a Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a širšího okolí, a spolupracovala jako předsedkyně poroty u soutěžního workshopu Mlýnský ostrov pro město Pardubice. V případě Karlova náměstí se jednalo o výběrové řízení se soutěžním dialogem, u Mlýnského ostrova v Pardubicích a Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a širšího okolí pak šlo o klasické soutěžní workshopy.

Soutěžní workshop na Císařský ostrov v Praze

Výše uvedené důvody vedly Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy k rozhodnutí zvolit pro vypracování Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova a širšího okolí formát soutěžního workshopu. Císařský ostrov je cenným krajinným celkem města, v němž se v současnosti střetává široké množství zájmů. Kromě rekreačního využití, zahrnujícího kromě přírodní rekreace také sportovní a zábavní areály, jsou to nároky na dopravní a technickou infrastrukturu areálů, dopady existující čistírna odpadních vod včetně nově budovaného rozšíření vodní linky, úpravy související s ochranou proti povodním či ochrana cenných přírodních hodnot. Kromě toho se v něm prolínají různé zájmy městských částí, hlavního města, státní správy, soukromých vlastníků i obyvatel. Svoji polohou i potenciálem je ideálním místem pro budoucí správu formou jednotného příměstského parku. Jedná se o území vyžadující celkovou koncepci rozvoje, přesto záměry v území nebyly dříve nijak koordinovány. Soutěžní workshop byl ideálním způsobem přípravy prvního dokumentu takovéto koncepce, umožňujícím zapojení všech aktérů a vytvářejícím prostor pro dialog, který jediný může vést k vyvážení rozdílných zájmů. Součástí bylo hledání kvalitního týmu, v němž důležitou roli kromě architekta hráli i další odborné profese, zejména dopravní inženýr a krajinář.

Soutěžní workshop Mlýnský ostrov v Pardubicích

V soutěžním workshopu Mlýnský ostrov Pardubice hledalo město zhotovitele regulačního plánu území. Předmětem workshopu byl koncept a koncepční studie rozvoje řešeného území. I zde pomohl vzájemný dialog aktérů – města, památkové péče, majitelů pozemků a budov, veřejnosti, apod. s architekty, ujasňovat si limity a potenciály území a možné způsoby sladění všech představ a požadavků. V rámci jednotlivých setkání a prezentací soutěžních týmů bylo patrné, jak mezi zástupci města, díky představení množství variant urbanistických a architektonických přístupů, teprve postupně dozrává názor na jejich vhodnost pro obecný program města.

Pilotní projekt soutěžního dialogu – revitalizace Karlova náměstí v Praze

Soutěžní dialog na revitalizaci Karlova náměstí myslím lze, i vzhledem k rozsahu a významu, označit za pilotní projekt tohoto formátu výběrového řízení. Po výběru účastníků na základě návrhů profesního přístupu probíhal dialog formou setkání architektonických kanceláří s komisí, přizvanými experty a hosty z řad odborníků, státní správy, samosprávy či stakeholderů. Na začátku měly architektonické kanceláře možnost se všemi společně diskutovat cíle revitalizace náměstí, omezení, požadavky jednotlivých aktérů či navazující záměry. V dalších kolech postupně představovali své návrhy a dostávali zpětnou vazbu od komise a přizvaných expertů. Rozhodnutí o postupu účastníků do dalších fází a konečné rozhodnutí pak byly kompetencí komise, složené podobně jako poroty architektonických soutěží.

Revitalizace Karlova náměstí je typickým příkladem situace, pro kterou je soutěžní dialog, případně soutěžní workshop ideální forma, v tomto případě vhodnější než architektonická soutěž o návrh. Střetávalo se zde totiž extrémní množství náročných a protikladných požadavků – v oblasti památkové péče, ochrany zeleně, dopravních nároků (individuální dopravy, městské hromadné dopravy, cyklistů, pěších), požadavků městské části na způsob využívání náměstí, apod., které vzájemně nebylo možné sladit do společného zadání, navíc takového, jež by ponechávalo ještě nějaký prostor pro celkově kvalitní architektonické řešení. A právě soutěžní dialog umožňuje upřesňovat zadání ve spolupráci zúčastněných architektonických týmů, komise, přizvaných expertů a dalších aktérů.

Konečný návrh tak není pouze ideálním návrhem architekta, vznikajícím anonymně, utajeně a bez možnosti komunikování, za dveřmi ateliéru, ale především výsledkem opakovaných diskusí, při kterých muselo dojít nejen k nalezení shody mezi představami architektů a ostatních aktérů, ale především vzájemně mezi jednotlivými aktéry, a to zejména těmi, kteří se následně budou k projektu vyjadřovat ze zákona, tedy zástupci státní správy a samosprávy. V tom totiž spočívá úskalí přípravy zadání složitých projektů, kde jednotliví aktéři často trvají na svých podmínkách, které jsou ovšem v rozporu s podmínkami druhých, anebo je nejsou schopni formulovat, protože si jednak neuvědomují svoji roli v celé komplexnosti problému, jednak nedokáží (a ani nemusí dokázat) vymodelovat si různé možné podoby návrhů řešení, a proto pro jistotu restriktivně eliminují předem vše, co si pouze neumí představit.

Všichni aktéři se stávají spoluvůrci zadání

V případě Karlova náměstí se ukázalo, že pokud se všichni aktéři sejdou i s architekty a zadavatelem u jednoho stolu, situace je jiná. Já osobně toto zjištění považuji za nejpřínosnější zkušenost tohoto soutěžního dialogu. Na jednotlivých setkáních se ukázalo, že tam, kde zástupci jednotlivých aktérů (odborníci magistrátu, NPÚ, Policie ČR, TSK, odborníci městské části atd.) mají možnost být aktivními spoluvůrci zadání a v podstatě i soutěžního návrhu, kde slyší i argumenty jiných aktérů – často rozdílné, kde je patrný nadřazený cíl celkové kvality, a tedy i hierarchie mezi celkovými a dílčími zájmy, a kde si uvědomí, na jak komplexní problematice se podílejí a jaká z toho plyne zodpovědnost (ale i radost ze spolupodílení se na kvalitě) – tam náhle (alespoň pro danou chvíli) mizí tak častá atmosféra souboje a je nahrazena ovzduším konstruktivní spolupráce na společném díle.

Role komise u soutěžního dialogu a workshopů není stejná jako u soutěže o návrh

Za další pozitivní zkušenost bych označila cestu, kterou jsme jako zadavatel zvolili, a sice maximální otevřenost v komunikaci. Snaha vyhovět formálně všem požadavkům zákona, předpisům ČKA apod. totiž v mnoha případech vede k situacím, že ač zadavatel ve skutečnosti jedná správně, a ví, že jedná správně, přesto se z formálních obav někdy uchyluje k pojmenovávání věcí jinými jmény, než jak jsou. To jsme se snažili nedělat a myslím, že se to nakonec vyplatilo a odrazilo ve všeobecné atmosféře důvěry, včetně zúčastněných architektonických kanceláří.

Pokud bych měla na základě zkušenosti definovat některou z oblastí, kde by bylo možné se pro příští soutěžní dialogy poučit, co naopak vylepšovat, pak by to asi byla práce komise (jejíž jsem sama byla řádnou členkou), resp. pochopení její specifické role, zejména ze strany členů, která není stejná jako u architektonické soutěže o návrh. I když z hlediska odbornosti a kompetencí je komise porotě architektonické soutěže o návrh podobná, její rozhodování by podle mne mělo v případě soutěžního dialogu mnohem více než individuální názor jednotlivých členů komise reflektovat všechny relevantní a přijatelné názory, které zazněly z řad přizvaných expertů a hostů. Smysl workshopových setkání totiž není jen ve spoluprovození zadání a ovlivňování soutěžních návrhů v průběhu, ale i promítnutí výsledných názorů do rozhodování komise o vítězi.

Pavla Melková

Architektka, teoretička, pedagožka. Partnerka a spoluzakladatelka MCA atelier s.r.o., vedoucí předmětu Koncept a interpretace na FA ČVUT, zakladatelka Kanceláře veřejného prostoru na IPR, kde nyní působí jako místopředsedkyně Gremiální rady a odborný poradce

Rehwaldt
krajinnáři
architekti ve
spolupráci
s BY Architects
+ PD FILIP.
Vítězný návrh na
revitalizaci parku
na Karlově náměstí
v Praze. Soutěžní
dialog, 2017-2018.
Situace z archivu
autorů

Petr Pelčák, Martin Jireš, Jan Kubát, Marcela Uřídilová (vedoucí projektu), Miroslava Zadražilová, Eva Wagnerová, Václav Malina, Milošlav Šindlar. Vítězný soutěžní návrh – Koncepce celkového krajinářského řešení Císařského ostrova v Praze a jeho širšího okolí. Soutěžní workshop, 2015. Situace archiv organizátorů

UNIT Architekti. Vítězný soutěžní návrh – Mlýnský ostrov v Pardubicích. Soutěžní workshop, 2016. Vizualizace archiv organizátorů

Design & build – hrozba, nebo přínos?

Model zadávání projektu i stavby známý pod zkratkou Design and build (D & B) u nás není příliš známý a používaný. A to u privátních ani veřejných investorů. O jeho skutečném přínosu stále probíhají diskuse.

Některé organizace, jako je například Česká rada pro šetrné budovy, nicméně tento model metodicky podporují a někteří veřejní zadavatelé jej zkoušejí. Typicky se používá pro infrastrukturní projekty, jako jsou Nová vodní linka v Praze (rozšíření čistírny odpadních vod) nebo Velkokapacitní zásobníky na pohonné hmoty Loukov pro Čepro. V nedávné době se ale objevil i u několika veřejných staveb, například u nové budovy radnice v Praze-Radotíně a Praze-Modřanech, přičemž ani jedna se zatím nestaví. Nebo rozestavěná a chátrající budova nové radnice Prahy 8. Podle mé dosavadní znalosti je to spíše anglosaský model, který je v kontinentální Evropě méně rozšířený. Mám z něj obavu, neboť mám za to, že zásadně omezuje pravomoci architekta včetně jeho kontrolní role v trojúhelníku zadavatel – zpracovatel projektu – dodavatel stavby.

Architekt se stává subdodávkou stavitele/developeru

V úvodu k Metodice zadávání výstavbových modelů metodou Design and Build se na webu České rady pro šetrné budovy píše: „D & B je metodou dodávky výstavbových projektů, která je charakteristická tím, že odpovědnost za zpracování projektové dokumentace projektu, a tím i za celkovou kvalitu provedení je přenesena zcela nebo částečně na zhotovitele stavby. Objednatel (zadavatel) obvykle specifikuje ve svém zadání pouze účel, standardy, rozsah a výkonová kritéria plnění.“ Podobně o metodě píše třeba Asociace pro rozvoj infrastruktury.

Je tedy zřejmé, že se celý investiční záměr soutěží na začátku jen se zadáním. Co všechno může zadání na začátku obsahovat, je právě první klíčovou otázkou relevantnosti této metody. Jak nastavit vztah, v němž je na počátku minimum znalostí výsledku díla. Jistě, dá se napsat: chceme 8 tříd pro 200 dětí a tomu odpovídající zázemí včetně školní jídelny. Podle čeho ale pak budou uchazeči vybíráni? Podle výkladu zákona o zadávání veřejných zakázek právě u metody D & B neplatí povinnost nepoužívat jako jedině kritérium nejnižší nabídkovou cenu.

U modelu D & B lze soutěžit pouze o nejnižší nabídkovou cenu

U takové zakázky pak extrémní důležitosti nabývá smlouva a nastavení procesů během celého průběhu zakázky. Jak se odsouhlasí studie? Jaký vliv bude mít zadavatel na další projekční fáze? Jak nastavit systém změn? Nebude nakonec zadavatel v kleštích dodavatele, který bude jakoukoliv změnu projektu odmítat a ohrožovat výsledný termín – často limitovaný dotačním titulem? Jak má zadavatel definovat standardy pro soutěžící, aniž by se předurčil návrh – v Kč na m²? Na straně zadavatele i dodavatele musí být silné právní týmy. Jak se při výběru dodavatele „všeho“ může zo-

hlednit kvalita návrhu, urbanistické souvislosti, inovativnost, kvalita provozního řešení? Není tak v podstatě nemožné rozhodovat podle kvality a vše se omezuje na kvantitativní kritéria (cena, smluvní záruky...)?

Diskutabilní posuzování kvality návrhu

Zřejmě je možné kritérium kvality nějak inkorporovat do výběru i posuzování návrhů. Návrhy ale nepodávají architekti, nýbrž developeři/stavební firmy. Kdo je pak autorem, kdo za návrh odpovídá, kdo jej posuzuje a s jakým vztahem k ceně, která podle všeho bude u D & B vždy převažující kritériem? Právě navrhovaná cena pak jako hlavní kritérium převáží. Česká rada pro šetrné budovy hovoří také o energetických kritériích – nicméně mám za to, že upsat se k jejich splnění asi není nijak velký problém a těžko se může ještě před studií soutěžit v tom, kdo má energeticky úspornější provoz. Právě to, že účastníkem výběrového řízení je developer/stavební firma, a nikoliv architekt, limituje otevřenost takové soutěže. Architekti čekají na oslovení od developerů. Někdy nepochybně může jít o dlouhodobou spolupráci. Vždy ale počet developerů limituje počet soutěžících.

Požadavky na kvalifikaci týmu omezují počet uchazečů o zakázku

Vzhledem ke spojení i se soutěží na dodávku stavby jsou kvalifikační požadavky poměrně náročné a opět radikálně zužují volný trh soutěžících. Pro malé a začínající architekty zde není v podstatě žádná šance na účast. Veřejný zadavatel většinou předpokládá, že nemusí jako u klasické architektonické soutěže za nabídky, i kdyby obsahovaly návrhy, nic platit. Architekt tak je zcela v područí developera. Navzdory proklamacím je podle mne celý systém nastaven proti inovacím, vede k zavedeným a prověřeným návrhům a postupům. Není proč riskovat.

Vyloučení přímého vztahu a odpovědnosti mezi projektantem a zadavatelem

Projektant pracuje pro dodavatele celého díla. Jak bylo řečeno výše, může být do procesu na počátku vtažen, pokud je součástí výběrového řízení i posuzování návrhů. Vždy je ale na straně developera a je podporován v řešeních, která povedou k nízkým investičním nákladům, nikoliv k dlouhodobě úspornému a kvalitnímu řešení. Mám za to, že u nás a v kontinentální Evropě je zaveden systém, kdy architekt pracuje pro zadavatele a s ním vyladí projekt. O jeho realizaci pak soutěží stavební firmy a architekt na straně zadavatele kontroluje průběh výstavby. Vyloučením této podstatné role se nejen upozaďuje vliv architekta na výsledek, ale dokonce se zvyšuje i korupční riziko. Dvoustranné dohody jsou oproti těm trojstranným jednodušší v dobrém i ve zlém.

Využívání metody Design and Build umožňuje zákon, a veřejní zadavatelé ji proto mohou využívat u všech druhů veřejných zakázek. Rizika v podobě komplikovaných smluv, omezení volného trhu, omezení inovativních řešení, zmenšení kontroly nad veřejnými zakázkami, snížení významu profese architekta a omezení možnosti vybírat podle kvality jsem se pokusil vyjmenovat. Nyní je tak jediné možné pečlivě projekty zadané systémem Design and Build sledovat a porovnávat s tradičním trojstranným vedením veřejných zakázek. K tomu si dovoluji všechny kolegy architektky vyzvat.

Petr Lešek
Člen PS Soutěže

Navazující jednací řízení

Postup v jednacím řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh

Jednací řízení bez uveřejnění (JŘBU) představuje cestu, jak využít výsledky soutěže o návrh při zadávání veřejné zakázky na služby spočívající ve zpracování projektové dokumentace a další služby s tím související (§ 65 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek – ZZVZ). Použije se při zadávání podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky; níže popsaný postup může zadavatel užít rovněž v případě zadání zakázky malého rozsahu v návaznosti na architektonickou soutěž (případně použít některé jeho prvky). Podrobnosti k procesu vedení JŘBU nejsou ZZVZ řešeny, což poskytuje zadavatelům značnou míru volnosti, současně však také nejistoty.

Podmínkou užití JŘBU v návaznosti na soutěž o návrh je skutečnost, že zadavatel soutěže o návrh v soutěžních podmínkách soutěže uvedl úmysl zadat veřejnou zakázku na služby účastníkovi soutěže, který bude v jejím rámci vybrán. To může mít formu popisu účelu soutěže o návrh např. ve znění: „Účelem a posláním soutěže je nalézt a ocenit nejvhodnější řešení předmětu soutěže, která splní požadavky zadavatele, obsažené v těchto soutěžních podmínkách a v soutěžních podkladech a vybrat účastníky, s nimiž bude v jednacím řízení bez uveřejnění v souladu s ustanovením § 143 odst. 2 a § 65 Zákona zadavatel jednat o zadání následné zakázky“, jak uvádí vzorové soutěžní podmínky soutěže o návrh. Není-li si zadavatel budoucím postupem v JŘBU v okamžiku sestavování soutěžních podmínek soutěže o návrh jistý, je vhodné uvést, že JŘBU vedeno být může, namísto obratu, že vedeno bude. Zadavatel sice není povinen vést JŘBU ani v druhém případě (lze dovodit z možnosti zadavatele JŘBU zrušit z jakéhokoliv důvodu – viz § 127 odst. 3 ZZVZ), je však korektní účastníky soutěže v soutěžních podmínkách předem upozornit na eventualitu, že vedeno nebude.

Lhůta pro vypsání JŘBU po ukončení soutěže o návrh není stanovena

Zákon nestanoví lhůtu, v níž musí být JŘBU po ukončení soutěže o návrh zahájeno. V praxi se objevují i řízení zahájená s odstupem několika let. To není vyloučené, je však třeba přezkoumat aktuálnost samotného soutěžního návrhu ve vztahu k legislativě, vydané územně plánovací dokumentaci a reálnému stavu.

Jednání s autory oceněných (vybraných) soutěžních návrhů

Zákon uvádí, že zadavatel může v JŘBU zadat zakázku účastníkovi soutěže, jehož návrh byl vybrán. Za vybrané návrhy je třeba považovat návrhy oceněné v soutěži o návrh v souladu se soutěžními podmínkami (návrhy umístěné na 1.–3. místě), s jejichž autory je třeba jednat postupně podle umístění v soutěži o návrh, nevedou-li soutěžní podmínky, že se bude jednat pouze s vítězem soutěže. To nedoporučujeme, jelikož se tím zadavatel předem zbytečně omezuje. Nedohodne-li se s vítězem soutěže na uzavření smlouvy, nemůže pak nijak zúročit náklady a energii vložené do jejího uspořádání.

Postupné jednání s účastníky

V JŘBU doporučujeme jednat s oceněnými účastníky soutěže postupně, podle pořadí umístění (nejprve s prvním, pouze v případě neúspěchu s druhým a pouze i druhého neúspěchu se třetím účastníkem soutěže o návrh). Vedení JŘBU tímto způsobem umožňuje nejlépe reflektovat kvalitu soutěžních návrhů vyhodnocenou odbornou porotou soutěže.

Souběžné jednání s účastníky

Alternativou je vedení jednoho souběžného jednacím řízení se všemi oceněnými účastníky. Problémem tohoto postupu je možný rozpor se základními principy zákona, konkrétně zásadou rovnosti a zákazu diskriminace, která spočívá ve snaze srovnávat nesrovnatelné, jež tento postup nutně provází. Zadavatel musí ke srovnání nabídek účastníků v takovém případě stanovit jednotná hodnotící kritéria, což je problematické. Užití umístění v soutěži jako hodnotícího kritéria bylo v minulosti označeno za diskriminační; totéž se týká

dalšího nutného kritéria – výše nabídkové ceny. Vzhledem k tomu, že každý z týmů nabízí výši honoráře za zpracování jiného projektu, je zřejmé, že týmy s projektem složitějším jsou předem znevýhodněny před týmy s projekty jednoduššími. Srovnávat bez diskriminace nelze ani investiční a provozní náklady plánované budovy, které mohou být u oceněných soutěžních návrhů výrazně odlišné, a to v částkách násobně převyšujících rozdíly v nabídkách na zpracování projektu. Tento postup tedy nedoporučujeme. Vyhnout se mu nelze v těch případech, kdy porota v soutěži nevybere jediného vítěze.

Odeslání výzvy vybraným účastníkům

Průběh JŘBU není zákonem závazně upraven; níže popisujeme postup, který považujeme za optimální. Ve srovnání s předchozí právní úpravou, která pro zahájení JŘBU požadovala oznámení formou písemné výzvy s předepsanými náležitostmi, je úprava v ZZVZ volnější, když uvádí, že JŘBU se zahajuje odesláním výzvy k jednání, výzvy k podání nabídek nebo zahájením jednání s dodavatelem. Zadavatel nemusí zpřístupnit informaci o konání JŘBU veřejnosti. V případě jednání s jediným dodavatelem doporučujeme dodavateli odeslat jednoduchou výzvu k jednání, jejíž přílohou může být návrh smlouvy. Ve výzvě by přitom mělo být uvedeno, že všechna smluvní orientační představa o tom, co bude zadavatel v řízení požadovat a měl možnost jej předem konzultovat se zainteresovanými osobami či právníkem.

Předmět jednání účastníka se zadavatelem a okruhy diskuse

Na jednání zadavatel zpravidla přichází s určitou představou o průběhu plnění zakázky. Ta by měla být dostatečně informovaná a konzultovaná např. se členy poroty proběhlé soutěže. Předmětem jednání jsou tak pravidelně následující okruhy: honorář účastníka a platební podmínky, investiční náklady stavby, termín a způsob plnění, záruky a výše pojištění. Informaci o maximálním budoucím honoráři může zadavatel požadovat již v průběhu soutěže o návrh. Tímto údajem je účastník v jednacím řízení následně vázán, nedojde-li ke změně okolností, která by měla na výši odměny dopad. Zadavatel by si měl vytvořit informovanou představu o adekvátním honoráři, např. s pomocí kalkulačky projektových prací, pomocí které lze nezávisle stanovit hodinovou dotaci na jednotlivé fáze zakázky. Jednat lze také o investičních nákladech stavby, které jsou ovšem do značné míry dané podobou soutěžního návrhu.

Úpravy soutěžního návrhu dle požadavků zadavatele pro účely JŘBU

Není ojedinělé, že zadavatel v JŘBU požaduje úpravu návrhu tak, aby se jeho realizace vešla do nižších investičních nákladů. Tento postup není vyloučený, nicméně je třeba ho uplatnit jen v přiměřené míře; návrh, který bude realizován, musí odpovídat soutěžnímu návrhu, s nímž účastník uspěl v soutěži o návrh. Zadavatelé někdy požadují další úpravy soutěžního návrhu, například o motivy inspirované jinými soutěžními ná-

vrhy ze soutěže. Zde je třeba důrazně upozornit na autorskoprávní ochranu všech soutěžních návrhů. Takový postup by byl možný pouze na základě domluvy s autorem příslušného návrhu formou licenční smlouvy (včetně zajištění autorského dohledu dle autorského zákona a autorem návrhu vybraného).

Přítomnost členů poroty a dalších znalců při JŘBU

Smyslem jednání je rovněž seznámení zadavatele s účastníkem. Jakkoliv není možné jednání ukončit jen na základě nedostatku sympatií, zadavatel samozřejmě může přihlížet k míře, v jaké je účastník v problematice orientován. Z toho důvodu by měl být jednání přítomen zástupce poroty ze soutěže o návrh, který může vznášet doplňující dotazy týkající se provedení zakázky a je schopen na místě posoudit odborné otázky ve smlouvě, v komplikovanějších případech lze přizvat též znalce.

Ukončení JŘBU

Jednací řízení je ukončeno uzavřením smlouvy nebo rozhodnutím zadavatele o ukončení jednacího řízení. V případě neúspěchu v jednání se všemi oceněnými může zadavatel ukončená jednací řízení obnovit. V souvislosti s tím zadavatel může adekvátně upravit podmínky, které byly příčinou neúspěchu jednání v prvním kole.

Eva Faltusová

Postup v jednacím řízení s uveřejněním – při zadávání veřejných zakázek z oblasti architektury a designu

Přemýšleli-li veřejný zadavatel o způsobu, jakým lze získat kvalitní návrh, ať již z oblasti architektury, designu či umění, má dle zákona o zadávání veřejných zakázek několik možností. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (dále jen „IPR Praha“) v loňském roce otestoval proces jednacího řízení s uveřejněním – tzv. „JŘSU“.

Předmětem jednacího řízení s uveřejněním byla výroba prototypu a zpracování výrobní projektové dokumentace nových prvků pražského mobiliáře – zastávkového přístřešku a zábradlí. Po deseti měsících od zahájení zadávacího řízení byla uzavřena smlouva o dílo s designérským studiem Artěl, spol. s r. o. (autorský tým: Michal Froněk, Jan Němeček, Aleš Kachlík, Martin Klavnica).

JŘSU na prvky pražského mobiliáře

1. fáze zahajovací – zadavatel vyzval neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast;
2. fáze „jednací“ – jejím předmětem bylo jednání o předběžných nabídkách (v této fázi docházelo k upřesnění technického zadání a smluvních podmínek);
3. fáze závěrečná – dodavatelé zpracovávali finální nabídku na základě výzvy IPR Praha.

JŘSU probíhá neanonymně a umožňuje tak přímou komunikaci mezi zadavatelem a účastníky řízení, což je cenné zejména u složitějších a komplikovanějších témat, kdy zadavatel není schopen předem stanovit přesné zadání, je zde více zainteresovaných stran (stakeholderů) a je nutné postupovat neanonymně z důvodu potřeby změn návrhů řešení v průběhu řízení. Dalším rozdílem je oproti klasické soutěži o návrh ukončení celého procesu – JŘSU končí uzavřením smlouvy o dílo – v případě prvků mobiliáře upravuje smlouva i licenci k užití designu jednotlivých prvků.

Co největší okruh potenciálních uchazečů

Podmínky, za kterých lze JŘSU užít (ale také soutěžní dialog), stanovuje § 60 zákona č. 134/2016 Sb., zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Samotné řízení bylo zahájeno zveřejněním oznámení

o zahájení na profilu zadavatele. Oznámení obsahuje základní informace o veřejné zakázce a minimální technické podmínky, které musí nabídka splňovat. Zároveň je možné stanovit podmínky kvalifikace, jejichž splnění podmiňuje účast v zadávacím řízení. Zadavatel tak může po dodavatelích požadovat autorizaci či určitou zkušenost s obdobnými zakázkami. V případě zastávkového přístřešku a zábradlí bylo po dodavatelích požadováno pouze prokázání základní a profesní způsobilosti tak, aby byl okruh potenciálních účastníků co nejširší.

Odevzdání předběžných nabídek (konceptu řešení) a snížení počtu uchazečů na šest týmů

Všichni z 19 účastníků, kteří prokázali požadovanou způsobilost k účasti v řízení, obdrželi výzvu k podání předběžné nabídky dle ustanovení § 61 odst. 3 ZZVZ. Pod pojmem předběžná nabídka se skrývá již samotný návrh konceptu řešení zastávkového přístřešku a zábradlí. Účastníci své předběžné nabídky doručili na podatelnu IPR Praha ve stanoveném termínu. Nabídky byly posouzeny z hlediska splnění podmínek kvalifikace a dalších požadavků, které byly stanoveny ve výzvě k podání předběžných nabídek. Následně hodnotící komise, složená ze zástupců zadavatele a odborníků, v souladu s ustanovením § 112 ZZVZ snížila počet předběžných nabídek a vybrala šest nejvhodnějších návrhů řešení. Ty byly na základě zpětné vazby od hodnotící komise dále rozpracovány.

Neanonymní konzultace a představení nabídek

Všech šest vybraných účastníků obdrželo společně s informací o postupu do další fáze řízení také pozvání na konzultaci svých nabídek. Jednotlivé týmy tak měly možnost prezentovat své návrhy řešení přímo zadavateli. Konzultace probíhaly s každým účastníkem zvlášť. V tomto případě je z pohledu ustanovení § 61 odst. 9 ZZVZ a zásad dle ustanovení § 6 ZZVZ důležité, aby zadavatel postupoval nediskriminačním a transparentním způsobem, tudíž aby všichni účastníci obdrželi shodné informace ve stejnou dobu. V této fázi JŘSU také probíhalo jednání o smluvních podmínkách.

Finanční náhrada (skicovné)

V případě potřeby může zadavatel uspořádat jednání opakovaně s cílem zlepšit předběžné nabídky ve svůj prospěch v souladu s ustanovením § 61 odst. 7 ZZVZ. Zadavatel má v této fázi také právo doplnit zadávací podmínky. Je však třeba brát v potaz, že organizace jednotlivých jednání a příprava výzev je pro zadavatele administrativně náročná. Vždy záleží především na povaze předmětu zakázky a vývoji řízení. Po ukončení fáze jednání byla účastníkům odeslána výzva ke zpracování finální nabídky. Součástí odevzdání finálních nabídek byl mimo jiné také fyzický model a podepsaná smlouva o dílo. Všem šesti účastníkům byla za splnění podmínek v poslední fázi a odevzdání fyzického modelu vyplacena finanční náhrada.

Michal Froněk,
Jan Němeček,
Aleš Kachlík,
Martin Klanica
/ Artěl, spol.
s r. o. Vítězný
návrh nových
prvků pražského
mobiliáře. Návrh
2018. Vizualizace
archiv IPR

JŘSU je vhodné především v případech, kdy zadavatel předpokládá upřesňování zadání

Celý proces JŘSU a nabyté zkušenosti lze hodnotit velmi pozitivně. Pro dosažení kvalitního výsledného řešení technicky komplikovanějších prvků, jako je zastávkový přístřešek a zábradlí, byla stěžejní především přímá komunikace s účastníky řízení. Komunikace se týkala jak samotného návrhu řešení, tak i znění smlouvy o dílo. JŘSU tak nabízí veřejnému zadavateli, který si není zcela jist zněním zadání při řešení komplikovaných či technicky náročných témat, spolehlivou variantu, jak dospět ke kvalitnímu výsledku.

Monika Habrová, Lukáš Marek, IPR Praha

Zkušenosti s architekto- nickými soutěžemi

Soutěžení v zahraničí

Sydneyská opera od Jorna Utzona, památník Vietnamské války ve Washingtonu od Maya Lin. Co mají společného? Nizký věk účastníků, sotva nebo vůbec nic postaveného, dokonce nedokončené vzdělání a chybějící autorizaci. Přestože cesta k realizaci těchto projektů nebyla jednoduchá, zapsaly se do historie architektury.

Připomeňme také nedávný úspěch mladých architektů v mezinárodní soutěži na knihovnu v Sydney. Pokud by na Stewartu Hollensteinovi chtěl někdo portfolio, našel by regály v obchodu s botami. Mimochodem mezi návrhy byly i ty pocházející z krajinářských ateliérů. Některé země prostě nevidí smysl škatulkování.

Návrh je buď dobrý, nebo špatný a je jedno, od koho pochází

Přitom nelze říct, že by Austrálie měla nějakou imunitu proti byrokratickým orgánům nebo alibistickým vrtochům úředníků. Profesionální organizace architektů se sice o omezování účastníků soutěží na své členy snaží, ale zákon o hospodářské soutěži jim v tom efektivně brání. Chráněno je pouze označení architekt, nikoliv například architektonický návrhář. Ve spojení s pojišťovnami mají ale profesionální organizace v rukou efektivní donucovací nástroj, kdy nečlen platí podstatně vyšší poplatky. Mimochodem bez kolekce různých nákladných pojistek se nelze v Austrálii ani ucházet o státní zakázku. Situace se v tomto ohledu stále zhoršuje. V nákladech na pojištění je Česká republika zatím téměř rájem.

Když jde o hodně peněz, bohužel se architekti chovají jako zástupci nejstarší profese

Otevřenost se rychle vytrácí, pokud jde o velké investiční projekty. Tam se očekává portfolio prospíkové letišti, galeriemi, muzei, koncertními halami a podobně. Je docela pravděpodobné, že tyto projekty získala firma v době, kdy ještě neexistovala tato alibistická posedlost. A tam, kde jde o peníze, vítězství v soutěži ještě vůbec negarantuje pokračování, jak ukázala například soutěž na Barrangaroo, místo bývalého kontejnerového terminálu přímo u komerčního centra Sydney. Tam se bývalý ministerský předseda doslova vetřel do výběrového procesu a prohlásil, že původní vítězové nejsou kompetentní. Nejenže se komerční plocha proti zadání nakonec v rukou developerského konsorcia téměř ztrojnásobila, ale místo původního parku vzniklo něco daleko potřebnějšího: priapické kasino z pera, či spíše z klávesnic importovaných architektů. Původně požadovaný park tam byl evidentně politickou kamufláží. Dnes je Barrangaroo vertikální houštinou komerčních monokultur obklopených patetickým veřejným prostranstvím. V kuriózním etickém tanci jeden z účastníků užšího výběru, megadeveloper, pak požádal v dalším procesu významného mezinárodního porotce, aby se k němu přidal. Ten to odmítl. Ne tak předseda poroty v jiné urbanistické soutěži v Sydney, který se v následujícím procesu nabídek služeb přidal k týmu, který skončil na čtvrtém místě, a zakázku vyhrál. Proč uvádím tyto detaily? Tam, kde jde o peníze, o hodně peněz, se bohužel profese architektů často chová jako profese nejstarší a je evidentně jedno, o jakou zeměpisnou šířku a délku se jedná.

Otevřenost a inspirativnost zadání se vytrácí

Podívejme se teď trochu na zadání. Zadání jako ta v soutěži, která měla připomenout 200 let francouzské revoluce, jsou dnes téměř nepředstavitelná. Zadání bylo strohé, ale mělo neuvěřitelný náboj. „Překvapte nás“, nic více. Šlo se téměř 750 návrhů z celého světa. I po třiceti letech je publikace vydaná k této soutěži inspirativním čtením. Naneštěstí, s výjimkou soutěží pro soutěže jako např. Bee Breeders, se otevřenost vy-

trácí. Tento typ soutěží se financuje z poplatků soutěžících a má za účel spíše zviditelnění účastníků než realizaci návrhu. Jinak je tomu v sousedním Německu. Tam již léta existují soutěže pro mladé architektky a krajinářské architektky (Arbeitskreis Junger Landschaftsarchitekten) do šesti let po absolutoriu. Nejeden úspěšná kariéra byla nastartována právě takovou soutěží. Tento systematický přístup ke kultivaci talentů u nás zcela chybí.

Podívejme se nyní na domácí půdu. U regulérních soutěží není většina zadání příliš inspirativním čtením. Co můžeme očekávat z rukou právníků, účetních, fosilně přemýšlejících dopraváků a strašpytelských politiků? Přitom zadání by měla být ambiciózní, plná očekávání, lechtající imaginaci. Jen tak mohou vzniknout projekty, které nebudou otiskem jakéhosi pomyslného manuálu technicky kompetentní stejnosti a ztělesněním předvídatelnosti. Jinými slovy nudné.

Problém vidím také v porotách

Proč jsou v soutěžích na veřejná prostranství jen politikové a architekti, případně dopravní inženýři? Kde je sociolog, politický geograf, nebo dokonce filozof? Porotci by současně měli zastupovat celé věkové i názorové spektrum. Problém vidím i v sestavování poroty. Často se pozve jedna superhvězda, která posléze dominuje celé rozhodování. Zde mluvím z osobní zkušenosti jako zástupce jednoho z týmu finalistů soutěže na Federation Square v Melbourne, v níž Daniel Libeskind byl jediným porotcem s portfoliem realizovaných projektů. Zbytek byla jakási homogenní masa technokratů a politiků bez názoru. Ačkoliv je to více než dvacet let, nevzpomínám si, že by se někdo jiný vůbec odvažoval klást otázky. Podobnou situaci jsem zažil i u soutěží, které jsme vyhráli. Ego sice dočasně nabobtná, avšak u ústech zůstane pachuč nedostatečného respektu k porotě, jejíž členové v životě, kromě vrchnostenské servilnosti, nic podstatného nevytvořili. Ale vraťme se k nám. Nechci přilévat zbytečně olej do ohně, ale čtení závěrečných protokolů ve mně vyvolává pochyby o informovanosti některých porot. Mluví se o inovaci, přitom podobná řešení existují ve světě již léta. Citace: „Vítězný návrh představuje nový způsob pohlížení na archetypální motiv kašny“ (soutěž na vodní prvek v Třebíči).

Pod časovým a politickým tlakem

Problém vidím i v nerealisticky krátkých lhůtách ke zpracování. Tendence ukrajovat zpracovatelům čas je zřejmá u mnoha soutěží. Soutěž je oznámena měsíce předem s pravděpodobným termínem vypsání. Ten se často posouvá, a to o hodně měsíců. Výsledkem je časová tíseň a politický tlak. Kde čas brát? Samozřejmě tam, kde neexistuje odpor, to je v termínu zpracování. Přitom jde nezřídka o multidisciplinární projekty s obtížnou koordinací. Není divu, že počet účastníků je pak na hranici únosnosti a pořadatelé jsou zklamání malým zájmem a porota nemá prakticky z čeho vybírat.

A nakonec bych chtěl apelovat na potenciální porotce v soutěžích, aby odmítli účast tam, kde investiční náklady jsou naprosto nerealisticky nastaveny a z toho odvozené ceny ani iluzorně nekompenzují soutěžící za vynaložené úsilí a náklady. (Např. soutěž na Centrální park Černý Most.)

Vladimír Sitta
krajinářský architekt, od roku 1981 má trvalé bydliště v Austrálii

Stavovský soud ČKA řešil pochybení při organizaci užší soutěže o návrh

Stavovský soud ČKA se ve své rozhodovací praxi architektonickými soutěžemi může zabývat buď v rámci disciplinárního řízení vedeného s autorizovanými osobami v souvislosti s jejich porušením vnitřních řádů ČKA, nebo v rámci rozhodčího řízení vedeného na základě návrhu podaného účastníkem soutěže dle Soutěžního řádu ČKA po zamítnutí jeho námitek.

Disciplinární řízení vedené Stavovským soudem ČKA se v praxi obvykle týká případů, kdy:

- autorizované osoby na straně zadavatele (porotci či organizátor) porušily povinnosti stanovené Soutěžním řádem ČKA nebo soutěžními podmínkami;
- autorizovaní architekti se účastnili neregulérní architektonické soutěže.

Z rozhodnutí Stavovského soudu ČKA vydaného v roce 2019

Předmětem řízení byl případ, kdy při užší soutěži o návrh autorizovaný architekt působil jako smluvní partner zadavatele v roli zpracovatele soutěžních podmínek, sekretáře a organizátora soutěže. Tato „kumulace funkcí“ mohla mít pro zadavatele pozitivní efekt, namísto toho však znění soutěžních podmínek vedlo k chybám v průběhu soutěže. Jednalo se zejména o nepřiměřeně krátkou lhůtu pro zaslání rozhodnutí zadavatele o snížení počtu účastníků, která byla uvedena v soutěžních podmínkách a na niž organizátor následně zadavatele dostatečně neupozornil a nezajistil, aby rozhodnutí bylo ve stanovené době přijato a rozesláno. Dále se organizátor bez věrohodného vysvětlení odchýlil od doporučeného znění vzorových soutěžních podmínek vypracovaných Českou komorou architektů v části, kde je uvedeno, že spolu s rozhodnutím o snížení počtu účastníků je zasílán protokol o posuzování žádostí o účast. Neodborným postupem zpracovatele soutěžních podmínek a organizátora tak byl zadavatel vystaven nebezpečí zrušení soutěže v případě, že by byla některým z účastníků napadena a byla přezkoumávána Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

Daniela Rybková

Podpora obcí při přípravě stavebních projektů

Univerzitní centrum energeticky efektivních budov a Fakulta architektury ČVUT v Praze na začátku tohoto roku zahájily projekt Kvalitní a udržitelná veřejná výstavba: funkční specifikace, rozhodování a komunikace ve stavebních projektech. Cílem projektu je zvyšování kvality veřejných stavebních projektů s důrazem na jejich přípravnou fázi.

Výstupem projektu bude metodika a web, které zadavatele provedou postupem přípravy stavebního projektu včetně klíčových rozhodnutí, činností a jejich výstupů a představí nástroje, jež má zadavatel k dispozici. Projekt nabídne knihovnu šablon ke stažení a příklady dobré praxe. Dalším výstupem budou doporučení pro orgány státní správy.

V rámci projektu se zaměřujeme na následující oblasti přípravy projektu:

- procesy a legislativa
- architektonická kvalita a vazba na město
- energetika a vnitřní prostředí
- participativní design a komunikace
- územní ekonomie a ekonomie staveb

V tomto roce se řešitelský tým soustředil na vypracování podkladové studie, která bude základem pro vytvoření vlastní metodiky. Pro vytvoření studie je klíčová komunikace s co největším množstvím relevantních aktérů. Z toho důvodu již letos proběhlo dotazníkové šetření pro obce a série diskusních setkání:

- 31. 5. 2019: Setkání se zástupci obcí a měst pořádané ve spolupráci s Národní sítí zdravých měst, aplikačním garantem projektu.
- 3. 6. 2019: Setkání se zástupci dodavatelů, kterého se účastnili architekti, stavební firmy i dodavatelé technického zařízení staveb.
- 12. 6. 2019: Setkání se zástupci státní správy a neziskových a oborových organizací, kterého se mimo jiné zúčastnili také zástupci ČKA.

Obce mají o dobrou přípravu zakázky na projekt zájem

Řada obcí usiluje o zvyšování kvality projektů. Naráží však přitom nejen na nedostatek vlastních personálních zdrojů, ale například také na nejasný výklad zákona o veřejných zakázkách. Obce si často neví rady s tím, jak nastavit a obhájit výběr na kvalitu a z opatrnosti kladou větší důraz na kritérium nabídkové ceny. Některé obce řeší situaci investic do vlastních interních metodik ve spolupráci s externími odborníky. To samozřejmě znamená dodatečnou finanční zátěž pro danou obec. Pozitivní zprávou je, že obce jsou ochotné sdílet tyto příklady dobré praxe s ostatními, byť na to samy často nemají kapacitu a uvítaly by, kdyby se

Součástí projektu Kvalitní a udržitelná veřejná výstavba je setkávání se zástupci státní správy a neziskových organizací. Foto z akce konané 12. 6. 2019 z archivu autora

sběru a sdílení příkladů dobré praxe v oblasti zadávání stavebních zakázek věnovala nezávislá organizace.

Existence odborníka na straně obce

Projekt kromě detailní analýzy potřeb obcí mapuje také pohled dodavatelů, kteří by kromě zvyšování kvality zadání uvítali také existenci odborníka na straně obce, který by působil jako prostředník pro komunikaci v průběhu přípravy projektu i realizace. Tuto roli v některých obcích již dnes plní městský architekt.

Příkladem dalších témat, která se objevila v diskusi, je role krajů, které by mohly obcím nabídnout metodické vedení a zprostředkování odborných služeb. Dále se diskutovalo například dopad nastavení dotačních titulů a finančních nástrojů na kvalitu projektů.

Dva pilotní projekty analyzující proces přípravy stavební zakázky

V tomto roce budou zahájeny dva pilotní projekty, které umožní analyzovat proces přípravy stavební zakázky v reálných podmínkách. Vzhledem k pozitivní zkušenosti z proběhlých setkání bude tým s přípravou obdobných akcí pokračovat po celou dobu projektu. Zároveň budou probíhat individuální rozhovory. Pokud máte zájem zapojit se do diskuse v rámci projektu, můžete napsat na tomas.vacha@cvut.cz.

Projekt je financován s podporou Technologické agentury ČR (program ÉTA 2).

Tomáš Vácha
Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT v Praze

Architektonické soutěže jako výzkumné téma

V posledních několika letech lze v České republice sledovat zvýšený zájem o architektonické soutěže. Roste jejich počet i spektrum formátů a díky městským architektům a lokálním spolkům vzrůstá i všeobecné povědomí o tom, co to architektonická soutěž je. Z řad architektů se formují profesionální organizátoři a například v Praze, Brně, Ostravě nebo Karlových Varech vznikly městské instituty a kanceláře, které mají speciální oddělení věnující se přípravě architektonických soutěží.

Pozitivní trend většího počtu architektonických soutěží zároveň otevírá prostor pro množství otázek, které souvisí s efektivitou a kvalitou soutěžního procesu. Odpovědi na některé z nich by mohla přinést systematická výzkumná činnost. Soutěže si však své místo na tuzemské akademické půdě, na rozdíl od zemí s bohatou soutěžní historií, teprve hledají.

Výzkum architektonických soutěží organizovaných v letech 1990–2019

Současný výzkum probíhá na Ústavu urbanismu FA ČVUT pod vedením doc. Ing. arch. Radka Kolaříka. Okruh soutěží je místně vymezen na území České republiky a časově na období od roku 1993, tedy od vzniku samostatného státu a České komory architektů do současnosti. Architektonickými soutěžemi se rozumí ty, které proběhly dle Soutěžního řádu ČKA. Okruh je však pracovní rozšířen i o soutěže, které se uskutečnily mezi lety 1990 a 1992, tedy ještě před schválením Soutěžního řádu valnou hromadou ČKA.

Rozhodnutí věnovat se výzkumu architektonických soutěží navazuje na dlouhodobou činnost v rámci platformy CBArchitektura a bylo motivováno základní otázkou *Kolik soutěží v takto vymezeném čase a prostoru proběhlo a jaké stavby na jejich základě vznikly?*

630 soutěží / 175 realizací / 27 územně plánovacích dokumentů

Aktuálně ukončená úvodní fáze výzkumu proto zahrnovala sběr maximálního množství dat z archivních dokumentů ČKA, odborných periodik a informací samotných architektů a zástupců vyhlášovatelů. Výsledkem je ucelená databáze architektonických soutěží, která v současné době zahrnuje 630 architektonických soutěží (bez soutěžních přehlídek a studentských soutěží), 175 realizovaných staveb a 27 územně plánovacích dokumentů. Díky své komplexnosti by se mohla stát základním zdrojem informací pro další dílčí výzkumné úkoly.

Jak databázi soutěží zpřístupnit

Nad rámec výzkumu se samozřejmě nabízí otázka, jakým způsobem databázi zpřístupnit veřejnosti a jak ji do budoucna udržovat a rozšiřovat. Jako příklad mohou posloužit dvě databáze, které vznikly v rámci výzkumné činnosti na kanadské Universitě de Montréal a švýcarské ETH Zürich. Cílem kanadského projektu Cana-

dian competitions catalogue je publikace všech (tedy ve většině případů neúspěšných) soutěžních návrhů, které se stávají tzv. potenciální architekturou. Švýcarské Konkurado je naopak komplexním nástrojem, který kromě archivace umožňuje i elektronické zpracování celého soutěžního procesu.

Tomáš Zdvihal
CBArchitektura, Ústav urbanismu FA ČVUT

ZDROJE

KANADA. Canadian Competitions Catalogue (CCC). Dostupné z: <https://www.ccc.umontreal.ca/>

ŠVÝCARSKO. Konkurado. Web of design competitions. Dostupné z: <https://konkurado.ch/>

Anketa

Co byste v procesu hledání projektanta prostřednictvím soutěže o návrh změnili ?

S ohledem na zvyšující se počet soutěží o návrh a neustálé změny v legislativě jsme se zeptali organizátorů, porotců, soutěžících a zadavatelů na jejich zkušenosti s tímto způsobem hledání projektanta. Vyzvaná dvacítko respondentů odpovídala na stejnou otázku. Jejich odpovědi a náměty se stanou podkladem pro činnost pracovní skupiny Soutěže ČKA a případnou úpravu souvisejících předpisů.

Bohumil Beránek, vedoucí OKS Odboru územního rozvoje, Úřad městské části Praha 6, zadavatel

Zadání zakázky může zmařit formální prokázání autorizace subdodavatelem, který není skutečným autorem návrhu a odřekne následnou spolupráci

Z naší praxe soutěží o návrh nutno zdůraznit případy, kdy výherce a skutečný autor soutěžního návrhu nesplňoval podmínku autorizace. Ta byla mnohdy zajištěna jen pro forma od cizí osoby, která posléze další spolupráci odřekla. V těchto případech byly nakonec soutěže buď zmařeny, nebo minimálně zdrženy řádově o měsíce. Požadavek ze vzorových soutěžních podmínek, kdy „všichni autoři návrhu prokazují splnění podmínky, že jsou autorizovanými osobami podle Zákona o výkonu povolání“, není v tomto ohledu dostatečný.

Pavel Buryška, soutěžící, porotce

Zadavatelé mívají nereálně nízký odhad investičních nákladů na stavbu

Těch tuningů by mohlo být více, nicméně vypíchnul bych jeden. V mnoha případech bývá podceněna základní příprava investorů sloužící jako pevný základ pro následující kroky. Na konci této analytické fáze by měl investor dostat do rukou minimálně představu o realistické rámcové ceně stavby, od níž se následně odvíjí i cena projektu. Odhadovaný rozpočet by měl vycházet z prostorových, technických a jiných „křehčích“ nároků, to vše podloženo na základě ceny za m³/m² již dokončených referenčních staveb nebo dle aktuálních cenových ukazatelů.

Investoři (v drtivé většině obce/města) stanovují cenu realizace na základě nepodložených dat a dojmů, odhlasují ji v rámci zastupitelstva a teprve pak hledají partnera pro organizaci soutěže. Pokud poté porota na základě tvrdých dat, v porovnání s požadavky obce, nedokáže prosadit navýšení ceny projektu/realizace, pasuje soutěžící do velmi nepříjemné vyjednávací pozice v rámci procesu navrhování i následných JŘBU.

Je fajn, že se navyšuje počet soutěží, nicméně příprava těchto investičních akcí mnohdy příliš nekoresponduje s profesionálně odvedenou prací soutěžících (rozumějme stovky hodin vysoce kvalifikované práce). Posílena by tedy měla být spolupráce organizátorů soutěží a investorů již v samotných úvahách o stavebním záměru.

David Mikulášek, soutěžící, porotce, organizátor soutěží

Legislativa je natolik komplikovaná, že by se mělo už jen zjednodušovat a škrtat

Soutěžení trpí zejména postupným „nabalováním“ požadavků legislativy, čímž se organizování soutěže dostává do stavu, kdy menší veřejní zadavatelé nemají možnost soutěž finančně a administrativně zvládnout. Zejména s požadavkem ZZVZ na elektronické podávání nabídek (v kombinaci s hrůzostrašným elektronickým nástrojem NEN) se celý proces výrazně zkomplikoval. Na to navazuje stav, kdy architekti ztrácejí schopnost číst a rozumět psanému textu, pracovat s ekonomikou výstavby, nést zodpovědnost a ctít zájem klienta. Spolu s neznalostí legislativy, latentním sociálním inženýrstvím a nereálnými nároky na autorská práva to pomalu vede k situaci, kdy bude zodpovědnější doporučit zadavateli, aby zvolil místo soutěže cestu souběžně vypracované zakázky. Řešením je alespoň deset let nic do legislativy nepřidávat, „nevylepšovat“, neměnit (a neměnit jen proto, že se mi zrovna něco nehodí). Pouze škrtat a zjednodušovat.

Pavel Hnilička, soutěžící, porotce

Vážím si poctivě chystaných zadání a dobrých organizátorů

Bývaly doby, kdy jsem slýchal, že náš soutěžní řád je příliš složitý a tím prý brání vyššímu počtu soutěží. Poslední dobou jsme ale svědky stále rostoucího počtu soutěží, které se evidentně více stávají běžnou součástí zadávání veřejných i soukromých zakázek. Jedná se sice stále jen o mizivé procento, ale dobrá praxe táhne a jako sněhová koule má snad šanci společenskou situaci zlepšit. Děje se tak díky nemalému úsilí a píli skupiny pro soutěže včetně aktivní podpory celé Komory. Velmi mne těší také zájem soukromých investorů v poslední době, kteří usilují o získání regulérnosti a tím zvýšení společenského kreditu u svých zakázek. To znamená, že značka ČKA má najednou sílu a hodnotu! Myslím si, že současný soutěžní řád nepotřebuje žádné další změny. Zásady řádu zůstávají po celou dobu stejné, jsou jim dobře připravené zadání, nezávislá a dobrá porota a rozumné peníze. Jako porotce i soutěžící si velmi vážím poctivě chystaných zadání, protože ty jsou polovinou úspěchu soutěže. Vyzdvihl bych zejména práci CCEA MOBA, KAM Brno a IPR Praha. Příprava podkladů, zajištění dobré poroty a dostatku financí jsou všechno faktory, které soutěžní řád sám o sobě nezajistí. Protože vždy a všude záleží na lidech.

Aleš Holý, vedoucí Útvaru městského architekta, Uherské Hradiště, zadavatel

Soutěže komplikuje finanční i administrativní náročnost a formality – i přesto stojí za to je organizovat

Město Uherské Hradiště využívá architektonických soutěží především pro vyhledání nejlepší ideje a autora, který svým ideovým návrhem prokáže, že je schopen pomoci a téma dále rozpracovat v duchu potřeb a očekávání města. U všech tří posledních soutěží, které město vypsal, jsme postupovali obdobně. S autorem vítězného návrhu pokračujeme nebo hodláme pokračovat na rozpracování řešeného území.

V roce 1996 (otevřenou) a později v roce 2004 (vyzvanou) jsme opakovaně vypsalí soutěž na řešení centrálního veřejného prostoru Masarykova náměstí a některých navazujících ulic. Projekt byl s vítězi rozpracován až do stadia dokumentace pro územní řízení. Po nekonečných sporech s místním aktivistickým spolkem Chraňme zeleň a poté co evropské programy nejprve zastopily výši dotační podpory a posléze ji zcela zrušily, město práce na projektu ukončilo. Realizována byla nakonec jen rekonstrukce související pěší zóny v Havlíčkově ulici. Dále jsme v roce 2015 vypsalí soutěž na přeměnu areálu bývalé nemocnice na město (12 návrhů), v loňském roce proběhla soutěž na revitalizaci nábřeží řeky Moravy (20 návrhů) a nyní dobíhá ideová soutěž a centrum sídliště Štěpánice (16 návrhů).

Soutěže v Uherském Hradišti považujeme za výborný nástroj, jak nalézt nejkvalitnější řešení daného problému. Dá se říci, že i vedení města dnes již považuje architektonické soutěže za správný a osvědčený způsob výběru nejlepšího řešení a konkrétního autora. Ale k takovému přesvědčení politiků i veřejnosti je třeba dospět.

Příprava soutěže je ovšem věc velmi náročná. Náklady na soutěž jsou nemalé. Pokud bychom neměli všechny formální a procesní postupy odzkoušené a zažité, nemohli bychom žádnou soutěž organizovat. Zdá se, že není v silách a finančních možnostech menších měst a malých obcí jakoukoliv soutěž zorganizovat.

Soutěžní řád a neustále měněné a stále rozsáhlejší vzory soutěžních podmínek jsou pro nás komplikací a pro soutěžící jsou mnohdy nesrozumitelné nebo nejednoznačné. Aktuálně u poslední soutěže čelíme námitce soutěžícího proti jeho vyloučení – z důvodu nedoložení správné autorizace.

Přitom po soutěžících přece chceme především kvalitní a kreativní návrh, a nikoliv připravovat je o čas studií a výkladem stále komplikovanějších soutěžních podmínek.

Ale nevzdáváme to, na další soutěž, znovu na Masarykovo náměstí, se chystáme.

Lucie Kadrmanová Chytilová, soutěžící, porotce, organizátorka soutěží

Komora by se měla vyjadřovat i k navazujícímu JŘBU

Zkušenosti našeho ateliéru vycházejí především z pořádání a z účasti ve dvoufázových soutěžích. Dvoufázové soutěže trpí nesouladem, nebo spíše přesně nespecifikovaným postupem, jak informovat účastníky nepostupující do druhého kola, pokud se má protokol soutěže zveřejnit až po ukončení soutěže. Je proto možné, že někteří organizátoři se mohou dvoufázovým soutěžím vyhýbat. Bylo by potřeba přesně specifikovat v soutěžním řádu postup informování účastníků.

Aby soutěž skončila dobrou realizací, je potřeba dobře nastavené a proběhlé jednací řízení bez uveřejnění (JŘBU.) Většinou konkrétní podobu JŘBU vyhlášovatel řeší až po ukončení soutěže. Bylo by věci přínosné, aby se Komora mohla prostřednictvím soutěžní skupiny vyjádřit i ke konkrétním podmínkám JŘBU, případně aby ještě mohla ovlivnit kvalitu zadávacích podmínek JŘBU. Snad by se do vzorových soutěžních podmínek dostalo více konkrétních informací o jeho podmínkách, např. kritéria výběru, aby již tyto podmínky byly také známé.

Michaela Kloudová, IPR Praha, zadavatel

Snížit by se měla administrativní zátěž pro zadavatele i soutěžící

O architektonické soutěži by se dalo říci, že bývá tak dobrá, jak dobré je její zadání, porota a v neposlední řadě zadavatel (či investor). Pro zlepšení procesu soutěží je podle mého názoru klíčová podpora obcí a institucí při tvorbě zadání a organizaci soutěží, a to nejen finanční, ale i odborná. Pokud se bavíme o soutěži o návrh, myslím tím architektonickou soutěž v mantinelech zákona o zadávání veřejných zakázek. Soutěž o návrh považuji za nejlepší nástroj pro výběr architekta pro veřejné zakázky, i přes některá úskalí, která jsou s ní spojená. Když bych měla zdůraznit jedno, zvolila bych problematiku velké administrativní zátěže, která je spojená s přípravou a zadáním veřejné zakázky, a s ní související narůst formálních požadavků na odevzdání návrhů. Zahlacení tak bývají zadavatelé, soutěžící i porotci. Čas strávený řešením administrativních a formálních náležitostí může chybět při zpracování návrhů, při jejich detailním prostudování a následném hodnocení, nemluvě o nutnosti vylučování soutěžících na základě formálních pochybení nesouvisejících s kvalitou návrhů. Zejména v prvních fázích otevřených soutěží bych proto byla pro co největší zjednodušení požadavků na odevzdání a co nejméně restrikcí, kterými zadavatelé často sami sobě komplikují práci.

Igor Kovačević, soutěžící, organizátor soutěží

Povinná elektronická komunikace je komplikovaná, omezuje soutěžící a vede k poklesu kreativních řešení

V současné době je největším problémem architektonických veřejných zakázek používání Národního elektronického nástroje – NEN, který fakticky znemožnil účast zahraničních soutěžících a začínajících českých ateliérů. Jedná se o systém, který upřednostňuje velké projekční společnosti zdatné v administrativním zpracování nabídek. Jejich práce je primárně spojená s projektováním, nikoliv však s posunováním hranic na poli architektury. Z krátkodobého hlediska je snad možné v tomto stavu hledat i klady, jelikož můžeme mít pocit, že dochází k jakési profesionalizaci odevzdaných návrhů. Brzy však tento přístup povede k poklesu kreativních řešení.

Nacházíme se v situaci, kdy se veřejný sektor opatrně rozhoupává k veřejným zakázkám, u nichž není cena služby jediným kritériem. Roste poptávka po kvalitě. Právě architektura vyjadřuje neustálý boj o zvyšování kvality prostředí, v němž žijeme. Omezování účasti velkého počtu architektů nebo zahraniční konkurence se může zdát lákavé pro ty, kdož se propracují skrze NEN nebo jiný elektronický nástroj, ale v konečném důsledku nás čeká snižování kvality a horší architektonická řešení.

Národní elektronický nástroj (NEN) stál zatím 750 milionů Kč, a je proto scestné usilovat o jeho zrušení. Nutné ale je vybojovat pro architektonické soutěže výjimku – aby se soutěžní návrhy odevzdávaly v tištěné podobě, a to jak panely a portfolio, tak rovněž obálka autor, kterou může administrátor později digitalizovat (ať už na NENU, nebo jiném systému).

Martina Němečková, starostka města Planá, zadavatel

Chybí včasný odhad skutečných investičních nákladů na stavbu i soutěž

Jsem starostkou města Planá (5,4 tisíce obyvatel) již třetí volební období. Hned v prvním volebním období jsme stáli před problémem, jak naložit s některými veřejnými budovami, které již nebyly schopné sloužit svému účelu. Jednalo se především o smuteční síň a kino. Jsem velmi ráda, že jsme v roce 2013 vypsalí na obě rekonstrukce architektonickou soutěž. Na smuteční síň se nám sešlo 27 návrhů na rekonstrukci kina pak 16 návrhů. Za úskalí považuji skutečnost, že v době před vypsáním soutěže nemáte téměř žádnou představu o konečné ceně. Myslím, že by bylo vhodné ještě předtím, než zastupitelstvo schválí vypsání soutěže o návrh, mít již ve spolupráci s odborníkem stanovený alespoň nějaký finanční rámec. Otázkou však zůstává, nakolik má být závazný pro účastníky soutěže.

Pavel Rada, soutěžící, porotce

Elektronické podávání návrhů podkopává důvěryhodnost procesu architektonické soutěže

ČKA, jako odborný garant, musí stavět na dlouholetých zkušenostech soutěžení a pěstovat důvěru u soutěžících a vyhlášovatelů. Rezervy trvale sleduji u práce porotců a také u zpracovatelů podmínek a podkladů – mnohdy se nestačím divit, jak mohly projít odborným posouzením kolegů architektů. Často je v nich přílišná vstřícnost k vyhlášovateli na úkor reality profese. Porotci zadavateli nasazují růžové brýle a slepě akceptují zbožná přání, když vyžadují mnoho za málo peněz. Soutěžící i vyhlášovatel očekávají, že role porotce propíše do soutěže odbornou realitu profese. Vyhlášovatel si přece právě tuto odbornou pomoc s důvěrou objedná a platí.

Další problém je současný zákon, který vyžaduje posílání nabídek elektronicky. Pomíjím to, že si všichni uchazeči musí předem opatřit elektronický podpis a nalogovat se správně do jednoho z mnoha systémů, aby se příště logovali jinak a jinak. Vítězství nad touto obstrukcí a splnění termínu elektronického odeslání nakonec mnohdy přebije úspěch v soutěži samotné. Trend, kdy důvěryhodná osoba pro porotu na obecní tiskárně vytiskne komplet návrhy poslané elektronicky, nebo že někdo vytiskne textové přílohy a spáruje se s návrhy, mě nenaplňuje důvěrou. Nemohu přijmout, že před zasedáním poroty někdo rozbálí obálky „autor“ a textové přílohy se začnou přiřazovat k zaslaným panelům. Pokud nám zákon vnutil posílat vše elektronicky, tak je nutné to provést duplicitně s fyzickým odevzdáním vytištěných návrhů a textů a kontrolu spárování provést po výroku poroty, jinak soutěže o důvěru v nestrannost přijdou.

Michal Schwarz, soutěžící, porotce

Nedostatky vidím v provázání soutěže o návrh s následnými jednacími řízeními

O neochotě veřejných zadavatelů soutěže vypisovat je zbytečné se rozepisovat. Nemyslím si, že důvod je v kvalitě zákonů či soutěžních řádů.

Naše zkušenosti jsou takové, že vlastní soutěž, když už je vypsána, většinou proběhne relativně bez problémů a v pořádku. Zásadní obtíže jsou pak spíše v navazujících fázích. Kromě obecného problému absence kontinuity v rozhodování veřejné správy (výměny politických reprezentací, negování práce předchozích, výměny zodpovědných úředníků atp.) vidím nedostatek v nedostatečné provázanosti podmínek soutěží s navazujícími jednacími řízeními. JŘBU je nástroj, se kterým na mnoha úřadech nemají žádné zkušenosti, a zároveň jen někteří organi-

zátoři soutěží jsou si vědomi, že správně nastavené a vedené jednací řízení je pro výsledek asi stejně důležité jako podmínky a zadání architektonické soutěže. Zde je podle mého názoru prostor, kterému by se mohla/měla naše Komora více věnovat, jak po stránce osvěty, tak možná i vhodnou úpravou soutěžního řádu.

Vojtěch Sosna, soutěžící, porotce

Mělo by být jasně definováno, kdo je účastník soutěže a kdo autor návrhu

Za zjednodušení v procesu soutěžení bych považoval, aby ve všech soutěžních podmínkách bylo důsledně oddělováno autorství a účastenství, aby vždy požadavek na plnění kvalifikačních kritérií mohl být plněn pouze jednou osobou, která by však nemusela být autorem. Mnohdy jsou tyto dva pojmy slučovány, z čehož vyplývá, že je velice obtížné se účastnit v situaci, kdy autor ještě není autorizovaná osoba, což je případ mladých architektů po škole, lačnicích po soutěžení.

Zcela zbytečné je uvádět náklady na stavbu, protože je zvykem, že se soutěžící vždy do předpokládané částky opticky vejde. Do tohoto ohýbání je ale zpravidla soutěžící architekt vmanévrován nereálnými požadavky zadavatele vzhledem k předpokládané hodnotě zakázky. Proto by měl být zadavatel již při formulaci soutěžních podmínek za podpory odborné části poroty upozorněn na to, zda jsou jeho požadavky při jím předpokládané sumě za stavbu objektivně reálné. Posuzování ceny by měla provést porota na základě tabulky bilancí s přihlédnutím k zobrazenému standardu.

Za velký problém považuji novinku elektronického odevzdávání. Jedná se o velice komplikovaný byrokratický proces. Nedílnou součástí odevzdání je kontrolovat kvalitu tisku panelů, což toto znemožňuje. Výhoda vyplývající z elektronického odevzdání, kdy architekt nenese finanční zátěž s jízdy na tisk, by mohla být kompenzována paušálním skicovným.

Petr Velička, soutěžící, porotce, organizátor soutěží

Architekti by měli hledat sílu přijmout rozhodnutí poroty

Mělo by se zjednodušovat a vysvětlovat zadavatelům, že čím lépe připravené podklady a kvalitně zpracované jednoduché zadání pro soutěž, tím větší pravděpodobnost dobrého výsledku. Architektonická soutěž (soutěž o návrh) je nástrojem pro zadání veřejné zakázky, nikoliv zakázka sama.

Kolegům porotcům bych chtěl připomenout, že porota má především vybrat nejlepší návrh z pole doručených. Po-

rota naopak nemá „srovnávat“ doručené návrhy s hypotetickými návrhy, které ovšem „nepřišly“, nebo dokonce s neexistujícím návrhem porotce samotného. Porotci mají brát svoji roli zodpovědně a zacházet s duševní prací svých kolegů s respektem a s ohledem na čas, který soutěžící do svých návrhů vkládají. Bohorovná a velikášská nadřazenost neprospívá ani soutěži samotné, ani obecnému pohledu na architektury u politiků i veřejných zadavatelů.

Soutěžícím bych chtěl sdělit, že přijmout rozhodnutí poroty je etické a pro architektonické soutěže klíčové. Účastník má jistě svobodné právo podat námítky. V mnoha případech však dochází k zneužití tohoto práva, které není férové vůči všem, kdo v dobré víře soutěž připravovali či se jí účastnili. „Svoboda je právo člověka na omyl, vyskytnou-li se neomylní lidé, stává se svoboda zbytečnou.“ Bohužel „neomylných“ je stále mnoho mezi zadavateli, porotci i soutěžícími. A možná i proto jsme třicet let po sametové revoluci tam, kde jsme.

Ivo Tuček, vedoucí Oddělení prostorového plánování, Magistrát města Zlína, zadavatel

Neprostopné bažiny elektronické komunikace a nedoladěné dotace na soutěže

Za poslední rok jsme úspěšně dokončili dvě soutěže o návrh podle ZZVZ a naši jednoznačně největší překážkou je skutečnost, že pro elektronizaci veřejných zakázek využíváme NEN (Národní elektronický nástroj). V kombinaci s povinností elektronického podání se tento nástroj stává neprostopnou bažinou, kterou překonají jen ti nejodhodlanější. Prostředí NEN působí především na soutěžící mimořádně problematicky a ve svém důsledku jednoznačně zrazuje od účasti v takto zadané veřejné zakázce.

Pochybnosti vyvolává samozřejmě už sama povinnost elektronického podání v případě, kdy je současně konáno podání fyzické. Toto „kombinované“ podání tak (ne)úspěšně spojuje problémy i rizika obou typů podání.

Prostor ke zlepšení vidím také v na přelomu roku vyhlášeném dotačním titulu MMR na soutěže. To je samozřejmě bohužel počín, problém lze spatřit v požadavku, že k vyhlášení soutěže nesmí dojít dříve, než je podána žádost o dotaci. V důsledku to může vést k nepřiměřené koncentraci naráz vyhlášených soutěží v návaznosti na stanovenou maximální lhůtu pro podání žádosti.

Jinak si dovoluji vzdát hold práci lidí z ČKA zabývajících se soutěžemi v čele s paní Zemanovou.

Tomáš Veselý, soutěžící, organizátor soutěží

Zadavatelé se soutěže o návrh stále bojí

Otázka asi není, jen co změnit v procesu soutěže o návrh. Je nutné opakovat, že prostřednictvím soutěží je stále zadáváno pouze mizivé procento veřejných staveb. Soutěž o návrh (v jakékoli podobě) se musí stát nejen v případě veřejných investic naprostým standardem. Vše začíná již u zadavatelů, kteří se soutěží bojí. Chybí jim zkušenost a nevidí žádnou přidanou hodnotu. Mají obavy z náročnosti časové a finanční. A také se bojí poroty – kde mají nezávislí porotci většinu.

Soutěže a celý proces bych se snažil maximálně zjednodušit, standardizovat. Tak aby pro obavy zadavatelů vlastně nebylo místo. A to nejen při přípravě soutěže, v jejím průběhu, ale i po soutěži, při vlastním zadání projektu v jednacím řízení. Uvítal bych i větší počet soutěží portfoliových, užších. Kde porota vybere menší počet týmů, které návrh připraví. A dostanou odpovídající honorář.

A co bych změnil? Chtěl bych, aby porota okamžitě po rozhodnutí mohla veřejnosti návrhy představit, vysvětlit své rozhodnutí. A docela klidně bych měl porotu vyváženou – tak aby se prostě musela domluvit.

Miroslav Vodák, porotce, organizátor soutěží

Prospěšná by byla osobní prezentace návrhů porotě

Pokud by to legislativa umožnila, u menších projektů bych se přikláněl pro vyzvanou soutěž s maximálně zjednodušenými podmínkami, ideálně s možností neanonymní prezentace návrhů. Je škoda, že kromě soutěžního dialogu a zakázek malého rozsahu není možnost diskuse mezi autory a porotci. Zároveň bych zadavatelům uvolnil ruce v požadavcích na výši odměn a složení poroty.

Standardní formát otevřené anonymní soutěže o návrh bych používal pouze u velkých zakázek za stovky milionů. Zároveň bych výrazně tlačil na to, aby se u těchto projektů stala soutěž standardem, a ne výjimkou, jako je tomu dnes. Přestože máme od roku 2015 Politiku architektury, její naplňování v tomto směru žádnou výraznější změnu nepřineslo a drtivou většinu soutěží vypisují pořád starostové ve městech, naopak podíl krajských a státních zakázek, které se soutěží, je stále minimální.

Pokud vím, tak panuje dost rozdílný právní názor na výběr dle portfolia prací. Bylo by dobré si to ujasnit a nevystavovat organizátory a zadavatele nejistotě.

Nový stavební zákon přinese jeden úřad – jedno řízení – jedno razítko

Je všeobecně známo, že český proces povolování staveb patří k těm nejpočetnějším na světě. Žel ani jeho dlouhé trvání není vyváжено kvalitou rozhodování, které smysluplné, moderní a funkční architektuře spíše brání. To by se mělo od ledna 2022 zásadně změnit, pokud bude přijat a naabyde účinnosti nový stavební zákon.

Podle studie Světové banky *Doing Business* se Česká republika umístila na 156. místě ze 190 posuzovaných zemí, přičemž medián doby potřebné k dosažení stavebního povolení je 246 dnů. Tento údaj však berme s rezervou, neboť srovnání Světové banky nezohledňuje fakt, že stavební povolení je u nás výsledkem v pořadí až druhého povolovacího procesu, jemuž ve většině případů předchází ještě územní řízení, které bývá ještě delší a v němž se řada stanovisek a problémů dubluje, případně EIA a desítky dílčích procesů vydávání a přezkoumání závazných stanovisek dotčených orgánů.

Hlavní příčinou dnešního stavu jsou nesmírně komplikované, početné a průběžně se rychle měnící překážky pro novou výstavbu, které postupem doby zbytněly tak, že zastínily věcnou podstatu staveb i rozhodování o nich. Stavební úřad není po poslední velké novele stavebního zákona oprávněn posoudit již ani soulad navrhované stavby s územním plánem, neboť je v tom odkázán na závazné stanovisko úřadu územního plánování. K čemu tedy je? Celý systém povolování staveb se zvrhl v obrovský byrokratický organismus živící se sám sebou.

Problémy povolovacích procesů omezují nabídku rekonstrukcí i nových staveb a nepřímým způsobem tlačí na ceny nemovitostí. Navíc způsobují, že již v době povolení jsou některé stavby morálně zastaralé, nebo přinejmenším nejsou na světové ani evropské špičce technologií, inovací ani architektury. Právní úprava stěžuje využívání brownfieldů a jiných volných míst ve městech, což vede investory k obsazování okolní volné krajiny, kde pocítují menší regulatorní odpor.

Vláda v červnu 2019, ve snaze eliminovat tyto problémy, schválila **věcný záměr nového stavebního zákona**, který byl připraven ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR a s externími odborníky na správní právo, územní plánování, urbanismus či architekturu. Věcný záměr si dává za cíl rekonstruovat celou úpravu stavebního práva. Rekonstrukce by měla povolovací proces zásadně zefektivnit, odstranit průtahy a minimalizovat množství vedených správních řízení. Vedle důrazu na zrychlení a zjednodušení má věcný záměr ambice

plně digitalizovat stavební agendu a prosadit sjednocení metodického řízení a kvality výkonu státní stavební správy. Do přípravy paragrafového znění bude zapojena odborná veřejnost organizovaná v České komoře autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a České komoře architektů.

Základní cíl rekonstrukce lze shrnout do hesla „*jeden úřad – jedno řízení – jedno razítko*“. K naplnění tohoto zadání bude vytvořena **jednotná soustava** krajských stavebních úřadů s územními pracovišti v obcích. Vrcholným orgánem bude Nejvyšší stavební úřad, zatím pracovní v Hradci Králové. Dojde k **oddělení státní správy a samosprávy**, což vyřeší problém politického ovlivňování, přenášení nákladů na samosprávu a „systémové podjatosti“.

FRANTIŠEK KORBEL / PARTNER

- advokát, partner advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS;
- vysokoškolský učitel na katedře správního práva Právnické fakulty UK v Praze;
- člen Legislativní rady vlády; dlouholetý náměstek ministra spravedlnosti pro legislativu, který stál za přijetím nového občanského zákoníku a trestního zákoníku;
- nyní je vedoucím autorského kolektivu nového stavebního zákona;
- jako jeden z mála právníků obdržel ocenění **Výjimečný počín v rámci České ceny za architekturu** (za sepis pražských stavebních předpisů)

Proběhne **integrace** dosavadních povolovacích procesů (územní řízení, stavební řízení, proces posuzování vlivů na životní prostředí a – mnohdy navzájem si odporující – stanoviska dotčených orgánů) do jediného sjednoceného řízení, v rámci nějž stavební úřad vyprodukuje komplexní rozhodnutí o (ne) povolení stavby. Odpadne tak potřeba opatřovat závazná stanoviska dotčených orgánů.

Věcný záměr má za ambici též **celkovou digitalizaci** stavební agendy. Veřejně dostupné budou anonymizované informace o stavu řízení. Pro účastníky, jejich zástupce a orgány bude veden plnohodnotný

elektronický správní spis, který nahradí spis papírový. Spolu s ním bude zavedena možnost (pro právnické osoby a profesionály v oboru dokonce povinnost) elektronického podání do informačního systému, včetně projektové dokumentace a dalších příloh. Zřízena bude i služba sledování řízení o vlastních nemovitostech. Počítá se rovněž s vytvořením geoportálu územního plánování, kde budou v elektronické podobě dostupné všechny informace o území, a digitální technické mapy, v níž budou právně závazným způsobem zaneseny inženýrské sítě a další prvky technické infrastruktury v území.

V oblasti nástrojů územního plánování se počítá s vydáváním **celostátního územního rozvojového plánu** ve formě nařízení vlády. Oproti dnešnímu stavu tak bude dosaženo větší míry závaznosti, právní jistoty a zúžení možnosti napadání územně plánovací dokumentace. Celostátní územní rozvojový plán bude obsahovat konkrétní celostátně vymezené záměry, zejména liniové infrastruktury, čímž odpadne nutnost vyčkávat na jejich promítnutí do dokumentace krajů a obcí. Výslovně bude zakotvena aplikační přednost vyšší územně plánovací dokumentace před nižší.

V **územně plánovací dokumentaci samospráv** bude možné stanovit odchylné požadavky na urbanismus a využití území obcí podle místních specifik oproti celostátně platným požadavkům vyplývajícím z prováděcích vyhlášek a technických norem. Tím dojde k zásadnímu posílení obcí při rozhodování o využití a rozvoji jejich území. Obce získají též výslovné právo být zpracovatelem návrhů územně plánovacích dokumentací, pokud o něj budou stát.

Ve všech řízeních bude uplatněn důsledný princip **koncentrace**. Nebude tedy možné uplatnit nové námítky, které mohly být uplatněny dříve. Totéž bude platit i pro pořizování územně plánovací dokumentace. Jednou z nejdůležitějších změn je zavedení **propadné lhůty** pro vydání prvostupňového rozhodnutí, po jejímž uplynutí vydá informační systém automaticky vygenerované rozhodnutí o povolení stavby, čímž ukončí dnes zcela běžnou nečinnost stavebního úřadu v prvním stupni (proti rozhodnutí se půjde odvolat). Zásadní novinkou bude **povinnost odvolancích orgánů vždy meritorně rozhodnout**, čímž se vyloučí možnost instančního „ping-pongu“ spočívajícího v opakovaném rušení rozhodnutí stavebního úřadu prvního stupně a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

88

SOUTĚŽE

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

CENTRUM ŠTĚPNICE, UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Jednofázová otevřená ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Uherské Hradiště
Sekretář	Libuše Hradilová
Předmět soutěže	Nalezení nejvhodnějšího konceptu ztvárnění a revitalizace centra obytného souboru Štěpnice. Město očekávalo silnou a nosnou ideu, která měla být přesvědčivým startovacím impulzem ke koncepční proměně a revitalizaci zanedbaného subcentra, které se má stát důstojnou a organickou součástí relativně kvalitního obytného souboru.
Termín konání	18. 2.–17. 6. 2019
Porota	Stanislav Blaha, Jaroslav Zatloukal, Aleš Holý, Michal Kohout, David Mikulášek, Svatopluk Sládeček, Ivo Ondračka, náhradníci Martina Radochová, Blanka Rašticová, Pavel Pekár, Iveta Ludvíková, Markéta Sprinzlová
Počet odevzdaných návrhů	16
Ceny a odměny celkem	430 tis. Kč
1. cena (140 tis. Kč)	Milan Chlápek, Jan Chlápek

Návrh splňuje požadavek vytvoření dynamického nástupu do centra sídliště, od kterého plynule přechází do navazujících prostor. Současně už od nástupu vhodně hmotově reaguje na stávající dvoupodlažní výstavbu v ul. Zahradní. Polyfunkční blok v severní

části řešeného prostoru se jeví jako naddimenzovaný – zejména ve vztahu k protějšímu bytovému domu – předstoupením před líc sousedního objektu Telecomu – a měl by být redukován. Velkým přínosem je zpracování ulice Zahradní včetně cyklostezky. Oproti obdobným řešením návrh zvítězil přesvědčivým architektonickým zpracováním a čistotou řešení.

2. cena (100 tis. Kč)	Michal Kutálek, spolupráce Miroslav Dvouletý, Petr Skřivánek
3. cena (70 tis. Kč)	Jana Kafková, Karolína Roschl
Odměna za ojedinelý přístup k řešení problému (30 tis. Kč)	Alice Šimečková, Markéta Míčová
Odměna (30 tis. Kč)	Luděk Černý, Lucie Černá, spolupráce Michala Malánová, Barbora Drahorádová, Jan Malinovský, Jan Kapitán
Odměna (30 tis. Kč)	Jozef Seman, Hana Pleskačová, Michal Mráz, Antonín Hůla, Lucie Pavlišťíková, Kristian Holan, Zuzana Končelová, Jan Hájek
Odměna (30 tis. Kč)	Michal Palaščík, Jan Flídr, Lukáš Darda

MATEŘSKÁ ŠKOLA NA MARNĚ, PRAHA 6-BUBENEČ

Otevřená jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 6
Sekretář	Pavel Neuberg
Předmět soutěže	Návrh a zpracování architektonického řešení novostavby dvoutřídní mateřské školy na adrese Na Marně 14, Praha 6-Bubeneč. Návrh měl respektovat místní podmínky, obytný charakter řešené lokality, velikost území a došavdní způsob zástavby. Podstatou soutěže bylo najít vhodné řešení, které mělo zohledňovat vilový charakter této části Bubenče, a zároveň splňující požadavky na moderní předškolní zařízení. Záměrem soutěže bylo najít ideální míru navrhovaného objemu a kapacity, při respektování limitních podmínek.
Termín konání	12. 6. 2018–12. 4. 2019
Porota	Jan Lacina, Martin Polách, Bohumil Beránek, Luboš Pata, Jitka Hofmeisterová, Ondřej Tuček, Petr Vávra, náhradníci Milena Hanušová, Luděk Soustružník, Jana Jelínková, Martin Hilpert
Počet odevzdaných návrhů	26
Ceny a odměny celkem	420 tis. Kč
1. cena (170 tis. Kč)	Petr Šindelář, Martin Duba, Milada Vorzová

Řešení svou formou nejlépe reaguje na charakter vilové čtvrti Bubenče. Návrh poroty přesvědčil svým čistým řešením vnitřního provozu, které je v souladu s vnějším vzhledem domu i s řešením zahrady. Dům se vyznačuje lapidární a čitelnou architekturou, která svými znaky dobře vystihuje funkci mateřské školy. Vnitřní provoz školky je velmi úsporný a přehledný. Oceněnou předností návrhu je velká zahrada, vycházející z kompaktní hmoty vlastního objektu školky. Porota doporučuje zmenšit volně přístupnou část pozemku před vstupem a propojit zahradu kolem objektu.

2. cena (100 tis. Kč) Meerkatelier, s. r. o. / Jindřich Synek, Jaroslav Minařík, Karolína Chvojková, Jiří Kočí
3. cena (70 tis. Kč) Atelier Poláček / Jiří Poláček, Michaela Taušová, Michal Karbáč
- Odměna (30 tis. Kč) Rada Architekti, s. r. o. / Pavel Rada, Martina Řehořová, Kristýna Leitgeblová, Patřicia Pecková
- Odměna (20 tis. Kč) Jaroslav Malina, Anna Koukolová, Adéla Křížová
- Odměna (15 tis. Kč) Ondřej Císler, Vojtěch Beran, Josef Choc, Barbora Lopraisová, Filip Rašek
- Odměna (15 tis. Kč) Přemysl Jurák, Karel Filsak

VODNÍ PRVEK NA HORNÍM NÁMĚSTÍ, ZNOJMO

Jednofázová otevřená architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel	Město Znojmo
Sekretář	Iveta Ludvíková
Předmět soutěže	Řešení návrhu vodního prvku na Horním náměstí ve Znojmě.
Termín konání	7. 2.–6. 5. 2019
Porota	Jan Blaha, Jakub Malačka, Karel Podzimek, Václav Babka, Aleš Burian, Jaroslav Hulín, Jan Hora, náhradníci Jan Grois, Radomír Kaman, Jaroslav Poláček, Pavel Pekár
Počet odevzdaných návrhů	51
Ceny a odměny celkem	330 tis. Kč

1. cena (130 tis. Kč)

Štěpán Matějka

Vítězný návrh odkazuje na původní kašnu jak polohou (předpokládanou zadáním), tak jednoduchým mírně kónickým válcovým tvarem. Jemná práce s hmotou, proporcemi a detailem posouvá archetyp kašny do současnosti. Drobná velikost objektu v kombinaci se zlatem dělá z kašny šperk, který vhodně doplňuje nedávno zrekonstruované náměstí. Porota doporučuje prověřit alternativy k navrženému materiálu těla kašny, doplnit další funkce vodního prvku např. o mlžení a zvážit celkový rozměr kašny ve vztahu k velikosti náměstí.

2. cena (100 tis. Kč)

Lukáš Fišer, Kristýna Shromáždilová

3. cena (70 tis. Kč)

Klára Bužková, Marie Časlavská

Odměna (10 tis. Kč)

Sochaři, v. o. s. / Jiří Finger

Odměna (10 tis. Kč)

Adam Hudec

Odměna (10 tis. Kč)

Vojtěch Beran, Tereza Dvořáková

DIVADELNÍ PARK, ZLÍN

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Zlín
Ivo Tuček
Cílem soutěže bylo nalezení kvalitního návrhu okolí divadla včetně parku. Stěžejní náplní mělo být zajištění veškerých potřebných služeb a zázemí pro funkci kulturní instituce městského divadla. Převážná část řešeného území měla zůstat parková s důrazem na zachování významného podílu vzrostlé vegetace. Odlišný charakter prostoru byl dán důrazem na kulturně společenskou funkci, tedy možností pořádání představení pod širým nebem. K tomu byla uzpůsobena část území tak, aby bylo možno

umístit zpevněné pódium s hledištěm. Pro pobytovou a reprezentativní funkci bylo potřeba vyřešit nezbytné provozní a manipulační plochy divadla. Předpokládalo se prověření možné provázanosti doplňkových objektů divadla se svým okolím v úrovni parteru, zapovězeny byly zásahy do hlavní budovy divadla č. p. 4091.

Termín konání
Porota

1. 3.–10. 5. 2019
Jiří Korec, Miroslav Adámek, Radmila Fingerová, Jitka Ressová, Petr Velička, náhradníci Pavel Brada, Bedřich Landsfeld, Lubomír Rychtar

Počet odevzdaných návrhů 7
Ceny a odměny celkem
1. cena (250 tis. Kč)

500 tis. Kč
Pavel Krampla, Radek Talaš

Jako jediný z návrhů soustřeďuje pozornost mezi prostor za divadlem a organismem města. Otevřením spojovacího krčku mezi dvěma budovami divadla se z dosud vnitřního utilitárního dvora stává otevřený městský prostor. Kašna, jejíž prostor je nově formován půlkruhem stromů, se stává novým centrem parku. Letní scéna je přirozeně zakomponována do prostoru parku a je celoročně využitelná jako jeho součást. Inovativně je řešen jihovýchodní cíp území při vyústění ulice Divadelní, kde se nově otvírá část vodního toku, přičemž vzniká zajímavý point de vue v průhledu na kostelní věž. Toto místo však není řešeno bezbariérově. Návrh má řadu menších, řešitelných problémů (potřeba doplnění pěších propojení, profil ulice Divadelní, plocha před východní fasádou hlavní budovy divadla, servis TS). Lichá je představa o umístění stromů na tělese hráze. Bude potřeba dořešit provoz autobusů návštěvníků. Klíčovou otázkou k dořešení bude prověření možnosti otevření průchodu mezi budovami divadla.

2. cena (200 tis. Kč)

Rastislav Balog, Lýdia Šušlíková, spolupráce Ján Augustín, Alžběta Římská, Radim Klepárník, Václav Babka

Odměna (25 tis. Kč)

Pavel Martinek, spolupráce

Odměna (25 tis. Kč)

Pavel Vinter
Pavel Šiška

ZTVÁRNĚNÍ SOCHY KE 100. VÝROČÍ ZALOŽENÍ MASARYKOVY UNIVERZITY, BRNO

Jednofázová otevřená výtvarná soutěž

Vyhlášovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Masarykova univerzita
Petra Kopová
Návrh uměleckého díla, které bude umístěno před rektoriátem Masarykovy univerzity na Žerotínově náměstí. Ideově mělo obsáhnout širší tematický rámec s ohledem na zadavatele, jímž je Masarykova univerzita. Výchozími pojmy byly Masarykova univerzita, vzdělání, bádání, humanita, svoboda, odvaha, dynamika, současnost. Umělecké dílo by se mělo stát trvalou plnohodnotnou součástí Žerotínova náměstí, mělo by odolat času v dlouhodobém výhledu materiálově i myšlenkově a mělo by přispět k ozvláštňení a kultivaci daného prostoru.

Termín konání
Porota

31. 1.–15. 5. 2019
Hana Svatoňová, Jiří Kroupa, Jiří Sobotka, Petr Hruša, Tomáš Pavlíček, Milan Houser, Jaroslav Hamža, náhradníci Iva Zlatušková, Eduard Schmidt, Michal Koleček, Kaliopi Chamonikola, Jan Press

Počet odevzdaných návrhů 21
Cena a odměny celkem
1. cena (100 tis. Kč)

180 tis. Kč
Jakub Klaska Ltd. / Jakub Klaska, Barbora Klaska

Socha patří svým pojetím mezi ostatními soutěžními projekty k nejoriginálnějšímu výtvarnému – zejména pro své hravé a vtipné zaměření plastiky v prostoru. Její předmět-

né tvarosloví vychází z inspirace pokrývkou hlavy, v daném smyslu kloboukem T. G. Masaryka. Obecně odkazuje sice k umělecké tradici pop-artu, ale tvůrci se přece jen podařilo popartovou banalitu do značné míry posunout směrem k abstraktnějšímu, zčásti bioformnímu tvarosloví. Porota oceňuje rovněž rozvržení objektu, nabízející divákovi možnost vstoupit do uměleckého díla a současně v interiéru prostřednictvím průhledu vizuálně propojit vnitřní prostor s geometricky vymezeným obrazem nebe. Jistým problémem může být naopak umístění objektu do daného nevelkého otevřeného prostoru, velikostí okolních pozdně historizujících budov – monumentů navíc přece jen historicky determinovaného.

2. cena (50 tis. Kč) René Vlasák, Tomáš Jurák a Architekti Brno, s. r. o.
3. cena (30 tis. Kč) Adam Hudec, Duha Samir

REKONSTRUKCE A DOSTAVBA KINA A ÚPRAVA OKOLÍ, ČESKÁ KAMENICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

- Vyhlašovatel Město Česká Kamenice
Organizátor a sekretář Tomáš Novotný
Předmět soutěže Návrh rekonstrukce a dostavby budovy kina v České Kamenici. Součástí návrhu byly i přilehlé pozemky včetně komunikace. Konkrétní řešení ponechal zadavatel na invenci soutěžících. Zadavatel požadoval, aby po rekonstrukci byla budova energeticky šetrná a vyhovovala zákonu o hospodaření energií, v platném znění.
- Termín konání 1. 3.–7. 5. 2019
Porota Jan Papajanovský, Václav Doleček, Martin Konečný, Ondřej Beneš, Jaroslava Zajíčková, Jan Mach, Matthias Horst, náhradníci Daniel Preisler, Martin Hruška, Tomáš Bartoň, Jiří Šulc, Alena Sellnerová, Jakub Straka, Jan Harciník
- Počet odevzdaných návrhů 23
Ceny a odměny celkem 470 tis. Kč
1. cena (210 tis. Kč) Jan Horký

Během jednání si porota ujasnila pohled na řešení hlediště (pevné x pohyblivé) a v kontextu Kamenice upřednostnila tzv. pevné řešení. Mezi odevzdanými návrhy porota tento ocenila jako nejlepší a shodla se na něm jednomyslně. Okno za jevištěm povyšuje kamenické kino na zcela ojedinělý kulturní prostor nabízející otevřenou scénu. Vedle tohoto vtipného propojení jeviště oknem je dalším zapamatovatelným znakem návrhu téma červeného koberce před kinem na ulici. Tyto dva prvky se stávají výraznými a charakteristickými. Podporují čitelnost návrhu a poten-

ciální společenskou atraktivitu. Jedná se o návrh, který adekvátním způsobem uchopuje zadání s přiměřenými investičními náklady (odhadovanými). Kvalita a kultivovanost architektonického řešení přístavby vhodným způsobem navazuje na přední starší část objektu do Palackého ulice. Dochází tak ke smysluplnému propojení celého objektu. Porota doporučuje podrobněji prověřit řešení propojení staré a nové části a nástup do sálu.

2. cena (140 tis. Kč) Neuhäusl – Hunal – Březina / Ivan Březina, David Neuhäusl, Matěj Hunal, spolupráce Veroniak Paťová, Jakub Zelenák
3. cena (90 tis. Kč) Kilo Honč, s. r. o. / Matej Honč, Richard Kilo, Juraj Izrael
Zvláštní odměna mimo soutěž (30 tis. Kč) Andrea Ravagnani a Rusina Frei architekti / Martin Rusina, Martin Frei, Andrea Ravagnani, spolupráce Sofia Francis, Chiara Nastasi, Ines Weege, Stefano D'Arco

SOCHA T. G. MASARYKA NA ŠKOLNÍM NÁMĚSTÍ, HRANICE

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-výtvarná soutěž

- Vyhlašovatel Město Hranice
Sekretář Pavla Ondrová
Předmět soutěže Zpracování soutěžního návrhu uměleckého díla, jehož pojetí a kompoziční začlenění bylo ponecháno na kreativitu autorů. Předpokládalo se, že vítězné dílo bude následně autorem kompletně realizováno v souladu s jeho vítězným návrhem včetně jeho umístění v daném prostoru.

Termín konání	4. 2.–15. 4. 2019
Porota	Jiří Kudláček, Vladimír Juračka, Petr Janda, Milan Houser, Milan Soukup, náhradníci Pavla Tvrdoňová, Jan Zemánek
Počet odevzdaných návrhů	20
Ceny a odměny celkem	200 tis. Kč
1. cena (100 tis. Kč)	Ladislav Sorokáč, Ondřej Tuček

Návrh vhodně reaguje na kontext místa (blízkost ZUŠ, měřítka, orientace v prostoru, historii). Porota hodnotí kladně práci redukovanou na plochu siluetu s reliéfem písma (citáty TGM), viditelnost i neviditelnost při čelním pohledu na objekt, neokázalost a hravost s vizuální atraktivitou jak celku, tak detailu. Čitelnost obsahů v tomto známém figurálním jezdeckém motivu vtípně, ale zároveň důstojně a rafinovaně reaguje na celý prostor náměstí. Kladně je hodnocena akcentace dětského diváka (vazba na blízkost ZUŠ), rafinovaná práce s měřítkem přenášející princip dětské vystřihovánky do objektu s proporcermi sochy ve veřejném prostoru bez ztráty důstojnosti a přidaná hodnota originálního návrhu, který má díky své emblematickosti potenciál i k dalšímu využití. Přístup k řešení figurace poroty pozitivně oslovil. Návrh svou jemnou originalitou komplexně naplňuje zadání. Autor zasahuje do parteru jen minimálně, což nechává prostor budoucím úpravám. (kráceno redakcí)

2. cena (60 tis. Kč)	Václav Kocián, Natalie Chalcarzová, spolupráce Miroslava Panáčková
3. cena (40 tis. Kč)	Radmil Beránek
Čestné uznání	Gabriela Maňáková

ŘEŠENÍ WAGNEROVA NÁMĚSTÍ, BEROUN

Jednofázová otevřená ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Beroun
Sekretář	Ildikó Fraňová
Předmět soutěže	Komplexní urbanisticko-architektonického řešení budoucího uspořádání prostoru

Wagnerova náměstí v Berouně s důrazem na řešení dopravy (pěší, cyklistické, automobilové – včetně dopravy v klidu), urbanistického parteru, zeleně a mobiliáře, pro nalezení hodnotného, koncepčního návrhu jako podkladu pro rozhodnutí o dalším vývoji řešeného území a pro vypracování zadávacích podmínek veřejné zakázky na výběr zhotovitele projektové dokumentace na realizaci budoucího uspořádání řešeného území nebo pro následnou projektovou soutěž, pokud se pro ni zadavatel rozhodne.

Termín konání	28. 2.–29. 4. 2019
Porota	Michal Mišina, Pavel Koubek, Petr Vávra, Tomáš Turek, Petr Durdík, náhradníci Tomáš Kapa, Jan Mužík
Počet odevzdaných návrhů	10
Ceny a odměny celkem	160 tis. Kč
1. cena (100 tis. Kč)	Richard Ott, Eliška Stoužilová, Tereza Šimečková

Prostor Wagnerova náměstí je hmotově doplněn nejen dostavbou objektů v Hrnčířské ulici a nároží ulic Okružní a Talichova, ale také objektem kavárny před budovou České spořitelny. Trojúhelníkové veřejné prostranství je vhodně členěno na tři charakterově a výškově samostatnější části – západní reprezentační a provozně frekventovanou část, střední klidový prostor před základní školou a východní část nábřeží, kde převažuje krajinná zeleň. Řešení dopravy odpovídá prostorovým možnostem náměstí a klade vyvážený důraz na plochy pro motoristy a pěší. Uspořádání a vybavení parteru náměstí je úměrné jeho velikosti, funkcím i jeho významu ve struktuře města.

2. cena (60 tis. Kč)

Architektonický ateliér Arkáda, spol. s r. o. / Martin Řehák

KONCERTNÍ HALA MĚSTA OSTRAVY

Dvoufázová užší projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Ostrava
Jan Malík
Návrh architektonicko-urbanistického řešení, které ve spojení s kulturní památkou umožní vybudování špičkové koncertní haly a celkovou revitalizaci kulturního domu. S ohledem na architektonické řešení kulturního domu a jeho památkovou ochranu a také existenci významného krajinného prvku, které společně neumožňují významné stavební zásahy uvnitř kulturního domu ani neomezenou zástavbu pozemků kolem vlastní stavby, se předpokládala citlivá a objemově přijatelná přístavba kulturního domu. Cílem zadavatele bylo maximální možné využití kulturního domu pro veškeré provozy a zázemí spojené s provozem koncertní haly a pouze nezbytné minimum řešit formou přístavby.

Termín konání
Porota

22. 8. 2018–18. 6. 2019
Tomáš Macura, Zbyněk Pražák, Petra Bernfeldová, Krzysztof Ingarden, Rafi Segal, Valerie Mulvin, Jakub Szczesny, náhradníci Břetislav Ríger, Lukáš Semerák, Adam Rujbr, Tadeáš Goryczka,

Počet odevzdaných návrhů
Ceny a odměny celkem
1. cena (1 000 tis. Kč)

6
2 250 tis. Kč
Steven Holl, Dimitra Tsachrelia, Hana Petříková, Martin Kropáč, spolupráce Lirong Tan, Paul Hazelet, Klára Zugarová, Marianna Antoniadou, Hana Hučíková, Sarah Schlegelmilch, Tiziana Tasca, Alessia Capone

2. cena (750 tis. Kč)

Henning Larsen Architects A/S;
spolupráce Nagata Acoustics,
dUCKS scéno, AED Project,
A.S., Buro Happold Aps
ARCHITECTURE STUDIO – Mr.
René-Henri Arnaud, spolupráce
NAGATA ACOUSTICS – Mr.
Marc Quigueres

3. cena (500 tis. Kč)

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

CENTRA OBCE STŘEDOKLUKY

Jednofázová projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Obec Středokluky
gogolák + grasse, s. r. o.
Lukáš Grasse
Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu za účelem nalezení co nejlepšího řešení center obce Středokluky, historického, současného a servisního centra obce. Předmětem soutěže je také umístění a řešení obecního úřadu s doplňkovými funkcemi a řešení objektu dobrovolných hasičů a technických služeb obce.

Ceny a odměny celkem
Termín odevzdání
soutěžních návrhů
Porota

800 tis. Kč
30. 9. 2019

Ivan Gogolák, Jaroslav Paznocht, Ladislav Kuchař, Jan Sedlák, Jiří Opočenský, Boris Redčenkov, Martin Frei, náhradníci Jan Petrů, David Hlouch

STARÁ HASIČKA, BRNO-KOMÍN

Otevřená jednofázová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Brno /
Městská část Brno-Komín
Kancelář architekta města
Brna, p. o.
Tomáš Pavlíček
Návrh kulturního a společenského centra Stará hasička (objekt bývalé hasičky). Součástí návrhu je také úprava přilehlého veřejného prostranství v rozsahu řešeného území, na kterém se pořáda-

jí společenské akce městské části (hody, vánoční slavnosti, koncerty apod.). Návrh bude zpracován v podrobnosti architektonické studie. Stávající stav Staré hasičky je již nevyhovující a měl by být modernizován. Objekt kulturního a společenského centra by měl disponovat multifunkčním prostorem, klubovny s odpovídajícím zázemím a měl by sloužit obyvatelům městské části.

400 tis. Kč

Předpokládané ceny a odměny celkem
Termín odevzdání soutěžních návrhů
Porota

23. 9. 2019

Milada Blatná, Michal Sedláček, Antonín Novák, Ivan Wahla, Svatopluk Sládeček, Markéta Veselá, Pavel Buryška, náhradníci Libor Vlček, Eugen Točík, Pavel Klein, Jan Novotný

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE PO TERMÍNU PRO ODEVZDÁNÍ NÁVRHŮ

REKONSTRUKCE KC SVRATKA A RADNICE, BRNO-JUNDRŮV

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Statutární město Brno, městská část Brno-Jundrov
Organizátor David Mikulášek
Sekretář Hana Longínová
Předmět soutěže Řešení investičního záměru rekonstrukce ve smyslu změny dokončené stavby kulturního centra Svratka a radnice, nacházející se na ulici Veslařská 56 v Brně, v centrální části městské části Brno-Jundrov, a to i s návazností na její bezprostřední okolí.

Ceny a odměny celkem 550 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů 16. 9. 2019
Porota

Ivana Fajnorová, Petr Kameník, Jiří Oplatek, Pavel Jura, Eva Eichlerová, náhradníci Jana Ocelková, Iva Kříkavová

JIŽNÍ ČÁST CENTRA PROSTĚJOVA

Jednofázová otevřená projektová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Prostějov
Jan Horký
Jan Mlčoch
Řešení budoucího urbanistického uspořádání jižní části centra města Prostějova, tedy přibližně území mezi nám. T. G. Masaryka a ulicí Wolkeroovou, resp. ulicí Koželuhovou a Sušilovou. Součástí řešení bude jak návrh veřejných prostranství a jejich návazností a urbanistické struktury, tak lokace konkrétních objektů, jako je parkovací dům či městská tržnice. Zvolený návrh bude následně rozpracován do podrobnosti územní studie pro řešené území.

Ceny a odměny celkem 350 tis. Kč
Termín odevzdání soutěžních návrhů 18. 9. 2019
Porota

František Jura, Jiří Rozeňhal, Zdeněk Fránek, Alice Michálková, David Mikulášek, náhradníci Pavel Dopita, Aleš Stuchlík

PAMÁTNÍK VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ, OSTRAVA

Dvoufázová otevřená výtvarně-architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Statutární město Ostrava
Jiří Burysz
Návrh výtvarně-architektonického řešení památníku, pro který se předpokládá současné a nadčasové řešení komplexně pojímající i okolí místa jeho provedení, které vzejde ze stávající parkové úpravy při vhodném dořešení okolí navrženého památníku. Cílem vyhlašovatele je vytvořit prostor jak pro kontakt v místě se nacházejících a procházejících osob, tak i pro konání oficiálních vzpomínkových akcí, například Dne válečných veteránů.

Předpokládané ceny a odměny celkem 240 tis. Kč
Termín odevzdání soutěžních návrhů 6. 9. 2019
Porota

Lukáš Curylo, Jaroslav Hrabec, Lukáš Jansa, Zbyněk Pražák, Ondřej Vysloužil, Petr Dub, Kurt Gebauer, Jakub Ivánek, Tomáš Knoflíček, náhradníci Zuzana Bajgarová, David Witosz, Jiří Jůza, Marek Pokorný

PARKOVACÍ DŮM U KRAJSKÉHO ÚŘADU, OSTRAVA

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Ostrava
Sekretář	Jiří Burysz
Předmět soutěže	Návrh architektonického řešení novostavby parkovacího domu v k. ú. Moravská Ostrava a řešení souvisejícího parteru a návrh jeho úpravy v rámci řešeného území v rozsahu vymezeném dle soutěžních podkladů.
Předpokládané ceny a odměny celkem	2000 tis. Kč
Termín odevzdání soutěžních návrhů	13. 9. 2019
Porota	Jaroslav Kania, Tomáš Macura, David Witosz, Tadeáš Gorczycka, David Chmelař, Pavla Melková, Aleš Student, náhradníci Zuzana Bajgarová, Martin Štěpánek, Martin Chválek, Barbara Potysz

CENA ARCHITEKTA ANTONÍNA RAYMONDA

**5. ročník architektonické soutěže pro
studenty do 30 let**

Vyhlašovatel	Statutární město Kladno / architekt David Vávra / České centrum Tokio / Raymond Architectural Design Office Inc.
Sekretář	Zuzana Paulovics
Předmět soutěže	Návrh revitalizace části sídliště Kročehlavy. Město Kladno v druhé polovině 20. století řešilo potřebu nárůstu počtu obyvatel výstavbou sídlišť v katastrálním území Kročehlavy. Kročehlavy jsou největším kladenským sídlištěm, kde žije zhruba 27 tisíc lidí v panelových domech. Výhodou této části města je blízkost lesa Bažantnice a lesa Na zabitém i pěší dostupnost nákupního centra Oáza. Dále se zde nachází objekt Spirály (volnočasové centrum pro děti). Významnou prostorovou i funkční dominantou je objekt bytového domu s bezbariérovými byty. Řešené území se vyznačuje vyššími domy a vyšší hustotou obyvatel. Typickým rysem současného stavu území je málo vzrostlých stromů mezi domy a problém s dopravou v klidu.

Ceny a odměny

1. cena
 2. cena
 3. cena
- Datum odevzdání soutěžních návrhů
Porota

dvoutýdenní pobyt v Japonsku, spojený s prohlídkou realizací architekta Raymonda a návštěvou atelieru Raymond Architectural Design Office v dubnu 2020.
30 tis. Kč
15 tis. Kč
11. 9. 2019

David Vávra, Anna Gamánová, František Müller, Tomáš Prouza, Irena Veverková, Aleš Steiner, Dominika Kovandová, náhradníci Ondřej Rys, Ivan Bergmann, Zdeněk Slepíčka, Jan Červený, Vladimír Volman, Petr Rajtora, Pavlína Malíková

**PŘIPRAVOVANÉ
SOUTĚŽE**

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ MÍRU V TIŠNOVĚ

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Tišnov
Sekretář	Markéta Pražanová
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu revitalizace nám. Míru v Tišnově. Cílem revitalizace je úprava centrálního náměstí jako hlavního reprezentativního a pobytového veřejného prostranství města Tišnova. Budoucí podoba náměstí by měla na základě revize a případné reorganizace stávajícího funkčního využití a prostorového uspořádání nabídnout inspirativní prostor pro současné potřeby desetitisícového historického města. Součástí podkladů bude podrobné zadání, založené na koncepci rozvoje města a veřejné diskusi. 687 tis. Kč 10. 1. 2020
Ceny a odměny celkem	
Termín odevzdání soutěžních návrhů	
Porota	Jiří Dospíšil, Karel Souček, Petr Pelčák, Pavel Jura, Petr Todorov, náhradníci Václav Šikula, Aleš Navrátil, František Kuda, Eva Wagnerová, Alois Jebavý 23. 9. 2019
Předpokládaný termín vyhlášení	

REVITALIZACE ZAŘÍZENÍ NA ENERGETICKÉ
VYUŽITÍ ODPADŮ

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Pražské služby, a. s.
Předmět soutěže	Řešení revitalizace souboru staveb a přilehlého okolí zařízení na energetické využití odpadů v lokalitě Malešice, Praha. Technologické řešení ani související stavební řešení realizované v rámci projektu nazvaného Generální obnova linek a ekologizace Malešice (Golem) v ZEVO Malešice není součástí tohoto zadání.
Předpokládaný termín vyhlášení	Březen 2020

ZTVÁRNĚNÍ VODNÍCH PRVKŮ NA DOMINIKÁNSKÉM
NÁMĚSTÍ V BRNĚ

**Otevřená jednofázová architektonicko-
výtvarná soutěž**

Vyhlašovatel	Statutární město Brno
Předmět soutěže	Návrh dvou vodních prvků pro Dominikánské náměstí, a to do prostoru před dominikánským kostelem sv. Michala a do centrálního prostoru, definovaného čtyřmi platany a čtyřmi kamenými hranolovými sedacími prvky městského mobiliáře. Návrhy musí respektovat význam místa, tedy historického náměstí, které prošlo proměnami z původního Rybného trhu přes utilitární využití jako parkoviště až po současnou funkci shromažďovacího a společenského prostoru před sídlem samosprávy. Mezi funkční požadavky na řešení návrhu patří např. dotváření charakteru místa, chlazení okolí, vzduchu a dlážděného povrchu náměstí v letních měsících, interakce s návštěvníky náměstí, ale i reprezentace města. Vodní prvek před kostelem sv. Michala bude vybaven technologií umožňující vyvolat efekt vodní mlhy (mlžného oblaku) v na-programovaných časových intervalech.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

REVITALIZACE AREÁLU BÝVALÉ MAYEROVY
TOVÁRNY VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD LABEM

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Dvůr Králové nad Labem
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu na řešení rekonstrukce areálu bývalé Mayerovy továrny ve Dvoře Králové nad Labem (bývalý areál podniku Strojtex) v území městské památkové zóny Dvůr Králové nad Labem. Návrh by se měl stát jedním z podkladů k zadání zakázky na zpracování navazujících výkonových fází projekčních prací, dohledu nad jejich provedením a uvedením předmětné stavby do užívání. Návrh by měl architektonicky, výtvarně a provozními vazbami zapojit areál do historického centra města a otevřít široké veřejnosti z řad obyvatel města i jeho návštěvníků.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

SPORTOVNÍ HALA PRO TĚLESNOU VÝCHOVU, NOVÁ
PAKA

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Královéhradecký kraj
Předmět soutěže	Zpracování návrhu architektonického a projektového řešení sportovní haly pro tělesnou výchovu. Sportovní hala bude umístěna na pozemku p. č. 2228/1, obec Nová Paka, k. ú. Nová Paka. Vlastníkem pozemku je Královéhradecký kraj a do pozemku zasahuje ochranné pásmo železniční dráhy. Sportovní hala by měla prioritně poskytnout třem novopackým středním školám důstojné prostory pro realizaci kvalitní výuky tělesné výchovy a volnočasových pohybových aktivit mládeže. Dále se předpokládá, že hala bude plnohodnotně využita i ve večerních hodinách a o víkendech jak veřejností, tak místními sportovními oddíly.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

DOKONČENÍ PARKU JIŽNÍ SVAHY, FRÝDEK-MÍSTEK

Jednofázová užší projektová architektonická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Frýdek-Místek
Předmět soutěže	Návrh dokončení parku Jižní svahy ve třech místech. Návrh spojky ulice Těšínské a ulice Na Příkopě, Frýdeckého náměstí a Faunaparku, parku Jižní svahy a atletického areálu.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

REKONSTRUKCE KREMATORIA OSTRAVA

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Ostrava
Předmět soutěže	Cílem rekonstrukce jediného krematoria v kraji bude v první řadě přizpůsobit jeho prostor pro návštěvníky současným nárokům na komfortní užívání a současně zajistit kvalitativně novou úroveň vzhledu stavby. Současný nevyhovující stav je dán řadou nekoordinovaných přestaveb v minulosti, které se podepsaly i na interiéru, a dosluhující životností opláštění stavby, které má nedostačující technické parametry a je zdrojem neúnosných tepelných zisků. Současně má být rekonstrukce citlivá k původnímu návrhu z šedesátých let a jeho objemovému řešení.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

TRANSFORMACE A REKONSTRUKCE VELETRŽNÍHO PALÁCE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Národní galerie v Praze
Předmět soutěže	Komplexní řešení rekonstrukce Veletržního paláce v Praze, která z něj vytvoří hlavní sídlo Národní galerie v Praze a povede k vytvoření moderní, inspirativní a přátelské kulturní instituce mezinárodního významu s atraktivním programem – muzea umění, vyhledávaného domácími i zahraničními

návštěvníky všech věkových kategorií. Cílem je transformovat Veletržní palác v kulturní stavbu otevřenou všem typům návštěvníků a prostorovými změnami podpořit fungování galerie 21. století na úrovni obdobných světových institucí. Klíčovými tématy jsou předpolí budovy s návazností na veřejný prostor, komfortní pohyb po budově pro návštěvníky i zaměstnance manipulující s uměleckými díly, kvalita a organizace výstavních prostor.

Předpokládaný termín vyhlášení

Není znám.

ŘEŠENÍ BUDOUCÍ ZÁSTAVBY ŽLUTÉHO KOPCE NA STARÉM BRNĚ

Užší jednofázová ideově-projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Brno, městská část Brno-střed
Předmět soutěže	Nalezení hodnotného, koncepčního návrhu pro postupně plánované úpravy daného území a jeho zástavby. Zástavbu Žlutého kopce na Starém Brně si vyhlášovatel definoval v memorandu o výstavbě na území městské části: „Městská část požaduje na svém území zřízení lokality pro rozvoj nové vilové čtvrti na Žlutém kopci, jako nedílnou součást městské struktury. Urbanistické uspořádání stanoví veřejná architektonická soutěž.“
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

PLASTIKA JINDŘICHA CHALUPECKÉHO, PRAHA 10

Jednofázová otevřená projektová umělecko-architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 10
Předmět soutěže	Řešení plastiky Jindřicha Chalupického v parku Jindřicha Chalupického. Cílem soutěže je najít partnera pro vytvoření díla, které bude reprezentovat kvalitní současné umění v dialogu s veřejným prostorem Prahy 10.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

ZÁMECKÝ PARK V OSTRAVĚ PORUBĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Ostrava, městský obvod Poruba
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického a krajinářského návrhu na řešení prostoru s cílem revitalizovat dané území městského parku, který je v dlouhodobě neudržovaném stavu. Park by měl propojit území ve smysluplný funkční celek členěný dle potřeb a zájmů místních obyvatel i působících institucí, měl by být reprezentativní, dostupný a bezpečný. Park by měl sloužit k aktivnímu využití, kulturnímu zážitku i odpočinku. Cílem je však také vytvořit park učící nás o historii i architektuře a zvoucí nás k přírodě. Vytvoření prostoru pro předávání dědictví např. formou naučných stezek či historických a přírodních stánků s připomínkami staré Poruby i památkové zóny a památkově chráněných objektů i významu, smyslu a obsahu významného krajinného prvku, památných stromů i místní zvěřiny, celkově environmentální výchovy, př. procházky s arboristou. Vzpomínky lidí nás odkazují na dávnou voliéru s překrásným ptactvem, tajuplné příběhy o nikdy nenalezené podzemní chodbě mezi zámekem a farou. Vraťme tyto vzpomínky mezi lidi.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

MŠ ČERVENÝ VRCH VE VOKOVICÍCH, PRAHA 6

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 6
Předmět soutěže	Návrh čtyřtřídní mateřské školy včetně související zahrady na vymezené části areálu ZŠ Červený vrch.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

SLUNEČNÍ LÁZNĚ V JABLONCI NAD NISOU

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Jablonec nad Nisou
Předmět soutěže	Řešení prostoru bývalých Slunečních lázní v Jablonci nad Nisou a jejich nejbližšího okolí. Soutěž má přinést nejen řešení předmetné lokality, ale také partnera pro práci na dalších zásadních místech v okolí Jablonecké přehrady.
Předpokládaný termín vyhlášení	Není znám.

NOVÁ MATEŘSKÁ A ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRO DOLNÍ MĚCHOLUPY

Architektonická jednofázová projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Městská část Praha – Dolní Měcholupy
Organizátor	CCEA MOBA
Předmět soutěže	Najít nejlepší řešení nové mateřské a základní školy v Dolních Měcholupech v lokalitě Malý háj. Realizace novostavby areálu škol bude rozdělena do dvou fází. V první fázi bude realizována mateřská škola s kapacitou čtyř tříd s kuchyní a jídelnou. V druhé fázi pak základní škola s dvěma devítitřídkami. Návrh musí toto fázování umožnit bez narušení fungování již postavených částí. Cílem soutěže je pro Dolní Měcholupy najít partnera pro vytvoření občanské stavby zásadního společenského významu.
Předpokládaný termín vyhlášení	Září 2019

REKONSTRUKCE MUZEA, KNIHOVNY A INFOCENTRA, MODŘICE

Architektonická jednofázová projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Město Modřice
Organizátor	CCEA MOBA
Předmět soutěže	Navrhnout plán rekonstrukce a úprav historického objektu č. p. 171 na náměstí Svobody v Modřicích tak, aby především sloužil jako městské muzeum, ale také knihovna, infocentrum, galerie, kavárna, klubovny, veřej-

ně přístupný dvůr s možností využití na koncerty a vystoupení. Muzeum má hostit stálou expozici o historii obce i příležitostné krátkodobé výstavy. Předmětem soutěže je tedy rovněž úvaha o fungování interiéru a výstavního provozu. Cílem soutěže je pro Modřice najít partnera pro vytvoření nového společenského a kulturního centra města v kontextu jeho historické zástavby.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Září 2019

REKONSTRUKCE ŠKROUPOVA NÁMĚSTÍ VČETNĚ ULICE PROKOPA HOLÉHO V ČESKÉ LÍPĚ

Architektonická jednofázová projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel
Organizátor
Předmět soutěže

Město Česká Lípa
CCEA MOBA
Řešení Škroupova náměstí a blízkého okolí. Náměstí se nachází v lokalitě, kde stál kostel sv. Petra a Pavla ze čtrnáctého století. Pod úrovní náměstí se dnes nachází archeologické pozůstatky původního kostela a obslužných budov. Cílem soutěže je navrhnout soudobé náměstí, které bude odpovídat potřebám života místních obyvatel a návštěvníků města, a to v historicky nejvzácnější části České Lípy. Cílem soutěže je také najít odpovídající mobiliář a vybavení, které by se mohlo opakovat i dále v historickém městě. Náměstí i celé centrum města jsou památkovou zónou.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Září 2019

REKONSTRUKCE A REVITALIZACE KULTURNÍHO DOMU SLAVIE, ČESKÉ BUDĚJOVICE

Architektonická soutěž vedená formou soutěžního dialogu

Vyhlašovatel
Organizátor
Předmět soutěže

Statutární město České Budějovice
CCEA MOBA
Řešení rekonstrukce a revitalizace kulturního domu Slavie v Českých Budějovicích. Cílem je najít odpověď na otázku, jak se v 21. století postaví k provozu budovy a architektonickému řešení historického, památkově chráněného objektu,

plnění původně roli spolkového domu. Součástí řešení bude ověření dostavby jednoho z nejvýznamnějších objektů zajišťujících kulturní život jihočeského regionu a samotného města a zároveň vyřešení venkovních ploch funkčně souvisejících s objektem s využitím potenciálu řeky Malše. Objekt navržený Ignácem Ullmannem byl realizován v letech 1871–1872 původně jako Německý dům, nyní je ve vlastnictví města. Cílem dialogu je najít architektonické a programové pojetí objektu, který v sobě bude propojovat různé hladiny kulturního života. Nová funkce má uspokojovat potřeby jihočeské metropole, jež má ambici stát se místem kultury celorepublikového a celoevropského významu.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Září 2019

ZNOVUZROZENÍ PARKU STŘED V MOSTĚ – CENA NADACE PROMĚNY 2019

Jednofázová užší projektová architektonicko-krajinářská neanonymní soutěž

Vyhlašovatel
Předmět soutěže

Nadace Proměny Karla Komárka
Návrh revitalizace městského parku.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Září 2019

VELKÉ KINO MODERNÍHO ZLÍNA

Mezinárodní architektonická soutěž vedená formou soutěžního dialogu

Vyhlašovatel
Organizátor
Předmět soutěže

Statutární město Zlín
CCEA MOBA
Řešení revitalizace objektu Velkého kina ve Zlíně navrženého architektem Františkem Lydiem Gahrou a postaveného firmou Baťa v roce 1933. Ve své době šlo o největší biograf v tehdejší Československu, s počtem 2270 míst pro diváky. Záměrem soutěže je navržení k využívání kina v optice potřeb města 21. století.

Předpokládaný termín
vyhlášení

Září 2019

PAMÁTNÍK HOLOKAUSTU ROMŮ A SINTŮ
V ČECHÁCH, LETY U PÍSKU

**Dvoufázová otevřená krajinářsko-
architektonická soutěž o návrh**

Vyhlašovatel
Předmět soutěže

Muzeum romské kultury
Nalezení optimálního architektonického, krajinářského a výtvarného řešení Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách v Letech u Písku, řešení, které bude respektovat základní poslání památníku. Památník je, a nadále musí být místem uctění památky obětí tábora v Letech, obětí holokaustu Romů a Sintů, místem piety a tiché kontemplace, autentickým místem připomínky utrpení. Památník musí v autentickém místě utrpení poskytnout informace, vysvětlovat, zprostředkováním informací o historii místa i holokaustu Romů a Sintů narovnat nepravdy a mýty. Památník v Letech musí na místě utrpení / holokaustu vzdělávat a vést obecně proti násilí, k demokracii, vysvětlovat kořeny nenávisť a diskriminace. Památník se musí stát místem, které podnítl diskusi o promítání současnosti do hodnocení minulosti a popírání holokaustu, k tematice lidských práv a diskriminaci menšin, k tematice odmítání a vyloučení, k tematice soužití. Památník se má stát místem reflexe a sebereflexe, pokání i smíření, místem, kde se paměť stane aktivní součástí života společnosti a jejího diskursu

Předpokládaný termín
vyhlášení

Září 2019

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům České ceny za architekturu za podporu.

Generální partner

Generální mediální partner

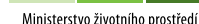
Hlavní partneři

Hlavní mediální partner

Záštity

Partneři

Děkujeme za spolupráci

Mediální partneři

STŘEŠNÍ A FASÁDNÍ SYSTÉMY

Pro jedinečnou architekturu.

Střešní a fasádní prvky PREFA se řadí mezi hi-tec materiály moderní architektury. Vyznačují se nízkou váhou, odolností, bezúdržbovostí, mimořádnou kvalitou a tvárností. Umožňují vytvářet futuristický design moderních střech a fasád. Kromě dokonalého optického vzhledu nabízí řadu praktických výhod v oblasti zpracování. Díky svým vlastnostem jsou vhodné nejen pro moderní architekturu, ale i pro rekonstrukce.

100% hliník! Záruka 40 let!

produkt: PREFA falcovaný šindel
barva: přírodní hliník
objekt: sportovní hala Dolní Břežany
architekt: Atelier SPORADICAL
realizace: KLIPS s.r.o.

GRAPHISOFT. ARCHICAD 23

ARCHICAD 23 přináší bezprostřední odezvy na příkazy BIM projektování. Každodenní operace a rutinní postupy jsou z hlediska počítačového zpracování vyladěny tak, aby nedocházelo k „čekání na program“. Zcela nový nástroj Prostup a prohloubení parametrizace nástrojů Sloup a Trám navyšují detailnost a přesnost modelu a umožňují rychlé úpravy a efektivní bezchybnou mezioborovou koordinaci projektu.

www.archicad.cz

BIM
V OKAMŽIKU

SAR

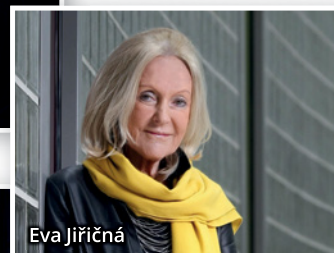
SDRUŽENÍ
PRO ARCHITEKTURU
A ROZVOJ

SUMMIT

ARCHITEKTURY A ROZVOJE

Josef
Pleskot

Eva Jiřičná

Sou Fujimoto

Ian Ritchie

Ladislav
Lábus

Peter Gero

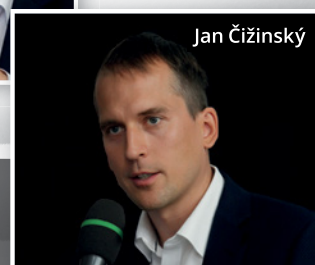
Petr Hlaváček

Zdeněk Hřib

Jiří Pospíšil

Jan Čížinský

26. září 2019 (9:00 – 16:30)
Obecní dům v Praze

Hlavní témata:

- Jak posunout stavební rozvoj Prahy a celé ČR dopředu?
- Co pro stavební rozvoj Prahy může udělat veřejná správa a co soukromí investoři?
- Architektura v ČR potřebuje nové impulsy – mezinárodní soutěž na novou koncertní budovu v Praze bude unikátní příležitostí

Program a vystupující na www.arch-rozvoj.cz

Registrace **zdarma** pro členy ČKA na:

www.arch-rozvoj.cz/registrace

Vystupující
na předchozích
akcích SAR